

Broj: 01-37-6-398-1/15
Datum: 14.04.2015. godine

I Z V J E Š T A J O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2014. GODINU

Sarajevo, mart 2015. godine

I. UVOD

Ovo je sedmi Izvještaj o zaštiti ličnih podataka koji Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Zakonodavni okvir koji se odnosi na zaštitu ličnih podataka, obuhvata Ustav Bosne i Hercegovine,¹ usvojena međunarodna dokumenta i domaće propise.

Ustav BiH garantuje zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, te samim tim prava na privatni i porodični život, dom i prepisku: „*Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.*“

Takođe, Bosna i Hercegovina je ratifikovala Konvenciju Vijeća Evrope za zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka (ETS br. 108) (u daljem tekstu: Konvencija 108), koja je od ključnog značaja za osiguranje prava na privatnost. Konvencija 108 garantuje pravo na privatnost, pa time i zaštitu ličnih podataka svakog fizičkog lica.

Slijedom Ustava BiH i navedene međunarodne Konvencije 108, Bosna i Hercegovina je donijela Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 49/06, 76/11 i 89/11) (u daljem tekstu: Zakon).

Domaći zakon odražava odredbe Direktive 95/46 EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 24.10.1995. o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Inkorporisanjem Direktive, koju su u domaći zakon obavezne primijeniti samo članice EU i zemlje kandidati za članstvo, dokazali smo da je naša zemlja postigla usklađenost sa evropskim standardima u formalnom smislu.

U Bosni i Hercegovini postoje četiri krivična zakona i svaki od tih zakona propisuje krivično djelo „*nedozvoljeno korištenje ličnih podataka.*“

Sudska zaštita ličnih podataka je osigurana i kroz parnični postupak za naknadu štete po Zakonu o obligacionim odnosima.

Jedan od osnovnih principa upravnog postupka „*zaštita prava građana i zaštita javnog interesa*“ garantuje zaštitu prava stranaka u postupku, pa i zakonitu obradu ličnih podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine, preuzeta je obaveza usklađivanja zakonodavstva koje se odnosi na zaštitu ličnih podataka, sa pravom Zajednice i drugim evropskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom, Bosna i Hercegovina se obavezala da će uspostaviti nezavisni nadzorni organ sa dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala s ciljem provođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti ličnih podataka.

Prema Izvještaju Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine u 2014. godini, postignut je izvjestan napredak u oblasti zaštite ličnih podataka. U Izvještaju se navodi: „*Što se tiče zaštite*

¹ Kako bi se izbjeglo opterećavanje teksta i postiglo njegovo lakše praćenje, u daljem tekstu Izvještaja će biti korištena skraćenica BiH uz pravni akt ili instituciju, koji u svom nazivu imaju riječi Bosna i Hercegovina

Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251

ličnih podataka, nezavisnost Agencije je ojačana izmjenama i dopunama Zakona o platama i davanjem istih prava Agenciji kao i drugim nezavisnim regulatornim agencijama u novembru 2013. Budžet i kadrovska popunjenost Agencije su ostali isti, dok je povećan broj tužbi koje su upućene od strane Agencije i inspekcijskih službi. U 2013. godini, Agencija je obavila 111 nadzornih inspekcija i zaprimila 107 tužbi. Provela je 34 ex officio postupka i izdala sedam kazni.

Agencija je nastavila sa aktivnostima obuke u cijelom javnom sektoru za povećanje kapaciteta zaštite ličnih podataka unutar javne uprave i policije.

Izrađena je mapa puta za primjenu mjera za poboljšanje zaštite ličnih podataka u policijskim agencijama. Još ne postoje provedbeni propisi u sektoru za provođenje zakona koji su u skladu sa zaštitom ličnih podataka.

Sveukupno gledano, pripreme u oblasti zaštite ličnih podataka su još uvijek u ranom stadiju. “

II. SEKTORSKA ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

U ovom poglavlju, zbog aktuelnosti ovih tema u izvještajnom periodu, izdvojicemo zaštitu ličnih podataka u tužilaštvima, u oblasti vođenja matičnih knjiga i izbornom procesu. Takođe, posebno ćemo se osvrnuti na problematiku u vezi sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama, tačnije realizaciju zaključka Parlamentarne skupštine BiH koji je donesen prilikom usvajanja Izvještaja o zaštiti ličnih podataka za 2011. godinu.

2.1. Zaštita ličnih podataka u Tužilaštvu BiH

Zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini u 2014. godini, na određeni način, obilježio je brutalan napad Tužilaštva BiH na Agenciju i direktora Agencije.

Bosna i Hercegovina, kao demokratska država, obavezala se da će poštovati ljudska prava, među koja spada i zaštita ličnih podataka. Donošenjem Zakona i osnivanjem Agencije, Bosna i Hercegovina je ispunila obavezu uspostavljanja nezavisnog nadzornog organa. O legitimitetu Agencije i rukovodstva govori i činjenica da direktora i zamjenika direktora imenuje Parlamentarna skupština BiH. Nadležnosti i ovlaštenja Agencije su neupitne i jasne, pa i kada je u pitanju inspekcijski nadzor.

U skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, Agencija nadgleda provođenje odredbi Zakona i drugih zakona kojima se reguliše obrada ličnih podataka. Jedan od načina vršenja ove kontrole je posredstvom inspekcijskog nadzora. Redovni inspekcijski nadzor se provodi u skladu sa godišnjim i mjesečnim planovima. Kao i prethodnih godina, Agencija je donijela Godišnji plan rada inspekcije za 2014. godinu, kojim je određeno u kojim oblastima će se izvršiti redovni inspekcijski nadzor. Planom su između ostalih, predviđeni inspekcijski nadzori i u tužilaštvima na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Da se kao prioriteti uzmu nadzori u tužilaštvima uticala je, između ostalog, činjenica da Bosna i Hercegovina provodi aktivnosti u vezi sa potpisivanjem Operativnog sporazuma između Eurojust-a i Bosne i Hercegovine. Isti pristup Agencija je imala i kod realizacije Sporazuma o liberalizaciji viznog režima, kada su izvršeni inspekcijski nadzori u svim javnim organima koji su bili u vezi sa liberalizacijom i isti se pokazao kao efikasan.

U Bosni i Hercegovini ima ukupno 20 tužilaštava. Prvi nadzor izvršen je u Okružnom tužilaštvu Banja Luka, 20. maja 2014., a potom i u okružnom tužilaštvu u Istočnom Sarajevu, Trebinju i Bijeljini, te Republičkom tužilaštvu Republike Srpske. Nadzori su izvršeni i u kantonalnim tužilaštvima, i to u Tuzlanskom kantonu, Kantonu Sarajevo, Bosansko-podrinjskom kantonu, Srednjobosanskom kantonu, Zeničko-dobojskom kantonu, Hercegovačko-neretvanskom kantonu, Zapadno-hercegovačkom kantonu, Kantonu 10, Federalnom tužilaštvu Federacije BiH i Tužilaštvu Brčko distrikta BiH.

Prilikom vršenja inspekcijskih nadzora, službena lica Agencije su ostvarila izuzetnu saradnju i visok stepen kooperativnosti sa tužilaštvima, koja nisu ni u jednom momentu osporavali nadležnosti Agencije da vrši nadziranje ispunjavanja obaveza propisanih Zakonom. Bitno je istaći da je određen broj tužilaštava prepoznao značaj zaštite ličnih podataka, te da su počeli sa ispunjavanjem zakonskih obaveza u ovoj oblasti i prije inspekcijskih nadzora.

Problem je nastao jedino u Tužilaštvu BiH, koje je u dva navrata onemogućilo službeno lice Agencije da izvrši inspekcijski nadzor. Predmet inspekcijskog nadzora u Tužilaštvu BiH bio je isti kao i u

ostalim tužilaštvima, a to je: zbirke ličnih podataka uspostavljene u Tužilaštvu BiH i ispunjavanje obaveza propisanih Zakonom.

Tužilaštvo BiH je kao razlog zbog čega ne dozvoljava inspeksijski nazor navodilo da Tužilaštvo BiH nije javni organ, već samostalni posebni organ i da se na njega ne odnosi Zakon.

U prepisci sa Tužilaštvom BiH Agencija je pokušala pomoći Tužilaštvu BiH da pravilno tumači odredbe Zakona, kako bi omogućili inspektorima da obave planirani inspeksijski nadzor.

Dana 07.08.2014., direktor Agencije je u jutarnjim satima dobio poziv Tužilaštva BiH da u svojstvu svjedoka da iskaz, a istog dana poslije podne drugi poziv da se kao osumnjičeni ispita u istrazi koju je protiv njega pokrenulo Tužilaštvo BiH zbog krivičnog djela zloupotreba položaja ili ovlaštenja.

Direktor Agencije je na saslušanju, održanom 12.08.2014., dan prije zakazanog inspeksijskog nadzora, upoznat da se sumnjiči da je: „*U neutvrđenom periodu od početka 2014. godine, pa do danas, učinili zloupotrebu službenog položaja ili ovlasti, na način da ste kao direktor Agencije za zaštitu ličnih/osobnih podataka u BiH, suprotno čl. 2. Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH, izvršili neovlašteno inspeksijske nadzore u više tužilaštava BiH, iako tužilaštva u BiH prema kantonalnim i entitetskim zakonima nisu javni organi i to tako što ste suprotno čl. 41. Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH nalogali inspeksijske nadzore, iako niste uočili bilo kakav nezakonit postupak ili bilo šta drugo nezakonito vezano za lične podatke, niti je bilo prigovora na nezakonitosti u zaštiti ovih podataka od bilo kojeg tužilaštva, a niti ste od kontrolora (imaoca ličnih podataka), tražili prethodno bilo kakvu informaciju, čime ste počinili nešto na šta niste ovlašteni i time došli do podataka o licima čija su imena zavedena u upisnik i registre tužilaštava, te na taj način ugrozili prava ovih lica kao trećih lica na njihovu zaštitu, u smislu odredaba Zakona o krivičnom postupku BiH koji se odnosi na tajnost istražnog postupka*“.

Sumnja zbog koje je pokrenuta istraga je obrazložena proizvoljno i kontradiktorno iz čega proizlazi da i ne postoje elementi sumnje za postojanje krivičnog djela. Problem u koji je zapalo Tužilaštvo BiH je što su, iz samo njima poznatih razloga, prvo odredili počinioca, a onda se dali u istragu za krivičnim djelom. O tome govori i činjenica da je direktor Agencije u istom danu dobio poziv i za svjedoka i za osumnjičenog u istom predmetu. U okviru istražnog postupka, od strane Tužilaštva BiH su uzete izjave od svih inspektora Agencije.

Postupanje Tužilaštva BiH na ovakav način, te s tim u vezi pokretanje istrage protiv direktora Agencije, ima štetne posljedice za Bosnu i Hercegovinu, ne samo radi potpisivanja Operativnog sporazuma sa Eurojust-om, već predstavlja i eklatantan primjer negacije vladavine prava i poštovanja ljudskih prava. U dosadašnjem radu Agencija je vodila postupke u okviru kojih je izvršavajući svoje nadležnosti imala kooperativnu saradnju i komunikaciju sa Tužilaštvom BiH i nikada nije dovedena u pitanje njena nadležnosti i ovlaštenja. Nezavisnost Tužilaštva BiH, koja nije upitna nijednog momenta za Agenciju, ne može i ne smije biti smetnja za inspeksijske nadzore, kao i postupke po prigorima, koje provodi Agencija.

U međuvremenu Tužilaštvo je zatražilo dostavljanje dokumentacije u vezi sa aktivnostima Agencije prema tri vodeća operatera i Zajedničkom upravnom odboru za zakonito presretanje komunikacija, što nije ni u kakvoj vezi sa prvom sumnjom.

Tužilaštvo BiH je takođe, tražilo i zapisnike o izvršenim inspeksijskim nadzorima u policijskim organima, koji su provedeni u 2009. i 2010. godini, što takođe ukazuje na proizvoljnost u postupanju istog.

Nakon toga, portparol Tužilaštva BiH je tvrdio da je istraga protiv direktora Agencije otvorena zbog krivičnog djela zloupotreba položaja ili ovlasti, jer postoji osnovana sumnja da je Agencija prilikom ranijih kontrola prikupljala podatke koji nisu ni u kakvoj vezi s djelokrugom njenog rada, te da je Agencija pokušala skrenuti pažnju s rada Tužilaštva BiH na predmetu koji se obrađuje na osnovu izvještaja Ureda za reviziju BiH za Agenciju za identifikacione isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, u vezi s dokumentacijom o sklapanju ugovora, čija vrijednost ugovora iznosi 104 miliona KM, te nabavkom ličnih karata i vozačkih dozvola. Ova tvrdnja je čista i zlonamjerna izmišljotina, a o tome govori činjenica da je inspeksijski nadzor najavljen prije bilo koje aktivnosti Tužilaštva BiH u predmetnom slučaju. Dakle, sljedeća sumnja je „skretanje pažnje s rada Tužilaštva BiH“ bez obzira šta to znači.

Glavnom tužiocu, Goranu Salihoviću, izdat je prekršajni nalog zato što je ovlaštenom službenom licu Agencije onemogućeno da izvrši inspeksijski nadzor u Tužilaštvu BiH.

Tužilaštvo BiH do sada nije okončalo istražni postupak protiv direktora Agencije, tako da su planirane aktivnosti Agencije obustavljene do daljnjeg, što je za posljedicu imalo prekid saradnje sa Eurojust-om na potpisivanju sporazuma.

Za Agenciju je nesporna samostalnost tužilaštva, kao institucije, u izvršavanju povjerenih poslova. Svaki javni organ je, manje ili više, nezavisan u svome radu u zavisnosti od povjerenih poslova, organizacije, vlasti kojoj pripada i sl. Nezavisnost javnog organa znači da se na rad javnog organa može uticati samo zakonom što je i u predmetnom slučaju.

Isto tako nesporno je da je Tužilaštvo BiH kontrolor u skladu sa Zakonom, ne ulazeći u bespotrebnu raspravu da li je tužilaštvo javni organ, posebni organ, organ koji obavlja javnu funkciju i sl., i da je obavezno da u svom radu provodi i ovaj Zakon. Agencija je nadležna da nadzire provođenje odredbi ovog Zakona kao i drugih zakona kojima se reguliše obrada ličnih podataka. Jedini organ vlasti u Bosni i Hercegovini koji je decidno izuzet od odredbi Zakona je Obavještajno sigurnosna Agencija BiH, a ne i neki drugi kontrolor. Podsjećamo, cilj Zakona je da se na teritoriji Bosne i Hercegovine svim licima osigura zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda, a naročito pravo na privatnost i zaštitu podataka u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose. Tužilaštvo BiH, kao i druga tužilaštva, je kontrolor u skladu sa Zakonom, a Agencija je nadležna za kontrolu zakonitosti obrade ličnih podataka. Član 2. Zakona poznaje sektorsku regulativu na način da se ovaj Zakon ne primjenjuje u situaciji kada drugi zakon nalaže drugačije. Član 2. Zakona o tužilaštvu BiH ne nalaže nikakav drugačiji način obrade ličnih podataka, te je neosnovano pozivanje Tužilaštva BiH na ovaj član. U dosadašnja tri postupka koje je Agencija vodila prema Tužilaštvu BiH, Tužilaštvo nijednog momenta nije dovodilo u pitanje primjenu Zakona niti nadležnost Agencije. Presude Suda BiH kojima su odbijene tužbe sudova protiv rješenja Agencije, koji su se, takođe, pozivali na nezavisnost, govori da ni sudovi nisu izuzeti od primjene Zakona i kontrolne nadležnosti Agencije.

Direktor Agencije u skladu sa članom 46. Zakona, obavljao je povjerene dužnosti, između ostalog, rukovodio i usmjeravao poslove iz nadležnosti Agencije i nije izvršio nijedan inspeksijski nadzor, kako u tužilaštvima tako ni u bilo kom drugom kontroloru. Inspektori Agencije samostalno i odgovorno vrše svoj posao, a o kvalitetu najbolje govori činjenica da je samo u ovoj godini Sud BiH donio 15 odluka po tužbama kontrolora i samo je jedna uvažena i predmet vraćen na ponovno odlučivanje. Među tim odlukama su i tri po tužbama sudova iz Bosne i Hercegovine koji su se, takođe, pozivali na nezavisnost (vidjeti u dijelu Izvještaja „Upravni sporovi“).

Apsurdno je ovakvo ponašanje Tužilaštva BiH koje je osnovano, između ostalog, da osigura efikasno poštovanje ljudskih prava i koje povjerene poslove mora vršiti u skladu sa Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine.

Eurojust je izrazio zabrinutost i žaljenje zbog činjenice da je Agencija primorana obustaviti planirane aktivnosti u tužilaštvima, naglašavajući nužnost djelovanja Agencije kao nezavisnog organa, u svim područjima obrade ličnih podataka, pa i u ovom. Koliki je značaj potpisivanja sporazuma sa Eurojust-om, jedinicom Evropske unije za saradnju u pravosuđu, za državu koja se nalazi u procesu evropskih integracija, suvišno je posebno obrazlagati.

2.2. Zakon o ličnom imenu i Zakon o matičnim knjigama

Nacrt Zakona o ličnom imenu i Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama zakona o matičnim knjigama, prije upućivanja u Parlament Federacije BiH nisu dostavljeni Agenciji na mišljenje. O ovim aktivnostima Agencija je saznala putem službene stranice Parlamenta Federacije BiH na kojoj su Nacrti bili objavljeni.

Uočivši određena neprihvatljiva rješenja u ovim zakonskim prijedlozima, te uvažavajući potrebu da Bosna i Hercegovina u punoj mjeri ispunjava ustavne i međunarodne obaveze, Agencija je sačinila mišljenje na prijedlog Nacrta Zakona o ličnom imenu i prijedlog Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o matičnim knjigama. Te prijedloge je uputila Zakonodavno-pravnoj komisiji, Komisiji za evropske integracije i Komisiji za zaštitu ljudskih prava i sloboda Parlamenta Federacije BiH.

Iako su u pitanju dva odvojena zakonska prijedloga, zbog njihove međusobne povezanosti i sličnih zakonskih rješenja za potrebe ovog izvještaja iznijecemo zajedničko obrazloženje.

Što se tiče Zakona o ličnom imenu, za Agenciju je neprihvatljiv novi institut „*Utvrdjivanje ličnog imena identifikacijom lica*“ i ograničenja u primjeni Zakona. „*Utvrdjivanje ličnog imena identifikacijom lica*“ je postupak koji je potrebno provesti kada se utvrdi da građani imaju različite podatke u ispravama i dokumentima, te se u skladu sa tim postupkom upućuju da podnesu zahtjev da im se utvrdi lično ime identifikacijom. Na ovaj način javni organi, zbog grešaka koje su rezultirale razlikom u upisanom imenu u matične knjige i izdatom dokumentu, upućuju građane u nerazumljiv, i u dosadašnjoj pravnoj praksi, nepoznat postupak. Građanima koji imaju dokumenta izdata od nadležnih organa poručuje se da se i pored toga, ne zna koji je njihov identitet. Ovaj ili sličan postupak ne postoji u uporednom pravu i praksi u državama okruženja.

Što se tiče Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama, za Agenciju je neprihvatljivo propisivanje novih rješenja kojima se uvodi institut „*utvrđivanje identiteta lica i ličnog imena tog lica*“, ispravljanje podataka na pismeni zahtjev stranaka i ograničenje u primjeni Zakona.

Utvrdjivanje identiteta lica i ličnog imena tog lica će se primjenjivati za lica za koje je lično ime različito upisano u matičnim knjigama ili u matičnim knjigama i identifikacionim dokumentima kojim se omogućava licu da se izjasni, odnosno opredijeli koje ime će u budućnosti koristiti u pravnom prometu. Uvođenje istog instituta ima za cilj usaglašavanje sa odredbama Zakona o ličnom imenu i prvo propisuje da se utvrdi koji je pravi identitet lica zato što za isto lice postoje različiti podaci. Lično ime služi za identifikaciju lica, dok se sada predlaže obrnuto rješenje da se identifikacijom lica utvrđuje lično ime. Ovdje se nepotrebno uvodi policijsko ovlaštenje utvrđivanja identiteta, koje policija koristi u situacijama kada lice ne može ili ne želi da se identifikuje i kada

policija svojim metodama utvrđuje identitet. Ista je situacija kada se pronade leš nepoznatog lica. Ovim je i sam pojam „utvrđivanja identiteta“ potpuno neadekvatan, jer asocira na policijske nadležnosti, a zapravo se radi o upravnom postupku. Uvođenjem ovog instituta stvara se situacija da će se pored promjene imena, koja je do sada bila predmet Zakona o ličnom imenu, ispravka podataka koja je do sada bila predmet Zakona o matičnim knjigama, uvesti i treći postupak „utvrđivanje ličnog imena identifikacijom lica“ i u jedan i u drugi zakon, što je nepotrebno.

Sve nedostatke ovog prijedloga možemo uvidjeti ukoliko pretpostavimo realnu situaciju, da će grešaka u izvodima iz matičnih knjiga u odnosu na podatke u matičnim knjigama biti i nakon ovakvog postupka, pa je pitanje hoće li jedno lice imati pravo u životu opredijeliti se za svoje ime svaki put kada se dogode ove greške i, ukoliko to nije slučaj, kako će se greške ispravljati.

Nacrtom je planirano da se podaci u matičnim knjigama mogu ispravljati samo na pismeni zahtjev stranke. Ovim prijedlogom, zakonodavac obavezu vođenja tačnih podataka prebacuje na teret građana. Prema Zakonu, kontrolori koji su nadležni da obrađuju lične podatke, dužni su da obrađuju autentične i tačne lične podatke, te da ih ažuriraju i isprave kada je to potrebno. Ovaj princip teret ispravke daje organima koji vode evidencije, što nas upućuje na vođenje postupka po službenoj dužnosti. Međutim, postupak ispravke može biti pokrenut i po zahtjevu nosioca ličnih podataka budući da Zakon podržava nosioca podataka da može zahtijevati ispravku svojih ličnih podataka ukoliko raspolaže za to odgovarajućim dokazima. Iz navedenih razloga je neprihvatljivo da se samo po zahtjevu stranke mogu ispraviti podaci, te je stoga predloženo da se ispravka podataka u matičnim knjigama može vršiti i po službenoj dužnosti.

Nadalje, u Nacrtu Zakona o ličnom imenu i Nacrtu Zakona o matičnim knjigama predložen je novi član „Primjena Zakona o zaštiti ličnih podataka“ kojim je propisano ograničenje nadležnosti Agencije u postupcima ispitivanja zakonitosti obrade ličnih podataka od strane kontrolora, koji primjenjuju Zakon o ličnom imenu i Zakon o matičnim knjigama a to su prije svega ministarstva unutrašnjih poslova i matični uredi. Predmetnim članom predlaže se sljedeće: „(1) da se Zakon o zaštiti ličnih podataka odnosi samo na postupak Izdavanja izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga te korištenja i čuvanja podataka o ličnom imenu, a u stavu (2) upis i promjena ličnog imena u matičnoj knjizi rođenih se vrši isključivo po postupku od strane organa koji su propisani Zakonom o ličnom imenu i Zakonom o matičnim knjigama.“

Ova norma je neprihvatljiva jer ograničava nadležnost Agencije, te je kao takva suprotna Zakonu i svim evropskim standardima koje je Bosna i Hercegovina preuzela na putu evropskih integracija. Važno je istaći da Agencija nije nadležni organ za rješavanje u postupcima upisa i promjene ličnog imena, ali je nadležna da u postupcima po prigovoru nosilaca ličnih podataka ili u postupcima po službenoj dužnosti ispita zakonitost obrade ličnih podataka i donese rješenje u skladu sa svojim ovlaštenjima.

Odredbe Direktive 95/46 EC ostavljaju mogućnost ograničenja njene primjene u oblasti javne sigurnosti, odbrane i sl. i veoma se restriktivno tumače. Međutim, sasvim je jasno da ta ograničenja u oblasti promjene imena ne mogu biti primijenjena. Ograničenja nadležnosti Agencije propisana u ovim zakonima nisu obrazložena, pa se ne možemo oteti utisku da je to urađeno zbog postupaka koji su ranije vođeni po prigovorima i zbog načina na koji je Agencija odlučivala. Ova činjenica svjedoči o nepoznavanju predmeta regulisanja Zakona i njegovog značaja za poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Jasno je da sporne članove treba posmatrati kao kršenje Ustava BiH i Federacije BiH, kršenje prava na privatnost zagarantovanog članom 8. Konvencije, te kršenje obaveza koje je Bosna i Hercegovina

preuzela potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom. Zaštita ličnih podataka obuhvaćena je članom 8. Konvencije koji određuje poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske, naglašava značaj vladavine zakona u demokratskom društvu, a posebno sprječavanje proizvoljnog miješanja u prava iz Konvencije. Svaka obrada ličnih podataka je ograničenje privatnosti, a da bi bila zakonita prema članu 8. stav (2) Konvencije moraju kumulativno biti ispunjena tri uslova: da je propisana zakonom; da se vrši u nekom od legitimnih ciljeva, te da je neophodna u demokratskom društvu. Predmetni Nacrt Zakona ne sadrži potrebni kvalitet i upravo zbog toga predstavlja proizvoljno miješanje u prava građana. Sve nedostatke ovog prijedloga već smo obrazložili. Očigledno je da podvođenje ispravke podataka u ličnom imenu pod odredbe Zakona o ličnom imenu nije legitimni cilj kojim bi se ovaj postupak organa vlasti mogao opravdati. Legitimni cilj je postignut u članu 47. Zakona o matičnim knjigama koji propisuje postupak ispravke podataka. Obzirom da nisu ispunjena prethodna dva uslova, bespredmetno je cijeniti neophodnost i proporcionalnost uplitanja u pravo na privatnost, te se može tvrditi da predloženi zakon ne ispunjava uslove ograničenja privatnosti kako to pretpostavlja Konvencija.

Radi boljeg razumijevanja šta je suština predloženog člana, iznijecemo dva primjera iz prakse, koji su bili predmet rada Agencije, a pokrenuti su prigovorima lica koja su imali različite podatke u matičnim knjigama i/ili matičnim knjigama i identifikacionim dokumentima.

Jedan prigovor se odnosio na netačnost podataka u matičnim knjigama koja je nastala prilikom promjene prezimena u vezi sa sklapanjem braka, te je od podnositeljice prigovora zahtijevano da podnese zahtjev za promjenu ličnog imena, na koji način bi se ispravila navedena greška. U provedenom postupku po prigovoru, što je bitno naglasiti, utvrđeno je da do greške nije došlo usljed postupanja podnositeljice prigovora, nego isključivo postupanjem matičara Općine Lukavac i Općine Tuzla prilikom obrade ličnih podataka. Agencija je prihvatila prigovor, te je naložila nadležnim matičnim uredima da isprave greške koje su sami proizveli, te je izbjegnuto postupak promjene ličnog imena.

Drugi primjer je prigovor nosioca ličnih podataka podnesen protiv matičnog ureda Općine Stari Grad Sarajevo zbog obrade podataka o ličnom imenu u matičnoj knjizi rođenih. Nosioc podataka je uložio prigovor protiv ovog matičnog ureda koji ga upućuje na postupak promjene ličnog imena zbog nesaglasnosti podataka o ličnom imenu upisanog u matičnoj knjizi rođenih i istog podatka upisanog u identifikacione dokumente. Naime, radilo se o ispravci jednog slova u imenu i to slova „ć“ u slovo „č“. Podnosilac prigovora je lice u poodmakloj životnoj dobi kojem je matični ured do spornog momenta cijeli život izdavao rodni list sa podatkom u ličnom imenu – prezimenu sa početnim slovom „ć“ koje je uostalom kao takvo i porodično prezime i svih njegovih članova porodice. Kako je podnosiocu prigovora cijelog života izdavan rodni list sa jednim podatkom različitim u odnosu na upis u matičnu knjigu došlo je do nesaglasnosti svih dokumenata podnosioca prigovora u odnosu na matičnu knjigu rođenih. Podnosilac prigovora je, takođe, upućen na promjenu ličnog imena, čime je na površinu isplivao problem nerazlikovanja ispravke podataka u ličnom imenu u matičnoj knjizi rođenih i postupka promjene ličnog imena koji je propisan zakonom o ličnom imenu.

Da ne bi bilo nedoumica, sasvim je jasno da se pod promjenom imena podrazumijeva kada se mijenja i jedno slovo u ličnom imenu i mora se zaštititi integritet postupka promjene ličnog imena, ali isto tako se mora vršiti i postupak ispravke greške bilo kog podatka, pa i ličnog imena. Neprihvatljivo je da se građani uvijek upućuju na postupak promjene ličnog imena, zbog nerazlikovanja instituta promjene imena i instituta ispravke. Ovi i slični slučajevi koji su najčešći, ni u kom slučaju se ne mogu niti smiju podvesti pod bilo koji drugi institut, osim institut ispravke ličnih podataka. Podvođenje svih slučajeva ispravki grešaka pod institut promjene imena dovodi do kršenja prava na privatnost nosilaca

ličnih podataka, jer lično ime za građanina nije samo sredstvo identifikacije. Svako dalje objašnjenje je suvišno.

Osim naprijed navedenih aktivnosti, Agencija je inicirala i sastanke sa Federalnim ministrom unutrašnjih poslova i Komisijom za zaštitu ljudskih prava i sloboda Parlamenta Federacije BiH na kojim su izneseni razlozi za neslaganje sa predloženim rješenjima kao i posljedice koje iz toga proizlaze.

Prijedlozi Agencije nisu prihvaćeni, te je usvojen Zakon o izmjenama i dopunama zakona o matičnim knjigama („Službene novine FBiH“ broj 22/14), dok Nacrt Zakona o ličnom imenu nije razmatran u parlamentarnoj proceduri. O kakvoj proizvoljnosti se radi govori i činjenica da je član 12., koji se po logici stvari odnosi na pitanja o ličnom imenu, bio predložen u Zakonu o ličnom imenu, a našao se u Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o matičnim knjigama kao član 50a.

Ovo je jedan od primjera loše prakse kada zakonodavni organi podrže zakonska rješenja koja su na štetu građana.

2.3. Izborni zakon

Od izuzetnog značaja je poštovanje principa zaštite ličnih podataka od strane svih kontrolora. Po prirodi stvari, ta je obaveza još izraženija kod javnih organa. Samim tim, nepotrebno je posebno obrazlagati adekvatnu zaštitu ličnih podataka u izbornom procesu koji je u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. Međutim, imajući u vidu da su u toku pripreme na izmjenama i dopunama Izbornog zakona, cijenimo opravdanim da skrenemo pažnju na potrebu boljih zakonskih rješenja i u dijelu zaštite ličnih podataka. To ćemo učiniti prezentujući dva postupka koja je vodila Agencija, a koja su okončana presudama Suda BiH.

- Promjena biračke opcije

Sud BiH je odbio tužbu Centralne izborne komisije BiH protiv rješenja Agencije u vezi sa obradom ličnih podataka prilikom promjene biračke opcije. Presudom je potvrđeno rješenje Agencije kojim je naloženo Centralnoj izbornoj komisiji BiH da vrši provjeru autentičnosti ličnih podataka prilikom postupanja po zahtjevima za promjenu biračke opcije - glasanje izvan Bosne i Hercegovine, te da osigura mogućnost revizijskog postupanja.

Povod za donošenje ovog rješenja bio je prigovor jednog građanina, koji je prilikom provjere mjesta glasanja za lokalne izbore 2012. godine, saznao da je za njega promijenjena opcija glasanja - glasanje izvan Bosne i Hercegovine putem pošte bez njegovog znanja i učešća. U provedenom postupku Agencija je utvrdila da Centralna izborna komisija BiH nije vršila provjeru identiteta građana u postupku promjene biračke opcije, odnosno autentičnosti ličnih podataka, što je u suprotnosti sa Zakonom.

Provođenjem rješenja Agencije smanjuje se mogućnost za podnošenje lažnih prijava za promjenu biračke opcije od strane drugih lica, bez znanja i volje građanina. Utvrđivanjem identiteta građanina i drugih relevantnih činjenica, onemogućuje se promjena biračke opcije od strane drugog lica u njegovo ime, te da građanin bude uskraćen za jedno od osnovnih ljudskih prava – biračko pravo. Konačno, postupajući u skladu sa rješenjem Agencije, Centralna izborna komisija BiH će ostvariti tačnost i ažurnost, te ukupni integritet Centralnog biračkog spiska, za što je odgovorna po Izbornom zakonu BiH.

U obrazloženju presude između ostalog se navodi „Iz navedenih propisa Izbornog zakona nesumnjivo proizlazi da se evidencije o ličnim podacima, uključujući i centralni birački spisak, moraju voditi u skladu sa osnovnim principima zakonite obrade ličnih podataka sadržanih u Zakonu o zaštiti ličnih podataka, a da se prilikom postupanja po zahtjevima za promjenu biračke opcije- glasanje izvan BiH, kao što je to u konkretnom slučaju, mora vršiti provjera autentičnosti ličnih podataka, kao i onemogućavanje zloupotrebe biračkog prava građanina kao jednog od osnovnih ljudskih prava i sloboda zagwarantovanih Ustavom Bosne i Hercegovine.“

- Imovinski kartoni

Presudom Vijeća za upravne sporove Suda BiH uvažena je tužba Centralne izborne komisije BiH i poništeno je rješenje Agencije kojim je bilo naloženo Centralnoj izbornoj komisiji BiH da prekine obradu ličnih podataka objavljivanjem skeniranih izjava o imovinskim kartonima kandidata i izabranih lica na službenoj Internet stranici.

Nezadovoljna takvom odlukom, Agencija je podnijela zahtjev za preispitivanje ove sudske odluke. Apelaciono upravno Vijeće Suda BiH uvažilo je zahtjev Agencije i preinačilo presudu Vijeća za upravne sporove tako da se tužba odbija.

U obrazloženju presude između ostalog navodi se „Ovo Vijeće smatra da dostupnost javnosti, u smislu odredbe člana 15.9. Izbornog zakona BiH, ne podrazumijeva objavljivanje ličnih podataka na opisani način, nego uspostavljanje sistema i stvaranje uslova da se svakoj zainteresovanom licu omogući pristup informacijama u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH“.

Takođe, navodi se „Prema mišljenju ovog Vijeća neophodno je da postupanje kontrolora (tužioca- CIKBIH) i u javnom interesu zadrži izbalansiran pristup, razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i zakonskih ciljeva, a ne bilo kojih izabranih ciljeva od strane kontrolora kako se vidi iz obrazloženja preispitivane presude koja se od tih ciljeva ne ograđuje nego ih potvrđuje zbog čega je ovo Vijeće cijeni nepravilnom i nezakonitom“.

Dakle, u oba slučaja Sud BiH dao je za pravo Agenciji. Međutim, sama činjenica da je Centralna izborna komisija BiH posezala za tužbama nameće zaključak da postoje problemi sa preciznošću određenih odredbi.

2.4. Zakon o slobodi pristupa informacijama

U Izvještaju za 2013. godinu, dat je pregled aktivnosti Agencije u vezi sa izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama BiH. Imajući u vidu da su aktivnosti u vezi sa navedenim zakonom nastavljene u 2014. godini, u ovom dijelu ćemo iznijeti pregled istih.

Podsjećanja radi, Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o formiranju Interresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o slobodi pristupa informacijama Bosne i Hercegovine, koja je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ br. 95/13. Ovom Odlukom, utvrđeno je da je Agencija nosilac aktivnosti u realizaciji Odluke, određeni su zadaci i sastav Radne grupe, među kojima je i predstavnik Agencije. Obzirom da je ovakva Odluka upitna sa aspekta zakonitosti, Vijeću ministara BiH je upućen akt kojim se traži preispitivanje zakonitosti ovakve Odluke, a isti je dostavljen i Ministarstvu pravde BiH, Ministarstvu sigurnosti BiH i Instituciji ombudsmana za ljudska prava BiH. U svakom slučaju, preduzete su određene aktivnosti na provođenju Odluke, te je

navedenim institucijama upućen poziv za konstituiranje Interresorne radne grupe. U dva navrata zakazivana je konstituirajuća sjednica, međutim na iste se nisu odazvali predstavnici Institucije Ombudsmana za ljudska prava BiH, iz istih razloga na koje se pozvala i Agencija u svom aktu Vijeću ministara BiH. Naime, predmetna Odluka Vijeća ministara je u suprotnosti sa članom 40. Zakona o zaštiti ličnih podataka kojim su propisane nadležnosti Agencije, kao i članom 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmanu za ljudska prava BiH. Takođe, navedena Odluka je u suprotnosti i sa članom 17. i 22. stav (1) Zakona o Vijeću ministara BiH. Naime, Agencija, kao i Institucija Ombudsmana BiH, nisu resor Vijeća ministara BiH i ne mogu biti imenovani u interresorne radne grupe Vijeća ministara BiH za izradu i predlaganje zakona, što je, u stvari, Ministarstvo pravde BiH. Aktivnosti ove dvije institucije u vezi sa donošenjem zakona, ograničava se na davanje mišljenja u pogledu njihove usklađenosti sa određenom materijom koja je u nadležnosti institucije.

U vezi sa realizacijom predmetne Odluke o formiranju Interresorne radne grupe, Vijeću ministara BiH je dostavljena Informacija sa prethodno pribavljenim Mišljenjem Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH i Ministarstva pravde BiH. Vijeće ministara BiH je zadužilo Ministarstvo pravde BiH i Ured za zakonodavstvo da pripreme informaciju u vezi sa opravdanošću navoda Agencije, te da pripreme prijedlog nosioca aktivnosti izrade prijedloga Zakona o slobodi pristupa informacijama.

Nakon što je Vijeće ministara BiH razmotrilo Informaciju Agencije i Informaciju Ministarstva pravde BiH, donijelo je Zaključak na 107. sjednici, kojim je zadužilo iste institucije da nastave sa realizacijom predmetne Odluke. S tim u vezi, tim institucijama je ponovo upućen poziv za konstituirajući sjednicu Interresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o slobodi pristupa informacijama BiH. Na zakazanu sjednicu se nisu odazvali iz Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH i Ministarstva sigurnosti BiH, o čemu je dostavljena Informacija Vijeću ministara BiH.

III. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. Nadležnosti

Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi osigurala zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, članom 40. Zakona definisane su nadležnosti Agencije:

- ❖ nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka,
- ❖ postupanje po podnesenim prigovorima nosilaca podataka,
- ❖ podnošenje Parlamentarnoj skupštini BiH godišnjeg izvještaja o zaštiti ličnih podataka, koji treba da bude dostupan javnosti,
- ❖ praćenje uslova za zaštitu ličnih podataka davanjem prijedloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnosi na obradu ličnih podataka, te davanje mišljenja s prijedlozima tih zakona i staranje o ispunjavanju kriterijuma zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

3.2. Ovlaštenja

U cilju obavljanja poslova i zadataka, zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- ❖ putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim Zakonom,
- ❖ vodi Glavni registar,
- ❖ prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog Zakona,
- ❖ donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa Zakonom,
- ❖ nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora,
- ❖ izriče kazne u prekršajnom postupku, odnosno podnosi zahtjev za pokretanje postupka u skladu sa ovim Zakonom,
- ❖ daje savjete i mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka,
- ❖ sarađuje sa sličnim organima u drugim državama,
- ❖ vrši druge dužnosti propisane Zakonom,
- ❖ vrši nadzor nad iznošenjem ličnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

Ovim ovlaštenjima stvorena je realna pretpostavka da se Agencija adekvatno bavi zaštitom ličnih podataka. Agencija u ocjeni zakonitosti obrade ličnih podataka u svakom konkretnom slučaju mora da odgovori na četiri složena i suptilna pitanja, i to:

1. Da li je došlo do miješanja u ovo pravo?
2. Da li je miješanje u skladu sa zakonom?
3. Da li se obrada vrši u svrhu ostvarenja jednog od legitimnih ciljeva?
4. Da li je miješanje neophodno i proporcionalno u demokratskom društvu?

3.3. Nezavisnost Agencije

Nezavisnost Agencije je jedan od ključnih faktora za realizaciju međunarodno preuzetih obaveza i za efikasan i pravilan rad Agencije. Potpuna nezavisnost Agenciji daje legitimitet da se bavi povjerenim poslovima. Zbog značaja nezavisnosti Agencije kao jednog od ključnih instituta zaštite ličnih podataka i u ovom izvještaju ćemo se osvrnuti na isto.

Prije svega nadzorni organ mora imati nezavisnu organizaciju. Član 35. Zakona u stavovima (1) i (2) propisuje „Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi se osigurala zaštita ličnih podataka, na čijem je čelu direktor“ i „Agencija djeluje potpuno nezavisno u izvršavanju dužnosti koje su joj povjerene“. Direktora i zamjenika direktora Agencije imenuje Parlamentarna skupština BiH, koja ih može suspendovati i razriješiti prije isteka mandata u taksativno nabrojanim okolnostima u članu 45. Zakona. Ovim rješenjem je ojačan legitimitet Agencije iza koga stoji Parlamentarna skupština BiH. Agencija ne podnosi izvještaj o radu Parlamentarnoj skupštini BiH, već izvještaj o zaštiti ličnih podataka, čime se želi spriječiti uticaj na Agenciju. To ni u kom slučaju ne isključuje odgovornost i profesionalnost u radu Agencije, već ih osnažuje. Nezavisnost za sobom povlači zabranu obavljanja bilo kojih profitabilnih djelatnosti i drugih djelatnosti koje bi mogle ugroziti uvjerenje u njenu nezavisnost. Naglašavamo pojam „uvjerenje“ koji spada u subjektivni sud pojedinca o nezavisnosti Agencije.

Finansijska nezavisnost Agencije kao posebnog budžetskog korisnika osigurana je članom 36. Zakona, koji reguliše da se sredstva potrebna za finansiranje rada Agencije osiguravaju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine. Međutim, sam postupak usvajanja Zakona o budžetu otvara mogućnosti uticaja na Agenciju, te bi bilo potrebno obezbijediti veći uticaj Parlamentarne skupštine BiH u tom dijelu.

Zaposleni u Agenciji imaju status državnih službenika i zaposlenika. Problem predstavlja sadašnje rješenje u Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, gdje se u postupku prijema državnih službenika kao korektiv nalazi Agencija za državnu službu. Učešće direktora je simbolično što je svakako neprihvatljivo i negativno utiče na nezavisnost Agencije. Zakon o državnoj službi u institucijama BiH od ovog zakona izuzima zaposlene u Centralnoj banci BiH i u Kancelariji ombudsmena za ljudska prava u BiH. Međutim, nameće se principijelno pitanje zbog čega samo ove dvije institucije. Državni službenici Agencije postupaju u predmetima gdje se kao kontrolor pojavljuje Agencija za državnu službu što dovodi u pitanje njihovu nepristrasnost.

Agencija nije klasični organ uprave, jer njen glavni zadatak je da nadzire provođenje zakona kojima je regulisana obrada i zaštita ličnih podataka, što podrazumijeva ocjenu zakonitosti obrade ličnih podataka. Ovo su samo neki od osnova i parametara po kojima se Agencija bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u nezavisne organe u punom kapacitetu u svim zakonima koji regulišu to pitanje.

Agencija mora imati kapacitete za izvršavanje povjerenih nadležnosti i ovlaštenja. Trenutno Agencija, i pored svih ograničenja (broj zaposlenih, budžet, smještaj i sl.), ima kapacitete da obavlja sve poslove koji su joj povjereni. Vršiti inspekcijske nadzore, postupa po prigovorima, daje mišljenja, izdaje prekršajne naloge, uspostavljen je Glavni registar i drugo.

Agencija je ovlaštena da izdaje autoritativne naloge. Kada Agencija uoči nezakonitu obradu ličnih podataka, nalaže mjere koje je kontrolor dužan da preduzme u roku od 15 dana i da o tome informiše Agenciju. Isti član propisuje da Agencija može da zahtijeva od kontrolora ili obrađivača da joj dostavi informaciju ili uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu da budu lični podaci. Agencija ima pravo da uđe u prostorije u kojima se vrši obrada ličnih podataka, državne i službene tajne ne predstavljaju prepreku za Agenciju, a javni organi obavezni su da Agenciji na njen zahtjev pruže pomoć u vršenju njene nadležnosti. Naravno, ovo je na adekvatan način praćeno kaznenim odredbama. Rješenja Agencije su konačna i mogu biti predmet ocjene samo u upravnom sporu pred Sudom BiH.

Jedna od zakonskih obaveza Agencije je da prati stanje u oblasti zaštite ličnih podataka i da s tim u vezi daje prijedloge, inicijative i mišljenja. U prošlosti je Agencija to i radila. Međutim, postoji problem što predlagači propisa kojima se reguliše obrada i zaštita ličnih podataka, u pravilu, ne dostavljaju prijedloge Agenciji na mišljenje, što treba sistemski riješiti. Treba imati u vidu činjenicu da u Bosni i Hercegovini postoji 14 zakonodavnih organa koji donose zakone kojima se uređuje obrada i zaštita ličnih podataka. Za Agenciju je neprihvatljiva sadašnja praksa po kojoj javni organi zahtijevaju od Agencije da delegira svog predstavnika u razne komisije i radne grupe za izrade određenih propisa. U tom kontekstu treba imati u vidu i broj zakonodavnih organa u Bosni i Hercegovini. Posebno je važno istaći postojeće slučajeve da javni organi čije su obrade ličnih podataka bile predmet procjena Agencije i kao takve ocijenjene neprihvatljivim, pribjegavaju izmjenama zakona i na taj način nastoje legalizirati takvu obradu. To je svakako neprihvatljivo, jer pukim zakonskim propisivanjem ne znači da je ta obrada ličnih podataka ustavna i opravdana.

Širenje znanja o zaštiti ličnih podataka u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od osnovnih instrumenata koji omogućavaju efikasnost rada svakog nadzornog organa koje se bavi zaštitom ličnih podataka. Upravo zbog te činjenice, u Agenciji je sistematizovan poseban Odsjek za odnose sa javnošću. Agencija preduzima aktivnosti na promociji prava koja proizlaze iz zaštite ličnih podataka, kao i o aktivnostima Agencije.

Cijeneći značaj međunarodne saradnje, kao i obaveze koje iz iste proizlaze, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije sistematizovan je Odsjek za međunarodnu saradnju.

3.4. Inspekcijski nadzori

U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 88 inspekcijskih nadzora, od toga 43 redovna, 43 vanredna, te dva revizijska inspekcijska nadzora.

Manji broj inspekcijskih nadzora u odnosu na 2013. godinu posljedica je objektivnih okolnosti (broj zaposlenih, opravdana odsustva i sl.) a i zbog toga što su postupci po prigovorima građana prioritetni u odnosu na planirane inspekcijske poslove.

3.4.1. Redovni inspekcijski nadzori

Redovni inspekcijski nadzori izvršeni su na osnovu Godišnjeg plana rada inspekcije za 2014. godinu, u skladu sa kojim su doneseni Mjesečni planovi rada za februar, april, maj, juni, juli i avgust. Godišnji plan rada inspekcije donosi se s ciljem da bi aktivnosti u odnosu na ovo ovlaštenje usmjerili prema tačno određenim sektorima, a u cilju sagledavanja stanja u toj oblasti počev od zbirke ličnih podataka koje vode svi kontrolori, do propisa koje primjenjuju. Planirani su redovni inspekcijski nadzori u tužilaštvima na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, komunalnim preduzećima, te zdravstvenim ustanovama, prevashodno ustanovama koje pružaju stomatološke usluge, te u javnim organima na nivou Bosne i Hercegovine koji su osnovani 2008. godine Zakonom o Direkciji za koordinaciju policijskih organa i o Agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH.

- Inspekcijski nadzori u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini

Godišnjim planom rada inspekcije za 2014. godinu, planirani su redovni inspekcijski nadzori u državnom, entitetskim, kantonalnim tužilaštvima i tužilaštvu Brčko distrikta BiH. Planirane

aktivnosti kao neophodne, dodatno su potvrđene posjetom predstavnika Eurojust-a u maju 2014. godine, prilikom koje je naglašen značaj zaštite ličnih podataka. Takođe, istaknuto je da je zaštita ličnih podataka jedan od osnovnih uslova koje Bosna i Hercegovina mora ispuniti prije potpisivanja Operativnog sporazuma sa Eurojust-om.

U skladu sa Mjesečnim planovima rada inspekcije izvršeni su redovni inspekcijski nadzori u 14 tužilaštava u Bosni i Hercegovini. Tužilaštva u kojima je izvršen inspekcijski nadzor iskazali su visok stepen kooperativnosti i interesa, jer su i sami prepoznali značaj zaštite ličnih podataka, te su počeli sa ispunjavanjem zakonskih obaveza i prije inspekcijskih nadzora. Međutim, Tužilaštvo BiH je u dva navrata onemogućilo ovlaštenom službenom licu Agencije da izvrši inspekcijski nadzor, kako je izneseno u tački 2.1 Izvještaja.

Imajući u vidu navedeno, Agencija je obustavila sve dalje aktivnosti u vezi sa inspekcijskim nadzorima u tužilaštvima, što već prouzrokuje štetne posljedice za Bosnu i Hercegovinu na putu evropskih integracija.

- Inspekcijski nadzori u preduzećima za komunalne usluge

Prema zakonima u Bosni i Hercegovini pod komunalnim djelatnostima se podrazumijeva pružanje komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica, finansiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sistema na određenom području. Pored toga što komunalna preduzeća vrše poslove u javnom interesu, ista su kontrolori obrade ličnih podataka velikog broja fizičkih lica kojima pružaju različite vrste komunalnih usluga. Obzirom na navedeno, komunalna preduzeća su utvrđena za subjekte inspekcijskih nadzora u ovoj godini.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da određen broj komunalnih preduzeća obrađuju jedinstveni matični broj i prikupljaju kopije lične karte korisnika komunalnih usluga. Prikupljanje ovih ličnih podataka pravdana su mogućom potrebom utuženja zbog naplate dugovanja za izvršene usluge. Imajući u vidu jasne odredbe Zakona o jedinstvenom matičnom broju i Zakona o ličnoj karti državljana BiH, kojima je propisano u kojim slučajevima je dozvoljena obrada jedinstvenog matičnog broja i uzimanje kopije lične karte, tim komunalnim preduzećima je nalogano da blokiraju i izbrišu jedinstveni matični broj korisnika usluga, te da unište prikupljene kopije lične karte od korisnika usluga.

Napominjemo da je 2011. godine, Sud BiH donio dvije presude po tužbama komunalnih preduzeća protiv konačnih rješenja Agencije u pogledu obrade jedinstvenog matičnog broja od strane komunalnih preduzeća. Ovim presudama su potvrđena rješenja Agencije kojim su komunalnim preduzećima naložene upravne mjere blokiranja i brisanja jedinstvenog matičnog broja korisnika usluga, zbog neosnovane obrade tog podatka. Presude su objavljene na službenoj web stranici Agencije.

- Ostali redovni inspekcijski nadzori

Redovni inspekcijski nadzori izvršeni su u Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH, Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, te u dvije privatne stomatološke ordinacije.

Inspekcijskim nadzorom u Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH utvrđeno je da su ispunjene obaveze propisane Zakonom, zbog čega je donesen Zaključak o obustavi postupka. Međutim,

nedostaci koji su utvrđeni prilikom ostalih inspekcijskih nadzora, najvećim dijelom odnose se na neispunjavanje obaveza propisanih Zakonom, i to:

- uspostavljanje i vođenje evidencije o zbirki ličnih podataka koja sadrži osnovne informacije o svakoj pojedinoj zbirki ličnih podataka u skladu sa članom 13. Zakona i Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka,
- donošenje propisa s ciljem provođenja Zakona u skladu sa članom 11. stav (3) Zakona,
- donošenje Plana sigurnosti podataka kojim se određuju tehničke i organizacione mjere za sigurnost ličnih podataka u skladu sa članom 11. stav (4) Zakona i Pravilnikom o načinu čuvanja i posebnim mjerama tehničke zaštite ličnih podataka,
- donošenje i vođenje posebne evidenciju o ličnim podacima koji su dati na korištenje trećoj strani i svrsi za koju su lični podaci dati u skladu sa članom 17. stav (5) Zakona, te uspostavljanje i vođenje evidencije o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka u skladu sa članom 28. stav (4) Zakona.

Kako kontrolori kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor vrše obradu ličnih podataka i putem video nadzora, uočeno je nepostojanje pravnog osnova za obradu ličnih podataka na ovaj način, u smislu da video nadzor nije propisan zakonom niti postoji odluka kontrolora o video nadzoru shodno članu 21a. Zakona.

3.4.2. Revizijski inspekcijski nadzori

U toku 2014. godine izvršena su dva revizijska inspekcijska nadzora, i to jedan u Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH, u cilju kontrole izvršenja Rješenja Agencije u vezi sa zakonitom obradom ličnih podataka putem video nadzora. Drugi revizijski inspekcijski nadzor je izvršen u Kantonalnom tužilaštvu Hercegovačko-neretvanskog kantona, radi kontrole izvršenja Rješenja kojim je naloženo ispunjavanje obaveza propisanih Zakonom o zaštiti ličnih podataka. I u jednom i u drugom slučaju, utvrđeno je da su naložene upravne mjere izvršene u potpunosti.

3.4.3. Vanredni inspekcijski nadzori

Vanredni inspekcijski nadzori nisu obuhvaćeni Mjesečnim planovima i isti se vrše u postupku pokrenutom po prigovoru nosioca ličnih podataka ili po službenoj dužnosti, kada okolnosti datog slučaja zahtijevaju neposredni nadzor za utvrđivanje činjenica i okolnosti značajnih za njegovo rješavanje.

Izvršena su ukupno 43 vanredna inspekcijska nadzora, od čega 31 u postupcima pokrenutim po prigovoru, a 12 u postupcima pokrenutim po službenoj dužnosti.

Više pojedinosti u vezi sa izvršenim inspekcijskim nadzorima biće obrađeno u dijelu koji se odnosi na prigovore i postupke po službenoj dužnosti u okviru kojih su i preduzimani.

3.4.4. Žalbe kontrolora

Na rješenja inspektora donesena u postupku redovnog i vanrednog inspekcijskog nadzora, kontrolor može izjaviti žalbu direktoru Agencije kao drugostepenom organu. U izvještajnom periodu, na rješenja inspektora izjavljene su dvije žalbe od strane kontrolora.

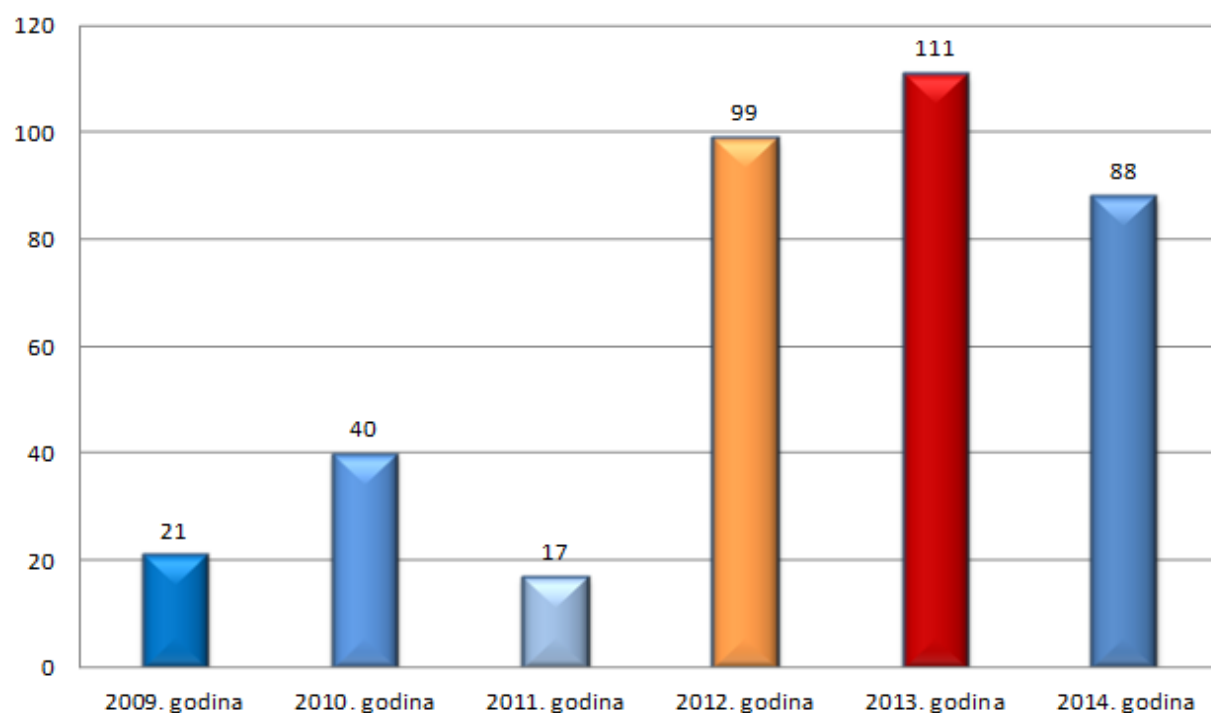
U okviru redovnog inspekcijskog nadzora, na rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama izjavljena je žalba JP „Vodovod“ d.o.o. Bihać kojom je osporavana upravna mjera u vezi sa blokiranjem i brisanjem jedinstvenog matičnog broja korisnika usluga i uništavanjem kopija ličnih karata korisnika usluga prikupljenih u okviru Evidencije korisnika usluga. Žalba je odbijena kao neosnovana.

U okviru vanrednog inspekcijskog nadzora, na rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama izjavljena je žalba Telekomunikacija Republike Srpske a.d. Banja Luka koja se odnosila na zabranu prikupljanja jedinstvenog matičnog broja korisnika telekomunikacijskih usluga prilikom podnošenja zahtjeva za zasnivanje pretplatničkog odnosa i naloga Agencije da se izvrši blokiranje, brisanje i uništavanje prikupljenih jedinstvenih matičnih brojeva. Žalba je odbijena kao neosnovana.

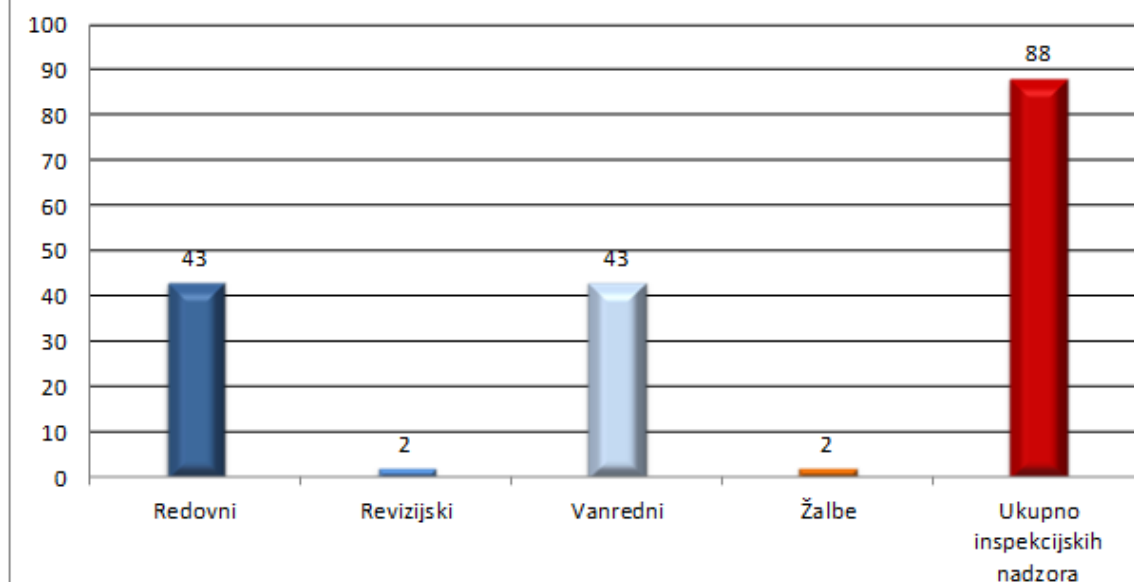
3.4.5. Uporedni podaci za 2009 – 2014

INSPEKCIJSKI POSLOVI						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ukupno	21	40	17	99	111	88
Redovni	21	15	12	34	53	43
Revizijski	0	21	1	2	1	2
Vanredni	0	4	4	63	57	43
Žalbe	3	3	2	14	8	2

Inspekcijski poslovi

Obim inspekcijskih poslova u 2014. godini

3.5. Prigovori

Svaki nosilac ličnih podataka, fizičko lice na kojeg se podaci odnose, ima pravo podnijeti prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da su kontrolor ili obrađivač podataka povrijedili njegovo pravo ili da postoji direktna opasnost za povredu prava. Pravo na podnošenje prigovora je propisano u članu 30. Zakona.

3.5.1. Rješavanje po prigovorima

U izvještajnom periodu je zaprimljeno ukupno 140 prigovora. Protiv javnih organa podnesen je 81 prigovor, dok je 59 prigovora podneseno protiv drugih kontrolora kao što su banke, mikrokreditne organizacije, te drugi privredni subjekti i fizička lica.

U cijelosti su usvojena 43 prigovora, djelimično je usvojeno 11 prigovora, dok su odbijena 33 prigovora. Takođe, doneseno je ukupno 19 zaključaka kojim su okončani postupci po prigovoru zbog nenadležnosti, odustajanja stranke, neurednosti podneska ili zbog toga što su kontrolori otklonili nepravilnosti prije donošenja rješenja. Preostala 34 prigovora nisu riješena u ovom izvještajnom periodu.

3.5.1.1. Prigovori protiv javnih organa

Protiv javnih organa podnesen je 81 prigovor od kojih su usvojena 32 prigovora, djelimično je usvojeno 7 prigovora, odbijeno je 16 prigovora. Zaključkom zbog nenadležnosti, neurednosti podneska ili zbog odustajanja podnosioca prigovora okončano je 9 prigovora, dok je 17 prigovora u toku rješavanja. Značajno je istaknuti da je od ukupnog broja prigovora protiv javnih organa, 26 prigovora podneseno od strane zaposlenih u javnim organima protiv tog organa kao poslodavca i kontrolora. Razlozi zbog kojih su prigovori podneseni su, između ostalog, obrada posebnog staža, obrada podataka o zdravstvenom stanju i obrada biometrijskih podataka, dostavljanje podataka trećoj strani, video nadzor, itd.

U odnosu na predmete prigovora, izvršena je klasifikacija prigovora podnesenih protiv javnih organa sa primjerima iz prakse, kako slijedi dalje u tekstu.

- Traženje uvjerenja iz kaznene i prekršajne evidencije, te uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka u konkursnoj proceduri

U vezi sa traženjem uvjerenja o nekažnjavanju i nevođenju krivičnog postupka, podnesena su 22 prigovora.

Navedeni podatak je zabrinjavajući imajući u vidu da je Agencija i u ranijem periodu rješavala veliki broj ovakvih slučajeva, te da je na različite načine nastojala promijeniti praksu javnih organa u vezi sa obradom ličnih podataka iz kaznene i prekršajne evidencije u konkursnoj proceduri, putem javnih saopćenja u medijima i službene web stranice www.azlp.gov.ba, davanjem stručnih mišljenja, izdavanjem rješenja, pa i prekršajnih naloga.

Najveći broj javnih organa protiv kojih je podnesen prigovor su imali pravni osnov za obradu podataka iz kaznene i prekršajne evidencije, ali je bio sporan način pribavljanja tih podataka. U

takvim slučajevima, javni organ je bio u obavezi pribaviti podatke iz kaznene i prekršajne evidencije službenim putem, a ne od kandidata koji se prijavljuju na konkurs, na što su i bili upozoreni rješenjem Agencije. Iako u manjem broju, bilo je javnih organa koji uopće nisu imali pravni osnov za prikupljanje uvjerenja o nekažnjavanju i nevođenju krivičnog postupka, te je u tim slučajevima zabranjeno javnim organima da prikupljaju ova uvjerenja.

- Zakornost upisa posebnog staža u radnu knjižicu

Zbog obrade podataka o posebnom stažu podneseno je 10 prigovora. Od navedenih prigovora, 1 prigovor je okončan zaključkom zbog otklanjanja nepravilnosti prije donošenja rješenja, dok je 9 prigovora u postupku rješavanja. U svim tim prigovorima, podnosioci su istakli da im je poseban staž upisan u radnu knjižicu bez njihovog znanja i volje, što je protivno pravilima koja regulišu poseban staž.

U ovom izvještajnom periodu je u ponovnom postupku, usvojen prigovor zbog posebnog staža protiv Ministarstva Srednjobosanskog kantona i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, koji ćemo izložiti kao primjer.

Rješenjem Agencije naloženo je Federalnom zavodu za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Travnik, Poslovnica Jajce i Ministarstvu unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona da isprave činjenično stanje prouzrokovano nezakonitom obradom ličnih podataka o posebnom stažu podnosioca prigovora.

Uredbom o kriterijima, načinu i postupku priznavanja vremena provedenog u odbrani Bosne i Hercegovine u penzijski staž kao poseban staž, propisan je postupak u okviru kojeg se poseban staž upisuje u radnu knjižicu. Uslov koji je neophodan za upis posebnog staža je saglasnost nosioca ličnih podataka da mu se izda uvjerenje o posebnom stažu i da je saglasan da mu se na osnovu tako izdatog uvjerenja, poseban staž upiše u radnu knjižicu, što proizlazi iz članova 4., 5., 6. i 8. Uredbe.

U članu 5. Uredbe je propisano „Uvjerenje iz člana 4. ove Uredbe izdaje se u tri primjerka i to jedan primjerak za Federalni zavod penzijsko i invalidsko osiguranje, jedan primjerak za stranku i jedan primjerak za arhivu. O izdatom uvjerenju vodi se evidencija.“

U članu 6. Uredbe je propisano „U slučaju da lice izgubi ili na drugi način ostane bez uvjerenja, na zahtjev lica izdaće se duplikat uvjerenja prema evidenciji izdatog uvjerenja. Duplikat uvjerenja čuva se uz evidenciju izdatog originala uvjerenja.“

Članom 8. Uredbe je propisano da se upis posebnog staža u radne knjižice vrši na osnovu uvjerenja iz člana 4. ove Uredbe.

U skladu sa Zakonom „saglasnost nosioca podataka je svaka konkretna i svjesna naznaka želje nosioca podataka data slobodnom voljom kojom nosilac podataka daje svoj pristanak da se njegovi lični podaci obrađuju.“ Imajući u vidu definiciju saglasnosti, Agencija je ispitala da li su podnosioci prigovora svjesno i slobodno izraženom voljom pristali na upis posebnog staža u radnu knjižicu, odnosno, da li su znali ili su mogli znati da im je isti upisan i da su na to pristali, koristeći beneficije koje iz toga proizlaze. U provedenom postupku utvrđeno je da ne postoje pismeni zahtjevi za upis posebnog staža, kao i da Ministarstvo kao poslodavac, nije dokazalo da su podnosioci prigovora pristali, odnosno da su se na bilo koji način saglasili da im se u radnu knjižicu upiše poseban staž.

Agencija je u rješenju jasno istakla da se nije bavila postupkom ostvarivanja prava na starosnu penziju, niti je odlučivala o pravilnosti i zakonitosti tog postupka, kao ni o pitanju da li je ili nije posebni staž penzijski staž, jer nije nadležna za rješavanje u tom postupku, već je analizu relevantnih zakonskih propisa bazirala na zakonitosti obrade ličnih podataka podnositelaca prigovora u provedenom postupku upisa posebnog staža u radnu knjižicu. Ovo je značajno istaknuti zbog sve učestalijih zahtjeva različitih kontrolora kako da postupe u vezi sa posebnim stažom u kontekstu Odluke Ustavnog suda BiH po apelaciji AP 2184/08 u vezi sa odlukom o prestanku radnog odnosa zbog navršenih 40 godina penzijskog staža. „*Ustavni sud iz obrazloženja prvostepene presude Suda BiH opaža kao je ovaj sud u konkretnom slučaju sve odlučne činjenice vezane za ukupni staž apelantovog osiguranja utvrdio na osnovu spisa predmeta, posebno cijeneći nalaz vještaka finansijske struke koji je ocijenio objektivnim i sačinjenim u skladu sa pravilima struke i zasnovanim na originalnoj dokumentaciji koja se nalazi u evidenciji Fonda PIO kao i originalnoj dokumentaciji tuženog, na osnovu čega je zaključio kao je tuženi pravilno postupio kada je utvrdio da ukupan apelantov staž osiguranja prema odredbama Zakona o policijskim službenicima i Zakonu o penzijsko invalidskom osiguranju, zaključno sa 31. decembrom 2006., uključujući benefincirani staž osiguranja i apelantov posebni staž iznosi ukupno 40 godina 5 mjeseci i 14 dana, s tim što mu za period od 8. aprila 1992. do 31. decembra 1995. kao pripadnika unutrašnjih poslova u sastavu Armije RBiH nisu uplaćeni doprinosi, jer u tom periodu nije postojala obaveza poslodavca da uplati doprinose za ovaj vid staža, koji je upisan u apelantovu radnu knjižicu i koji se računa u penzijski staž.*“ Iz ovih navoda jasno proizlazi da se apelant nije žalio na način upisa u radnu knjižicu, već je uopćeno prigovorio što mu se poseban staž računao u penzijski staž.

Agencija ne spori da se u penzijski staž računa i poseban staž, ali ističe da poseban staž mora biti obrađen na zakonit način, tj. upisan u radnu knjižicu u skladu sa propisima o kriterijima, načinu i postupku priznavanja i izdavanja uvjerenja na osnovu kojih se vrijeme provedeno u odbrani Bosne i Hercegovine priznaje u penzijski staž kao poseban staž.

- Davanje ličnih podataka trećoj strani

Zbog davanja ličnih podataka trećoj strani podneseno je 9 prigovora. Davanje ličnih podataka trećoj strani propisano je članom 17. Zakona. Lične podatke kontrolor može dati trećoj strani samo kada postoji saglasnost nosioca podataka, utvrđeni javni interes, zakonit interes treće strane ili ukoliko je to potrebno za izvršavanje zakonom utvrđenih nadležnosti. Kontrolori su nakon zaprimanja zahtjeva za davanje ličnih podataka dužni cijeliti postojanje jednog od navedenih uslova, s tim da se saglasnost za davanje ličnih podataka, kao uslov, treba cijeliti najkasnije iz razloga što pravo na zaštitu ličnih podataka ne smije biti na štetu drugih preovlađujućih interesa.

Prigovor protiv Ministarstva privrede Hercegovačko-neretvanskog kantona zbog dostavljanja zahtjeva za slobodan pristup informacijama sa ličnim podacima podnositelja zahtjeva, Udruženju za jednakost i promociju dobre vladavine „IDEM IUS“, usvojen je kao osnovan, jer je utvrđena povreda prava na privatnost.

Podnosioci prigovora su Ministarstvu podnijeli zahtjeve za slobodan pristup informacijama koje su pod kontrolom tog Ministarstva. Po okončanju ovog postupka, Udruženje je istom Ministarstvu podnijelo zahtjev za slobodan pristup informacijama zahtijevajući pristup zahtjevu podnositelaca prigovora. Ministarstvo je postupajući po zahtjevu za pristup informacijama Udruženja, istom izvršilo dostavljanje kopija zahtjeva podnositelaca prigovora koji su sadržavali njihove lične podatke. Suština navedenog predmeta se ogleda u činjenici da shodno Zakonu o slobodi pristupa informacijama, Ministarstvo nije provelo test javnog interesa, odnosno nije procijenilo na koji način je u konkretnom

slučaju utvrđen preovlađujući javni interes u odnosu na privatnost podnosioca prigovora. Konkretni zahtjevi podnosioca prigovora sadržavali su njihove lične podatke na osnovu kojih su isti identifikovani, a nije sadržavao nijednu drugu informaciju koja bi opravdala javni interes da se njihov zahtjev dostavi drugom podnosiocu zahtjeva za slobodan pristup informacijama, kao npr. informaciju o trošenju budžetskih sredstava, zloupotrebi vlasti ili nemaru i sl.

Pravo na zaštitu ličnih podataka i pravo na pristup informacijama nisu apsolutna prava i u svakom konkretnom slučaju je potrebno cijeliti koje pravo preovladava, pa shodno tome i donijeti odgovarajuću odluku. Ukoliko bi nosioci ličnih podataka znali da će njihov zahtjev za slobodan pristup informacijama biti dostupan nekom drugom podnosiocu zahtjeva za slobodan pristup informacijama, bez ocjene preovlađujućeg javnog interesa kao što se dogodilo u konkretnom slučaju, onda bi se ustezali da podnose takve zahtjeve.

Ministarstvu je naloženo da ispravi činjenično stanje koje je prouzrokovano opisanim postupanjem. Zbog počinjenog prekršaja, izdat je prekršajni nalog odgovornom licu u Ministarstvu u visini od 500,00 KM, a kazna je plaćena u zakonskom roku.

- Obrada podataka o zdravstvenom stanju

Zbog obrade podataka o zdravstvenom stanju podneseno je 7 prigovora. Podaci o zdravstvenom stanju spadaju u posebne kategorije ličnih podataka čija obrada je propisana na poseban način. U skladu sa članom 9. Zakona obrada posebne kategorije ličnih podataka, u pravilu je zabranjena, osim ukoliko je ispunjen jedan od taksativno pobrojanih uslova u stavu (2) istog člana.

Zaposlenica Raiffeisen bank d.d. BiH, podnijela je prigovor protiv Banke kao poslodavca i JU „Dom zdravlja Bihać“ zbog provjere podataka o zdravstvenom stanju. Naime, iako je podnositeljica prigovora uredno putem Izvještaja o privremenoj nesposobnosti za rad pravdala svoje odsustvo sa posla, Banka je dodatno tražila podatke o zdravstvenom stanju podnositeljice prigovora od Doma zdravlja, koji je Banci dostavio lične podatke o zdravstvenom stanju podnositeljice prigovora.

Banka je istakla da su joj te informacije bile neophodne za izvršavanje obaveza i posjedovanje znanja ili indicija o nastanku profesionalne bolesti, povodom čega je i upućen zahtjev Domu zdravlja. Dakle, Banka je tražila dostavljanje informacija koje se odnose na zdravstveno stanje, na način i po postupku na koji nije bila ovlaštena.

S druge strane, obaveza Doma zdravlja je da shodno Zakonu o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata osigura pacijentu pravo na povjerljivost informacija i privatnost, kao i pravo na tajnost podataka, te je kao zdravstvena ustanova obavezan da podatke svojih pacijenata čuva kao službenu tajnu. U ovom slučaju obrada posebne kategorije ličnih podataka nije bila potrebna za izvršavanje obaveza i posebnog prava kontrolora iz oblasti radnog prava u mjeri određenoj zakonom, što bi bio razlog za primjenu izuzetka iz člana 9. Zakona, koji bi opravdao takvu obradu.

Banka kao poslodavac nije imala pravo zahtijevati informaciju od Doma zdravlja o kojoj vrsti bolesti se radi i da li je se radi o profesionalnom oboljenju, niti je Dom zdravlja imao osnov da te podatke dostavi, na koji način su povrijedili pravo na privatnost koje podnositeljici prigovora kao pacijentu i zaposleniku pripada.

- Kopiranje i zadržavanje ličnih dokumenata

Zbog kopiranja i zadržavanja ličnih dokumenata, najčešće lične karte ili pasoša, podnesena su 4 prigovora. Kopiranje ličnih dokumenata dozvoljeno je samo ako je to propisano zakonom. Prikupljanjem kopija ličnih dokumenata, kada nije propisano zakonom, stvara se nepotreban rizik od njihove zloupotrebe, budući da se potrebni podaci o nosiocu ličnog dokumenta mogu pribaviti i uvidom u lični dokument.

Prigovori podneseni protiv JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar, zbog prikupljanja kopije lične karte i obrade jedinstvenog matičnog broja građana u svrhu zaključivanja ugovora o korištenju ACC usluga, usvojeni su kao osnovani. JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar je imalo praksu da od građana koji kupe TAG uređaj, kopira ličnu kartu i obrađuje jedinstveni matični broj u elektronskoj bazi podataka o korisnicima ovih uređaja.

Uredbom o naplati naknade za korištenje autoceste A1 propisano je obavezno zaključivanje ugovora o pravima i obavezama za korištenje ACC usluge, između JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar i kupca TAG uređaja. Međutim, zaključivanje ugovora o pravima i obavezama u vezi sa korištenjem ACC usluge ne smije biti na štetu građana u pogledu obrade ličnih podataka i zadirati u njihovu privatnost. Zakon o ličnoj karti državljanina BiH i Zakon o jedinstvenom matičnom broju propisuju da se kopija lične karte može uzimati, odnosno obrađivati jedinstveni matični broj, kada je to izričito propisano zakonom, što nije slučaj sa zaključivanjem ugovora u ovom predmetu.

Lična karta je javna isprava kojom se dokazuje identitet, činjenica mjesta i datuma rođenja, prebivališta, odnosno boravišta, te državljanstva Bosne i Hercegovine. Zbog značaja, kao i zbog vrste ličnih podataka sadržanih u ličnoj karti, uzimanje kopije ovog ličnog dokumenta je ograničeno na slučajeve propisane zakonom, u cilju smanjenja mogućih zloupotreba. Jedinstveni matični broj na jedinstven način određuje svakog građanina i njegova posebnost je što se na osnovu njega mogu saznati i drugi lični podaci o građaninu. Isto kao i u slučaju kopije lične karte, obrada ovog ličnog podatka svedena je samo na slučajeve propisane zakonom, kako bi se izbjegle moguće zloupotrebe ovog ličnog podatka.

Utvrđeno je da je došlo do neosnovane i neproporcionalne obrade ličnih podataka, te je JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar zabranjeno da prikuplja kopije ličnih karata i obrađuje jedinstveni matični broj građana u svrhu zaključivanja ugovora o korištenju ACC usluga, te je naloženo da uništi prikupljene kopije ličnih karata, kao i da blokira i izbriše jedinstveni matični broj građana iz elektronske baze podataka i ugovora o pružanju ACC usluga. JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar je izvršilo naložene upravne mjere.

- Objava ličnih podataka na Internet stranici

Zbog objave ličnih podataka, najčešće na Internet stranicama, podneseno je šest prigovora.

Objavljivanjem ličnih podataka na Internet stranici lični podaci se čine dostupnim neograničenom broju ljudi, na koji način privatnost lica može biti ugrožena. Stoga je pravni osnov, kao kod bilo koje obrade, prvo pitanje koje treba riješiti. Pravni osnov za objavu ličnih podataka, između ostalih, može biti i javni interes, koji se ogleda u potrebi da javnost bude upoznata sa određenim informacijama, koje uključuju i lične podatke.

Protiv Suda BiH podnesen je prigovor zbog objavljivanja presude sa ličnim podacima podnosioca prigovora na službenoj web stranici www.sudbih.gov.ba, za koju su nastupile okolnosti brisanja iz kaznene evidencije. U ovom slučaju, Agencija je donijela rješenje kojim je sud upozoren da ne objavljuje presude bez ispunjavanja zakonskih uslova za njihovo objavljivanje.

U pitanju je presuda zbog krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja, po kojoj je izrečenu kaznu podnosilac prigovora izdržao u toku 2008. godine, te činjenica da su po prestanku postojanja zakonskih uslova prestali i razlozi za obradu podataka o presudama u kaznenoj evidenciji nadležnog organa. Podnosilac prigovora je istakao da je objavljivanjem cjelokupnih presuda i svih podataka on lično ometen kao direktor poslovnog subjekta u sklapanju poslova. Istaknuto je da njegovi poslovni partneri mogu saznati da je bio osuđivan iako na osnovu zvanične potvrde nadležnog organa za vođenje evidencije isti može dokazati da je neosuđivan jer su nastupili zakonski uslovi za brisanje presude.

Prema izjašnjenju Suda BiH, objavljivanje cjelokupnih presuda o podnosiocu prigovora izvršeno je u svrhu informisanja javnosti. Dakle, izvršena je objava cjelokupnih krivičnih presuda u elektronskom obliku, putem službene Internet stranice Suda, iako za takvu obradu nije bio dokazan javni interes.

Naime, Sud je u ovom slučaju izvršio obradu posebne kategorije ličnih podataka podnosioca prigovora, iako su predmetne presude sa izrečenom kaznom po nastupanju uslova propisanih zakonom u međuvremenu brisane iz kaznene evidencije nadležnih organa. Sve i da jeste bio ovlašten da u konkretnom slučaju vrši objavu cjelokupnih presuda na službenoj Internet stranici, Sud je u ovom slučaju obradio podatke koji nisu ažurni i tačni.

U vezi sa navedenim predmetom istaknuta je i Preporuka Vijeća Evrope, Odbora ministara zemljama članicama o medijskoj distribuciji informacija u vezi sa krivičnim postupcima REC(2003)13, koja sadrži principe vezane za medijsku distribuciju informacija o krivičnim postupcima. Tako, prema Principu 18. – Zaštita privatnosti u kontekstu medijskog izvještavanja nakon odsluženja sudske kazne: „*Omogućavanje društvene reintegracije licima koja su odslužila svoju kaznu je dio dobrog upravljanja pravnim sistemom. Izvještavanje medija o procesima i zatvorenicima nakon isteka kazne nosi opasnost onemogućavanja te reintegracije. Stoga, princip 18. preporučuje da pravo na zaštitu privatnog života koje garantuje član 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima obuhvati identitet ovih lica i prekršaj koji su prethodno počinili, osim ako ta lica ili njihovi prethodni prekršaji predstavljaju ili su postali predmet javnog interesovanja. Obična godišnjica nekog zločina ne predstavlja dovoljno jak razlog za to. Međutim, pojedinci i njihovi zločini mogu biti predmet javnog interesovanja ako su na primjer, ta lica ponovo prekršila zakon ili njihov prethodni prekršaj spada u nezastarive zločine, kao što su oni zločini protiv čovječnosti i genocid. Ovi zločini su definisani Evropskom konvencijom o nezastarivosti zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina iz 1974. godine.*“

Važno je naglasiti, da je Sud BiH i prije okončanja postupka izvršio uklanjanje predmetne presude, što je imalo presudan uticaj na vrstu naložene upravne mjere.

Ovaj predmet je dokaz da je neophodno propisati odgovarajuća pravila za objavljivanje odluka pravosudnih organa u Bosni i Hercegovini na službenim web stranicama.

- Obrada ličnih podataka putem video nadzora

Zbog obrade ličnih podataka putem video nadzora podnesena su četiri prigovora.

Video nadzor predstavlja sredstvo zaštite osnovnih vrijednosti društva kao što je život i imovina čovjeka. U kontekstu zaštite prava na privatnost, video nadzor znači pribavljanje i pohranjivanje zvučnih, vizuelnih ili drugih zapisa iz praćenih mjesta gdje se kreću fizička lica, putem instaliranog sistema video nadzora, i to npr. formom pasivnog nadziranja prostora, pribavljanjem ciljnih snimaka (zabilježenih pokreta) ili na reportažni način. Video nadzor znači obradu ličnih podataka kada se vrši zapis o monitoringu fizičkog lica na određen vremenski rok. Osim u slučaju postojanja saglasnosti lica koja se snimaju, video nadzor je moguće vršiti kada s obzirom na okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, predmet zaštite nije moguće postići na drugi način i drugim sredstvima.

Prigovori lica koja su zahtijevala anonimnost u postupku, protiv JZU Dom zdravlja Gračanica, između ostalog je podnesen zbog postavljanja kamera video nadzora u prostorijama Službe hitne medicinske pomoći namijenjenim za odmor ljekara i medicinara, te u ordinaciji Intervencija, usvojeni su kao osnovani, a kontroloru je naloženo da ukloni kamere video nadzora iz navedenih prostorija. JZU Dom zdravlja Gračanica je postavio kamere video nadzora sa namjerom da prikuplja i pohranjuje snimke zaposlenika u svrhu kontrole radnog vremena, te u svrhu sprječavanja krađe lijekova i kontrole izdavanja istih.

Prigovor protiv JZU Bolnica „Sveti Vračevi“ Bijeljina, zbog obrade ličnih podataka upotrebom video nadzora u Odsjeku za patologiju, usvojen je kao djelimično osnovan, te je kontroloru naloženo da ukloni predmetne kamere video nadzora i izvrši brisanje prikupljenih podataka. JZU Bolnica „Sveti Vračevi“ Bijeljina je kao kontrolor postavila kamere video nadzora u hodnicima Odsjeka za patologiju i u ordinacijama, odnosno ljekarskim sobama tog Odsjeka u svrhu ostvarivanja lične i imovinske sigurnosti i kontrole pristupa određenim prostorima u kontroloru.

- *Pristup ličnim podacima od strane kontrolora*

Zbog pristupa ličnim podacima podneseno je pet prigovora.

Pristup ličnim podacima od strane kontrolora, iako se razlikuje od instituta davanja podataka trećoj strani, isto tako podliježe određenim pravilima i ograničenjima. Pravo pristupa ličnim podacima od strane kontrolora je povezano sa poslovima i zadacima tog kontrolora, odnosno sa njegovim nadležnostima i ovlaštenjima, ukoliko su u pitanju javni organi.

Protiv zaposlenika Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona podnesen je prigovor zbog pristupa ličnim podacima podnosioca prigovora u bazi podataka Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, koje je potom štampao, kopirao i dalje distribuirao.

Pristup podacima podnosioca prigovora u spornom periodu izvršila su dva policijska službenika. Pristup jednog policijskog službenika bio je osnovan, za razliku od pristupa drugog policijskog službenika. Za taj pristup nije postojao formiran spis predmeta ili drugi akt u vezi sa podnosiocem prigovora ili određenim slučajem, niti je Ministarstvo dostavilo bilo koji dokaz kako bi opravdalo ovaj pristup podacima. Osim toga, ovaj pristup u bazi podataka suprotno zakonskoj obavezi, nije dokumentovan u evidenciji pristupa podacima. U cilju obavljanja zakonom utvrđenih ovlaštenja, policijski službenici imaju stalni pristup bazi Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, što ne smiju koristiti bez zakonskog osnova, odnosno zloupotrebljavati.

U ovom slučaju, doneseno je rješenje kojim je prigovor usvojen, te je naloženo Ministarstvu unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona da lične podatke sadržane u bazi Agencije za

identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, obrađuje na pravičan i zakonit način, te da svaki pristup podacima u predmetnoj bazi uredno evidentira i dokumentuje.

- Ostali prigovori

Zbog obrade jedinstvenog matičnog broja podneseno je pet prigovora, dok je po jedan prigovor podnesen zbog nasilnog ulaska grupe nastavnika u školu, zbog zloupotrebe ličnih podataka u policijskoj istrazi, zbog dostavljanja podataka o brisanoj osudi, zbog obrade biometrijskih podataka, zbog direktnog marketinga, zbog upisa u matičnu knjigu državljana, zbog uvida u dokumentaciju, zbog dostavljanja platnih listi u koje imaju uvid i drugi zaposleni, zbog upisivanja broja lične karte u zahtjev za pristup informacijama.

- Obrada biometrijskih podataka u svrhu evidentiranja prisustva na poslu

Biometrijski podaci spadaju u posebne kategorije ličnih podataka i njihova obrada predstavlja posebno invazivan i rizičan prodor u privatnost pojedinca. Ukoliko se biometrijski podatak prikuplja u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu, takva obrada je moguća i dozvoljena u izuzetnim situacijama, gdje se kontrola prisustva na radnom mjestu ne bi mogla postići na drugi način. Obrada biometrijskih podataka dozvoljena je samo kada je neophodna (npr. pristup zaštićenim prostorijama ili zonama, čuvanje tajni i sl.), a uvođenje biometrijskih mjera samo radi evidencije prisustva na poslu je prekomjerno, nesrazmjerno i nepotrebno zadiranje u privatnost pojedinca. Zato se prilikom obrade ličnih podataka zaposlenika u svrhu evidencije prisustva na poslu, mora voditi računa da su vrsta, mjera i obim podataka koji se obrađuju neophodni za ispunjenje svrhe takve obrade.

Zaposlenik Federalne uprave za inspekcijske poslove, podnio je prigovor protiv Uprave zbog uzimanja i korištenja otiska prsta u svrhu evidentiranja prisustva na poslu. Uprava je tražila od zaposlenika da omoguće skeniranje otiska prsta i fotografisanje lica, u svrhu evidentiranja prisustva na poslu, ističući da se način evidentiranja prisustva na poslu pokazao kao najefikasniji i najekonomičniji. Prigovor je usvojen kao osnovan, Upravi je zabranjeno da obrađuje otisak prsta u svrhu prisustva na poslu i naloženo da izbriše prikupljene otiske prstiju.

3.5.1.2. Prigovori protiv drugih kontrolora

Protiv drugih kontrolora podneseno je 59 prigovora, od kojih je usvojeno 11 prigovora, djelimično su usvojena 4 prigovora, a odbijeno je 17 prigovora. Zaključkom zbog nenadležnosti, neurednosti podneska, odustajanja podnosioca prigovora ili zbog toga što su kontrolori otklonili nepravilnosti prije donošenja rješenja okončano je 10 prigovora. Preostalih 17 prigovora nije riješeno u izvještajnom periodu.

Najveći broj prigovora u odnosu na vrstu kontrolora podnesen je protiv banaka i mikrokreditnih organizacija (10), dok se prema predmetu prigovora isti mogu razvrstati kao prigovori zbog obrade jedinstvenog matičnog broja (6), objavljivanja ličnih podataka na Internet stranicama i oglasnim pločama (10), snimanja video nadzorom (7), korištenja ličnih podataka u različite svrhe (13), direktnog marketinga (4) i sl.

- Obrada podataka o kreditnoj istoriji

Prigovor protiv Union Banke d.d. Sarajevo, Filijala Zenica podnesen je zbog obrade podataka o kreditnoj zaduženosti. Proveden je postupak utvrđivanja osnovanosti prigovora, te je utvrđeno da je zaposlenik Union Banke pristupio podacima podnosioca prigovora o kreditnoj zaduženosti u Centralnom registru kredita, a potom štampao Izvod sa cjelokupnom kreditnom istorijom, bez saglasnosti podnosioca prigovora. Izvod o kreditnoj istoriji, službenik Banke je dostavio neovlaštenom licu, usljed čega je podnositelj prigovora bio izložen problemima privatne prirode.

Union banka je prikupljala informacije o podnosiocu prigovora bez njegovog zahtjeva za kreditnom ili bilo kojom drugom uslugom Banke. Međutim, tek nakon zvaničnog zahtjeva za pružanje određene bankarske usluge npr. kredita ili saglasnosti za provjeru kreditne sposobnosti u svojstvu sudužnika, Union banka je bila ovlaštena da izvrši pristupanje sistemu Centralnog registra kredita, te eventualno izvrši štampanje Izvoda za određeno lice.

U postupku je utvrđeno da je Union banka preduzela potrebne mjere kako bi provela Odluku o centralnom registru kredita poslovnih subjekata i fizičkih lica u Bosni i Hercegovini br. 100-UV i 200/11 od 31.10.2011., te u cilju zaštite ličnih podataka upoznala zaposlenike o njihovim obavezama. Zaposlenik koji je izvršio obradu ličnih podataka podnosioca prigovora bio je u cjelosti upoznat sa tim mjerama, što je potvrdio potpisivanjem akta „Izjava o prihvatanju principa tajnosti, integriteta i dostupnosti podataka kao i ključnih stavki politike sigurnosti Union Banke“ br. 4232-35/12 od 15.06.2012. U skladu sa važećim standardima, Union banka je provela vlastiti postupak interne kontrole, kao i disciplinski postupak protiv ovog zaposlenika, kojem je izrečena mjera prestanka radnog odnosa kao posljedica nezakonitog postupanja.

Agencija je donijela rješenje kojim je usvojila prigovor protiv Union banke zbog obrade ličnih podataka o kreditnoj historiji i davanja neovlaštenom licu primjerka Izvoda iz Centralnog registra kredita, te je naložila da se blokiraju lični podaci o kreditnoj istoriji podnosioca prigovora.

- Prigovor protiv mikrokreditne organizacije

Po prigovoru fizičkog lica protiv MKD „Mikrofin“ d.o.o Banja Luka zbog kontaktiranja njegovog oca od strane kreditnog službenika prilikom procjene njegove kreditne sposobnosti, doneseno je rješenje kojim je MKD „Mikrofin“ d.o.o Banja Luka, upozoren da prilikom vršenja procjene kreditne sposobnosti potencijalnih korisnika kredita ne otkriva informacije licima koja lično ne osiguravaju ispunjenje obaveze korisnika kredita.

Službenik MKD „Mikrofin“ d.o.o Banja Luka je prilikom procjene kreditne sposobnosti podnosioca prigovora telefonom kontaktirao njegovog oca, iako u podnesenom zahtjevu isti nije naveden niti kao jemac niti kao sudužnik za kredit za koji je podnesen zahtjev.

Neosporno je pravo Mikrofinu da u skladu sa zakonom izvrši procjenu kreditne sposobnosti klijenta prije zaključenja Ugovora o kreditu, koja se za klijenta vrši na osnovu dostavljene dokumentacije, te uvidom u Centralni registar kredita uz pisanu saglasnost klijenta, a što je Mikrofin u konkretnom slučaju i pribavio. Identična provjera se vrši i za eventualne jemce, sudužnike i ostala lica koja garantuju ispunjenje obaveze klijenta prema Mikrofinu ukoliko dođe do zaključenja ugovora. U ovom slučaju je nesporno da otac podnosioca prigovora nije naveden kao garant ispunjenja njegovih budućih obaveza prema Mikrofinu pa stoga nije mogao biti ni informisan o podnesenom zahtjevu podnosioca prigovora.

Dakle, navedenim postupanjem, tj. otkrivanjem informacija ocu podnosioca prigovora, kreditni službenik Mikrofin je učinio povredu Zakona o bankama Republike Srpske kojim je propisano da su svi zaposlenici banaka dužni da čuvaju kao poslovnu tajnu sve informacije koje su saznali u toku obavljanja poslova za banku i ne mogu ih otkrivati drugim licima i nenadležnim organima, a što je u konkretnom slučaju bio otac podnosioca prigovora.

Navedeno postupanje je sankcionisano izdavanjem prekršajnih naloga i izricanjem novčanih kazni odgovornom licu u iznosu od 500,00 KM i kontroloru u iznosu od 10.000,00 KM, koje su uplaćene u propisanom roku.

- Obrada ličnih podataka putem video nadzora

Uspostava video nadzora od strane pojedinaca je njihovo pravo na zaštitu života i lične imovine, ali istovremeno se mora voditi računa i o pravu na privatnost drugih lica.

Prigovor jednog stanara protiv drugog stanara iz iste zgrade, zbog instaliranja kamere video nadzora iznad svojih ulaznih vrata u haustoru, kojom je vršeno snimanje zajedničkog prostora, ali i ulaznih vrata u susjedni stan, usvojen je kao osnovan. Rješenjem je zabranjeno odnosnom stanaru, kao kontroloru obrade ličnih podataka, da vrši snimanje video nadzorom zajedničkih prostorija i ulaznih vrata u stan drugih stanara, bez njihove saglasnosti.

Ovdje je važno naglasiti i da je Sud Evropske unije u Luksemburgu donio Presudu u predmetu C-212/13 F. Ryneš vs. Urad pro ochranu osobnich udaju (Ured za zaštitu ličnih podataka Češke Republike), koja se odnosi na obradu ličnih podataka putem video nadzora.

Pred ovaj Sud upućen je zahtjev za prethodnu odluku u okviru spora između F. Ryneš i Ureda za zaštitu ličnih podataka Češke Republike, zbog odluke kojom je Ured utvrdio da je Ryneš počinio više povreda koje se odnose na zaštitu ličnih podataka. U predmetnom slučaju, Ryneš je instalirao kamere video nadzora na svojoj porodičnoj kući, koja je snimala ulaz u tu kuću, javni put i ulaz u kuću nasuprot. Video zapisi tih kamera tačnog datuma, dostavljeni su policiji u svrhu identifikacije dva osumnjičena za krivična djela u vezi sa razbijanjem prozora na susjednoj kući. Osporavajući zakonitost obrade ličnih podataka putem video nadzora od strane Ryneš, Ured za zaštitu podataka je donio odluku da je isti povrijedio propise o zaštiti ličnih podataka i novčano kaznio Ryneša.

Nakon tužbe Ryneša protiv Ureda, Visoki upravni sud Češke Republike je pokrenuo postupak i postavio prethodno pitanje: „*Može li korištenje sistema nadzornih kamera ugrađenih na porodičnu kuću u cilju zaštite imovine, zdravlja i života vlasnika kuće biti obuhvaćeno obradom ličnih podataka koju provodi fizičko lice tokom aktivnosti isključivo lične ili domaće prirode u smislu člana 3. stav (2) Direktive 95/46, čak i ako takav sistem nadzire i javni prostor?*“ Dakle, Sud pita da li navedeni član Direktive (definicija ličnog podatka) treba tumačiti u smislu da korištenje sistema nadzornih kamera sa zapisom, u svrhu zaštite imovine, zdravlja i života vlasnika privatne kuće, a koji nadzire i javni prostor, predstavlja obradu ličnih podataka u svrhu lične ili domaće prirode.

Prema presudi Suda, slika lica snimljena kamerom predstavlja lični podatak, jer omogućuje identifikovanje dotičnog lica, a video nadzor koji uključuje snimanje i čuvanje ličnih podataka potpada u područje direktne primjene Direktive 95/46, jer predstavlja automatizovanu obradu podataka. Takođe, Sud je utvrdio da video nadzor koji obuhvaća, iako djelimično, javni prostor i koji

zbog toga usmjeren van privatne sfere lica koje vrši video nadzor, ne može smatrati isključivo ličnom i domaćom aktivnošću.

- Direktni marketing

Direktni marketing je djelatnost koja omogućava ponudu proizvoda i usluga ili prijenos određene vijesti putem pošte, telefonom ili drugim direktnim sredstvima potencijalnim kupcima ili interesantima tih proizvoda ili usluga. Pretpostavka za ovu djelatnost je neophodna određena mjera obrade ličnih podataka potencijalnih kupaca ili interesanata, što sa sobom nosi rizik za njihovu privatnost.

U članu 26. Zakona propisano je da nosilac ličnih podataka ima pravo da podnese besplatan prigovor na zahtjev kontrolora u pogledu budućeg korištenja ili prijenosa njegovih podataka u svrhu direktnog marketinga ili da bude obaviješten prije nego što njegovi podaci budu prvi put preneseni trećoj strani u svrhu direktnog marketinga. U slučaju da nosilac ličnih podataka ne dâ saglasnost, lični podaci se ne mogu dostaviti trećoj strani. Iz ovih odredbi Zakona jasno proizlazi da se nosilac podataka ima pravo usprotiviti obradi ličnih podataka u marketinške svrhe i u tom slučaju, podaci koji se na njega odnose, ne smiju se obrađivati u tu svrhu. Takođe, predviđena je obaveza kontrolora da obavijesti nosioca podataka i zatraži njegovu saglasnost za prenos njegovih ličnih podataka trećoj strani u svrhu direktnog marketinga.

Prigovori protiv Mladinske knjiga d.o.o. Sarajevo zbog direktnog marketinga su odbijeni kao neosnovani. Prigovori su se odnosili na kontaktiranje putem telefona u svrhu ponude prodaje proizvoda. Podnosioci prigovora su kontaktirani samo jednom, a njihovi lični podaci (ime i prezime, broj telefona, adresa i grad gdje je prijavljen telefonski broj) nalaze se u javnom telefonskom imeniku, koji je dostupan na web stranicama telekom operatera. Prilikom prvog kontakta, podnosioci prigovora nisu se usprotivili daljoj obradi ličnih podataka direktno kontroloru, niti su usmeno ili pismeno podnijeli zahtjev da se njihov broj blokira za sve dalje pozive od strane kontrolora.

U prigovoru protiv „Studio Moderna“ d.o.o Sarajevo je utvrđeno da je prigovor osnovan, te je rješenjem naloženo Studio Moderna d.o.o Sarajevo da trajno izbriše iz elektronske baze podataka sve podatke podnosioca prigovora prikupljene u svrhu direktnog marketinga, kao i drugih nosilaca ličnih podataka koji nisu dali svoju saglasnost za direktni marketing. Osim toga, izdat je prekršajni nalog direktoru ove firme zbog obrade ličnih podataka i nakon izričitog povlačenja saglasnosti podnosioca prigovora.

3.5.2. Prigovori koji nisu okončani u izvještajnom periodu

Prema raspoloživim podacima, evidentan je porast broja zaprimljenih prigovora i kompleksnosti predmeta rješavanja. Od zaprimljenog broja prigovora, 34 prigovora nije okončano u izvještajnom periodu. Prigovori koji su preneseni u 2015. godinu za rješavanje, uglavnom su zaprimljeni krajem izvještajnog perioda, ali su preduzete procesne radnje za njihovo rješavanje.

3.5.3. Prigovori iz 2013. godine, riješeni u izvještajnom periodu

U izvještajnom periodu je riješeno 13 prigovora koji su preneseni iz 2013. godine. Od predmetnih prigovora u cijelosti je usvojeno pet prigovora, djelimično su usvojena dva, odbijeno je pet, dok je jedan prigovor zaključkom odbačen zbog nenadležnosti.

- Prigovor zbog objavljivanja ličnih podataka u javnom telefonskom imeniku

U vezi sa prigovorom protiv BH Telecoma d.d. Sarajevo zbog objavljivanja ličnih podataka u javnom telefonskom imeniku i naplate usluge uklanjanja podataka iz javnog imenika, Agencija je donijela rješenje kojim je BH Telecomu d.d. Sarajevo zabranila da objavljuje lične podatke pretplatnika u javnom telefonskom imeniku, bez njihove prethodne saglasnosti. Naloženo je da se pretplatnicima besplatno omogući pravo da se na njihov zahtjev isprave ili povuku njihovi lični podaci iz javnog telefonskog imenika.

Pretplatnici prije uvrštavanja u imenik moraju da budu upoznati da je imenik javan, te da imaju mogućnost da njihov broj ne bude uvršten u imenik, a naknadno imaju pravo da njihov broj bude izbrisan iz imenika bez naknade. Na ovaj način ispoštovaće se pravo na privatnost pretplatnika u pogledu tajnosti broja, i to će biti besplatno.

Uvrštavanje pretplatnika u imenik nije usluga, nego pravo svakog pojedinog pretplatnika o kojem sam odlučuje. Pravo pretplatnika da ne bude uvršten u javni telefonski imenik ne može, niti bi smjelo biti komercijalizovano na način da se za ostvarivanje tog prava plaća naknada kao za pružanje usluga.

BH Telekom d.d. Sarajevo je objavljivanje ličnih podataka u javnom imeniku i naplatu usluge uklanjanja podataka iz javnog imenika zasnivao na odredbama Zakona o komunikacijama, u skladu sa Cjenovnikom usluga u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju BH Telecoma i Dozvolom za javnog operatera fiksne telefonije. Objava i sadržaj imenika predstavlja kontinuitet regulative u ovoj oblasti, s obzirom na član 212. ranije važećeg Samoupravnog sporazuma o općim uslovima za vršenje poštanskih, telegrafskih i telefonskih usluga („Službeni list SFRJ“ br. 35/88), bilo utvrđeno da imenik sadrži prezime i ime, odnosno naziv pretplatnika, adresu pretplatnika, pozivni broj telefona pretplatnika, te je bilo konstituisano pravo pretplatnika da podnese zahtjev da se njegovi podaci ne navode u imeniku.

Zakon o komunikacijama propisuje obavezu ažuriranja podataka u imeniku pretplatnika, te obavezu davanja informacija iz imenika, ali ne i obavezu uvrštavanja svih pretplatnika u javni imenik pretplatnika. Naprotiv, pretplatnici imaju pravo da sami i slobodno odluče hoće li da njihov telefonski broj bude uvršten u javni telefonski imenik ili ne. To znači, telekom operateri su obavezni prije uvrštavanja u telefonski imenik upoznati pretplatnika da ima pravo odlučiti da li će njegov broj biti u javnom imeniku, te to na odgovarajući način zadokumentovati, odnosno moći dokazati da postoji volja pretplatnika da bude u javnom imeniku.

Direktiva 2002/58 Evropskog parlamenta i Vijeća Evropske unije o privatnosti i elektronskim komunikacijama, koja sadrži posebne odredbe o zaštiti podataka u sektoru elektronskih komunikacija propisuje „Države članice osiguraće da se pretplatnicima pruži mogućnost određivanja hoće li njihovi lični podaci biti uključeni u javni telefonski imenik, te, ukoliko hoće, koji podaci, u onoj mjeri u kojoj su dotični podaci relevantni za svrhu telefonskog imenika, koju je odredio davalac istog, kao i mogućnost provjere, ispravke ili povlačenja takvih podataka. Neuključivanje u javni telefonski imenik pretplatnika, provjera, ispravak ili povlačenje ličnih podataka iz imenika trebaju biti

besplatni.“ Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Bosna i Hercegovina se obavezala da će svoje zakonodavstvo u oblasti telekomunikacija uskladiti sa zakonodavstvom Evropske Unije.

3.5.4. Izvještaji o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka

U skladu sa članom 25. Zakona kontrolori su dužni nosiocu podataka, na njegov zahtjev, jednom godišnje bez naknade, dostaviti informacije u vezi sa obradom njegovih ličnih podataka. Shodno Zakonu kontrolor nije dužan pružiti informacije o obradi ličnih podataka niti omogućiti pristup ličnim podacima ako bi se mogla nanijeti šteta legitimnim interesima određenih kategorija u Bosni i Hercegovini, koji su taksativno pobrojani u istom članu. Takođe, propisano je da je kontrolor dužan da podnese Agenciji godišnji izvještaj o odbijenim zahtjevima nosioca podataka.

Izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka za pristup njihovim ličnim podacima dostavilo je 29 kontrolora, od kojih je 11 javnih organa iz oblasti zapošljavanja, statistike, sigurnosti i dr., 13 zdravstvenih ustanova, 4 banke i 1 mikrokreditna fondacija.

Osim nekoliko javnih organa i banaka, izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka za pristup njihovim ličnim podacima dostavili su uglavnom kontrolori iz manjih administrativnih sredina.

U ranijem periodu, kontrolorima je upućivan poziv da o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka dostave godišnji izvještaj, koji je svaki kontrolor dužan dostaviti prema članu 28. stav (4) Zakona o zaštiti ličnih podataka. Poziv je bio upućen kako bi se kontrolori upoznali sa ovom zakonskom obavezom, te ubuduće istu samostalno ispoštovali.

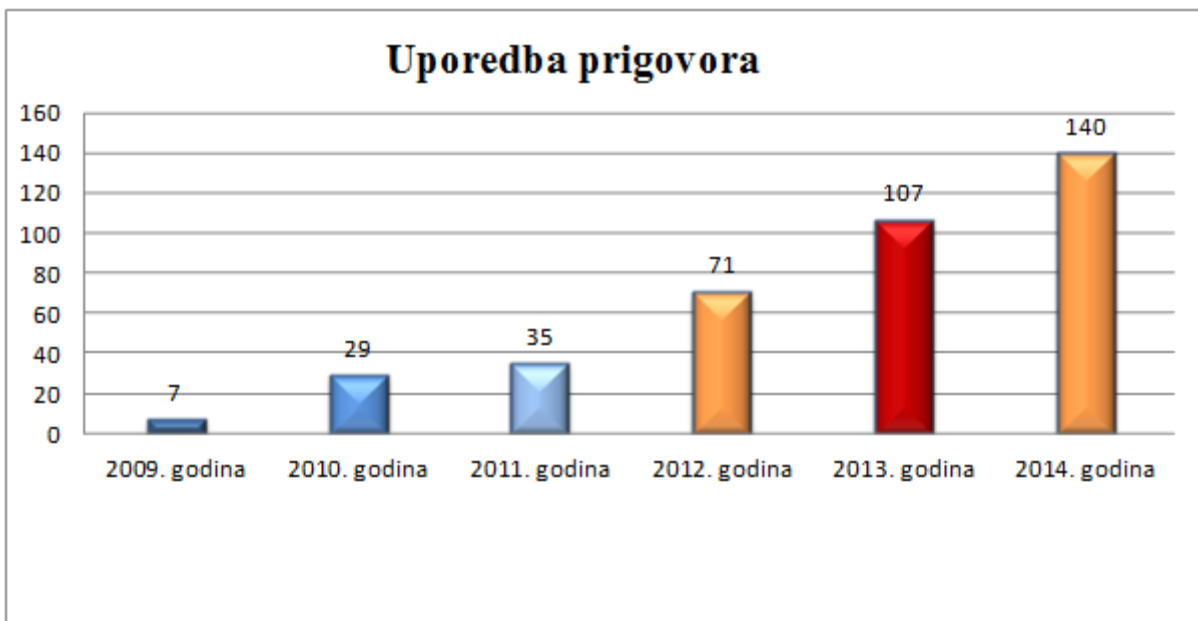
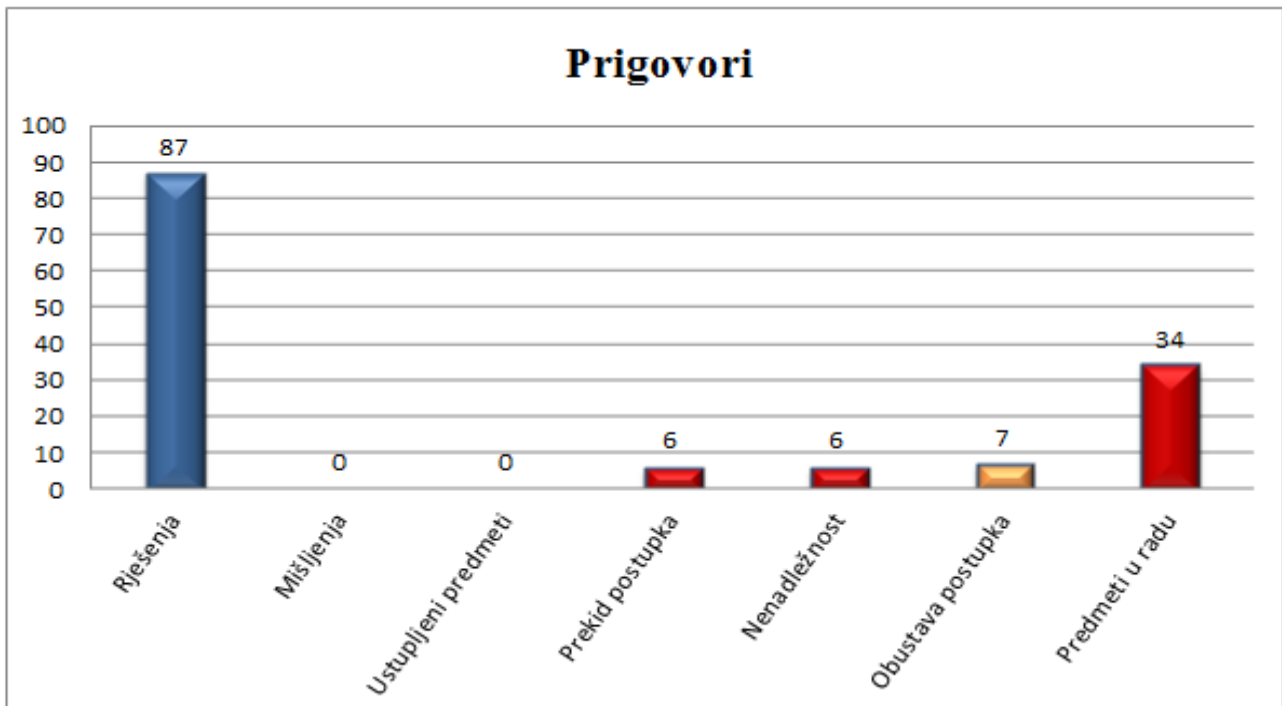
Međutim, primjetno je da kontrolori još uvijek ne razlikuju odbijanje zahtjeva jednog lica za pristup ličnim podacima drugog lica, od odbijanja zahtjeva lica za pristup njegovim ličnim podacima.

3.5.5. Uporedni podaci za 2009 – 2014

PRIGOVORI						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Ukupno prigovora</i>	7	29	35	71	107	140
<i>Rješenja</i>	7	17	23	55	75	87
<i>Mišljenja</i>	0	7	1	2	1	0
<i>Ustupljeni predmeti</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Zaključak zbog prekida postupka</i>	0	0	4	1	0	6
<i>Zaključci zbog nenadležnosti</i>	0	0	2	7	5	6

Sarajevo-Сарајево, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251

<i>Zaključci zbog obustave postupka</i>	0	0	0	7	11	7
<i>Predmeti u radu</i>	0	1	5	2	12	34
<i>Predmeti iz prethodne godine</i>	0	0	1	5	12	13

3.6. Postupci po službenoj dužnosti

Osim postupaka po prigovoru nosioca ličnih podataka, Agencija može provesti postupak ispitivanja zakonitosti obrade ličnih podataka, po službenoj dužnosti, nakon saznanja da je došlo do obrade ličnih podataka, za koju postoje naznake da bi mogla biti protivzakonita. U izvještajnom periodu provedeno je ukupno 29 postupaka po službenoj dužnosti, od čega su 24 postupka pokrenuta protiv javnih organa, dok je 5 pokrenuto protiv drugih subjekata. U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja u 12 slučajeva je izvršen vanredni inspekcijski nadzor, dok je 17 slučajeva riješeno bez inspekcijskog nadzora.

3.6.1. Rješavanje po službenoj dužnosti

Od ukupno 24 provedena postupka po službenoj dužnosti protiv javnih organa u 2014. godini, 10 se odnosilo na traženje i prikupljanje uvjerenja o nekažnjavanju, o nevođenju krivičnog postupka i ljekarskog uvjerenja, kopije lične karte i vozačke dozvole u konkursnoj proceduri, objavljivanje ličnih podataka na službenim web stranicama.

Ostali postupci po službenoj dužnosti odnosili su se na: traženje na uvid lične karte prilikom ovjere zdravstvene knjižice, zaključenja ugovora za komunalne usluge, kopiranje identifikacionih dokumenata u svrhu izdavanja parking vinjeta, zadržavanje ličnog dokumenta sa fotografijom građana prilikom ulaska u prostorije javnih organa, korištenje video nadzornog sistema kao dokaznog sredstva u disciplinskim postupcima protiv zaposlenika, obrada ličnih podataka prilikom očitavanja mjesečne karte na aparatu u javnom prevozu, prikupljanje kopija dokumenata za dodjelu stipendija od kandidata, te javno objavljivanje rang liste sa ličnim podacima korisnika stipendije nakon izbora, obrada jedinstvenog matičnog broja.

- *Utvrđivanje pravosnažnosti i dostavljanje pravosnažne presude matičnom uredu od strane Suda*

Rješavajući po prigovoru nosioca ličnih podataka, protiv matičnog ureda u Zenici, došlo se do saznanja da nadležni sud nije dostavio podatke matičnom uredu, koje je to bio dužan uraditi po službenoj dužnosti.

Proveden je postupak radi ispitivanja zakonitosti obrade ličnih podataka bračnih supružnika od strane Općinskog suda u Zenici, u slučaju kada je Sud po službenoj dužnosti u zakonom predviđenom roku, dužan utvrditi pravosnažnost presude o razvodu braka bračnih supružnika, te u zakonom predviđenom roku pravosnažnu sudsku presudu dostaviti matičnom uredu u Zenici radi upisa prestanka braka u matičnu knjigu vjenčanih. Utvrđeno je da Sud nije dostavio, a bio je dužan po službenoj dužnosti, pravosnažnu sudsku presudu o razvodu braka bračnih supružnika dostaviti matičnom uredu, radi upisa činjenice prestanka braka u matičnu knjigu vjenčanih.

Nedostavljanje presude je imalo za posljedicu izdavanje izvoda iz matične knjige vjenčanih 2013. godine na internacionalnom obrascu od strane matičnog ureda Zenica sa netačnim podacima o bračnom statusu razvedenih bračnih supružnika, iako je brak pravosnažno bio razveden 2002. godine. Postupanje Suda na ovakav način dovelo je do toga da matični ured izda izvod iz matične knjige vjenčanih sa netačnim podacima o bračnom statusu građana.

Dakle, ukoliko matični ured koji vodi matičnu knjigu vjenčanih ne dobije od suda pravosnažnu sudsku presudu o razvodu braka, tada taj matični ured obrađuje netačne podatke i nema ih priliku

ažurirati, što dalje ima za posljedicu obradu netačnih podataka od strane matičnog ureda kod kojeg su bračni partneri upisani u matičnu knjigu rođenih.

S tim u vezi, Sud je upozoren da po službenoj dužnosti utvrdi pravosnažnost presude o razvodu braka, te da presudu dostavi matičnom uredu u svrhu upisa prestanka braka u matičnu knjigu vjenčanih, što je dužan činiti po službenoj dužnosti shodno relevantnim zakonskim propisima.

- Prikupljanje kopije ličnih karti od roditelja u svrhu dokazivanja sporazumnog određivanja ličnog imena prilikom upisa djeteta u matičnu knjigu rođenih

Protiv Općine Zenica je proveden postupak po službenoj dužnosti, nakon što je Agencija došla do saznanja da se prilikom upisa djeteta u matičnu knjigu rođenih, zahtijeva prilaganje kopija ličnih karata u svrhu dokazivanja sporazumnog određivanja ličnog imena djeteta.

Utvrđeno je da prikupljanje kopije lične karte roditelja u svrhu određivanja i upisa ličnog imena djeteta u matičnu knjigu rođenih nije propisano relevantnim zakonskim propisima. Imajući u vidu jasne odredbe Zakona o ličnoj karti državljana BiH, Zakona o ličnom imenu i Zakona o matičnim knjigama, utvrđeno je da je takva obrada ličnih podataka od strane Općine pravno neosnovana.

Zaključeno je da matičar treba utvrditi identitet roditelja koji upisuju dijete u matičnu knjigu rođenih, prije svega zbog utvrđivanja prava ili ovlaštenja za upis djeteta u matičnu knjigu rođenih, a potom i zbog utvrđivanja postojanja sporazuma roditelja u pogledu određivanja ličnog imena djeteta. Međutim, identifikacija se može izvršiti bez uzimanja kopije lične karte, na primjer, uvidom matičara u ličnu kartu oba roditelja i konstatovanjem broja lične karte i organa koji je istu izdao na prijavi za upis u matičnu knjigu rođenih ili zapisnik.

Utvrđenim postupanjem stvara se neopravdan rizik od zloupotrebe ličnih podataka. Općini je zabranjeno da prikuplja kopije ličnih karti od roditelja u svrhu dokazivanja sporazumnog određivanja ličnog imena prilikom upisa djeteta u matičnu knjigu rođenih, te je naloženo da uništi kopije ličnih karti prikupljene u navedenu svrhu.

- Postupci po službenoj dužnosti iz 2013. godine, riješeni u izvještajnom periodu

U izvještajnom periodu, riješena su 3 predmeta po službenoj dužnosti, koja su pokrenuta u 2013. godini.

Osvrnućemo se na postupak proveden u odnosu na Agenciju za državnu službu Federacije BiH o zadržavanju prijavne dokumentacije neizabраних učesnika javnih konkursa za popunjavanje radnih mjesta državnih službenika nakon okončanja konkursne procedure.

Na osnovu prijave anonimnog građanina, proveden je postupak po službenoj dužnosti u kojem je utvrđeno da Agencija za državnu službu Federacije BiH prijavnu dokumentaciju neizabраних učesnika javnih konkursa za popunjavanje radnih mjesta državnih službenika zadržava 10 godina po okončanju konkursne procedure.

Agenciji za državnu službu Federacije BiH je rješenjem naloženo da vrati prijavnu dokumentaciju neizabраним učesnicima javnih konkursa nakon okončanja postupka izbora državnog službenika, žalbenog postupka, odnosno sudskog postupka, u zavisnosti od korištenja pravnog lijeka svakog

pojednog učesnika javnog konkursa. Takođe, naloženo je da shodno ovlaštenjima, utvrdi period čuvanja prijavne dokumentacije neizabranih učesnika javnih konkursa, te donese Plan sigurnosti ličnih podataka.

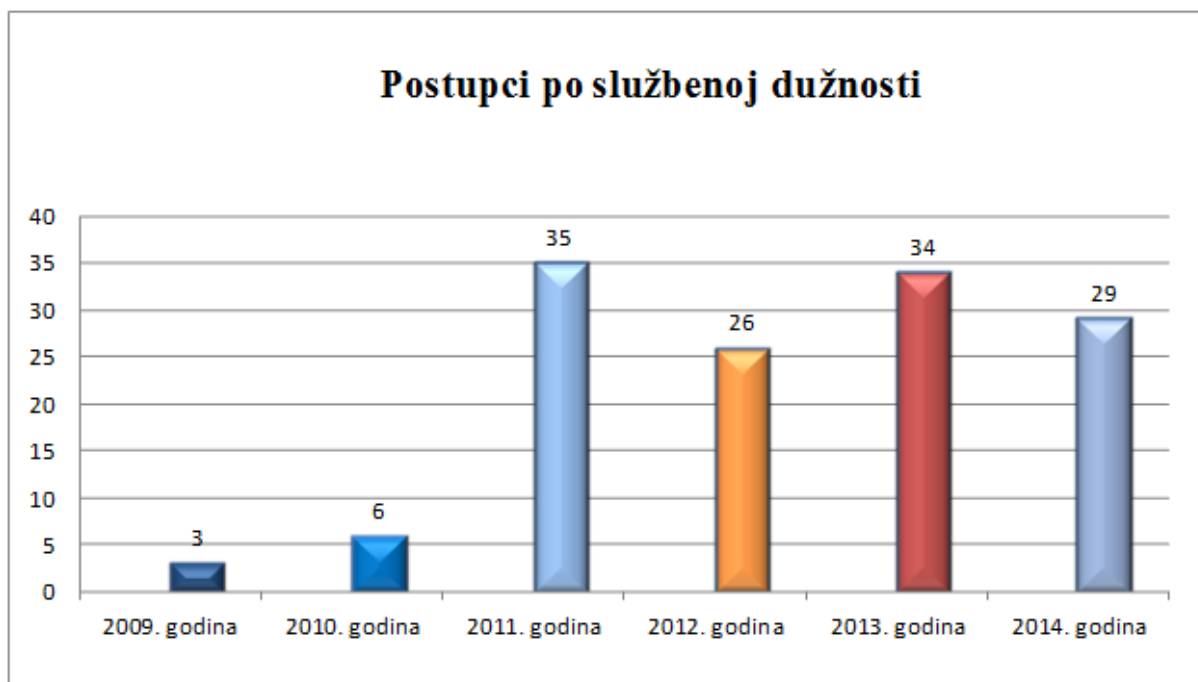
Neupitan je pravni osnov i svrha prikupljanja prijavne dokumentacije od strane građana koji žele učestvovati u konkursnoj proceduri, s tim da je potrebno utvrditi vremenski period zadržavanja prikupljene dokumentacije.

Obzirom da relevantnim zakonskim propisima nisu utvrđeni rokovi čuvanja prijavne dokumentacije, to je Agencija za državnu službu Federacije BiH bila dužna propisati svojim pravnim aktom, i primjeniti princip obrade ličnih podataka samo u vremenskom periodu koji je neophodan za ispunjenje svrhe u koju su podaci, odnosno dokumentacija prikupljeni. Prijavna dokumentacija se dostavlja Agenciji za državnu službu Federacije BiH u svrhu učešća na konkursu, pa je po okončanju konkursne procedure, zadržavanje prijavne dokumentacije svih učesnika u konkursnoj proceduri, rezultat proizvoljnog postupanja, suprotan spomenutom principu obrade ličnih podataka.

Agencija za državnu službu Federacije BiH je u toku 2014. godine podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, po kojoj još uvijek nije donesena presuda.

3.7. Uporedni podaci za 2009 – 2014

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ukupno postupaka po službenoj dužnosti	3	6	35	26	34	29

3.8. Kažnjavanje – prekršajni nalozi

Jedno od ovlaštenja Agencije je da može izreći novčanu kaznu u okviru prekršajnog postupka. Mogućnost izricanja kazni predstavlja efikasno sredstvo za provođenje Zakona, te u tom smislu ovo ovlaštenje ima ne samo represivni, već i preventivni karakter. Kažnjavanje predstavlja veoma zahtjevan postupak sa aspekta pravilne kvalifikacije prekršaja i njegovog dokumentovanja, kako bi u eventualno pokrenutom sudskom postupku bilo potvrđeno.

Agencija je u 2014. godini izdala 12 prekršajnih naloga, i to:

1. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, rukovodiocu Sektora za prodaju rezidencijalnim korisnicima Telekomunikacija Republike Srpske a.d. Banja Luka, zbog prikupljanja jedinstvenog matičnog broja korisnika telefonskih usluga putem zahtjeva za zasnivanje pretplatničkog odnosa protivno članu 18. stav (1) Zakona o jedinstvenom matičnom broju. Zatraženo je sudsko odlučivanje. Osnovni sud u Sokocu obustavio prekršajni postupak za okrivljenog i isti je oslobođen odgovornosti za prekršaj iz člana 4. stav (1) tačka a) Zakona. Upućena je žalba drugostepenom sudu.
2. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, šefu Odjela za obrazovanje-Vlade Brčko distrikta BiH, zbog nedostavljanja obavijesti o aktivnostima poduzetim u cilju izvršenja rješenja Agencije u zakonskom roku, odnosno do izdavanja prekršajnog naloga. Zatraženo je sudsko odlučivanje. Pretres je održan u toku 2014. godine, ali nije doneseno rješenje u prekršajnom postupku, jer je postupajući sudija Suda za prekršaje Brčko distrikta BiH obustavila postupak do dobijanja odgovora (podataka) od Suda BiH po tužbi kojom je pokrenut upravni spor protiv rješenja Agencije, nakon čega će biti zakazan novi pretres.
3. Prekršajni nalog u iznosu od 1.000,00 KM, direktoru JP „Grijanje“ Tuzla, zbog toga što nije prekinuo nezakonitu obradu ličnih podataka i nije preduzeo naložene mjere iz Rješenja Agencije, niti je dostavio Agenciji tražene informacije, čime je počinio prekršaj u sticaju. Zatraženo je sudsko odlučivanje. Općinski sud u Tuzli donio je rješenje kojim se obustavlja prekršajni postupak, jer radnja koja se okrivljenom stavlja na teret nije prekršaj. Žalba drugostepenom sudu nije izjavljena.
4. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, direktoru JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Radost“ Bratunac, zbog toga što je Javnim konkursom za prijem radnika na neodređeno vrijeme broj: 8/14 od 24.01.2014. od kandidata zahtijevala dostavljanje uvjerenja o neosuđivanosti protivno članu 103. stav (4) Krivičnog zakona Republike Srpske. Zatraženo je sudsko odlučivanje. Pred Osnovnim sudom u Srebrenici održano je raspravno ročište, ali presuda nije donesena u toku 2014. godine.
5. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, direktoru Studio Moderna d.o.o. Sarajevo, zbog obrade ličnih podataka nosioca ličnih podataka bez njegove saglasnosti, u svrhu direktnog marketinga. Zatraženo je sudsko odlučivanje.
6. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, glavnom tužiocu Tužilaštva BiH, zbog onemogućavanja vršenja redovnog inspeksijskog nadzora u Tužilaštvu. Zatraženo je sudsko odlučivanje.
7. Prekršajni nalog u iznosu od 300,00 KM, sekretaru Kantonalnog suda u Sarajevu, kao licu odgovornom za sadržinu konkursa kojim je od kandidata traženo dostavljanje uvjerenja o

zdravstvenoj sposobnosti i uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka. Zatraženo je sudsko odlučivanje.

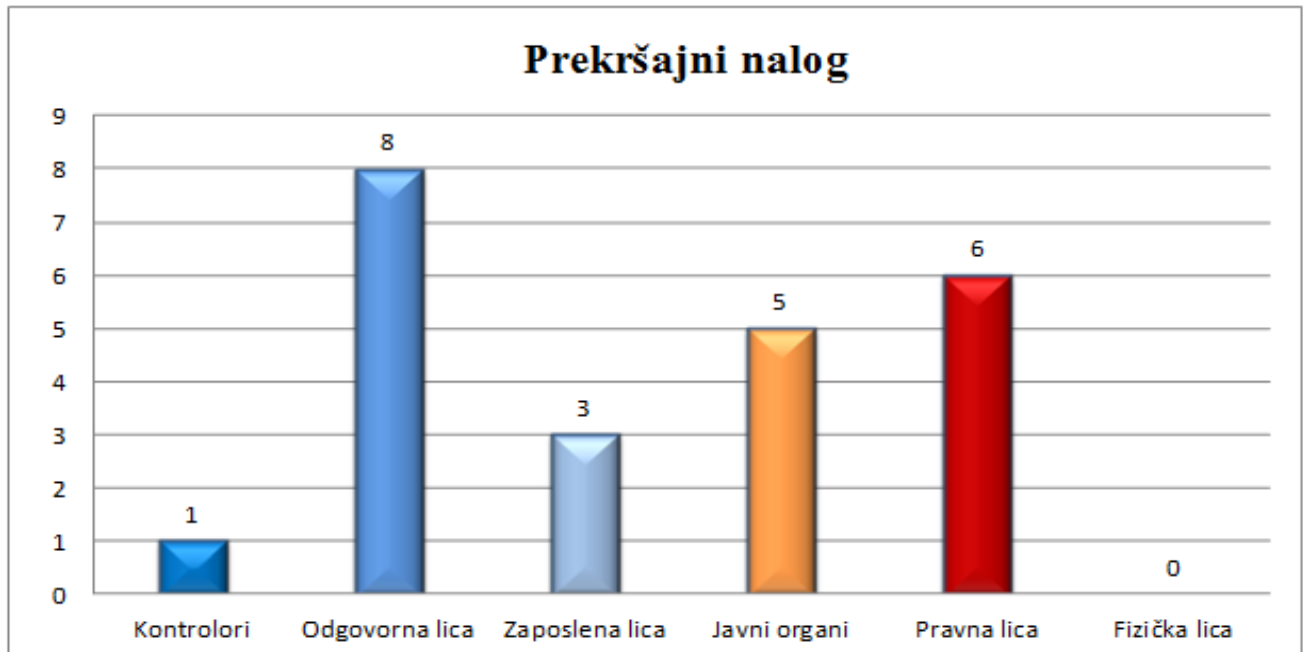
8. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, Ministru privrede Hercegovačko-neretvanskog kantona, zbog toga što je zahtjeve za slobodan pristup informacijama, koji su sadržavali lične podatke dva nosioca ličnih podataka podnesene Ministarstvu, dostavio Udruženju „IDEM IUS“ iz Mostara. Prekršajni nalog je realizovan.
9. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, MKD „MIKROFIN“ d.o.o Banja Luka, zbog toga što je prilikom vršenja procjene kreditne sposobnosti komitenta otkrio informaciju licu koje u podnesenom zahtjevu za kredit nije navedeno kao jamac ili lice koje lično garantuje ispunjenje obaveze vraćanja kredita, što je protivno članu 98 L. Zakona o bankama Republike Srpske. Prekršajni nalog je realizovan.
10. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, direktoru MKD „MIKROFIN“ d.o.o Banja Luka, zbog toga što je prilikom vršenja procjene kreditne sposobnosti komitenta dao informaciju licu koje u podnesenom zahtjevu za kredit nije navedeno kao jamac ili lice koje lično garantuje ispunjenje obaveze vraćanja kredita, što je protivno članu 98 L. Zakona o bankama Republike Srpske. Prekršajni nalog je realizovan.
11. Prekršajni nalog u iznosu od 300,00 KM, zaposlenici Intesa SanPaolo Bank d.d. BiH, zbog dostavljanja podataka komitenta Banke poslodavcu komitenta. Prekršajni nalog je realizovan.
12. Prekršajni nalog u iznosu od 300,00 KM, zaposlenici „BH-Gas“ d.o.o. Sarajevo, zbog zahtijevanja dostavljanja uvjerenja o nekažnjavanju od kandidata u konkursnoj proceduri. Prekršajni nalog je realizovan.

Po osnovu izdatih i realizovanih prekršajnih naloga, na jedinstveni račun trezora Bosne i Hercegovine u toku 2014. godine, uplaćeno je 13.140,00 KM.

3.8.1. Uporedni podaci za 2009 – 2014

PREKRŠAJNI NALOG						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ukupno prekršajnih naloga	0	0	1	10	7	12
Kontroloru	0	0	0	0	0	1
Odgovornom licu	0	0	1	6	6	8
Zaposlenom u kontroloru	0	0	0	2	1	3
Javni organ	0	0	1	4	5	5

Pravno lice	0	0	0	4	2	6
Fizičko lice	0	0	0	0	0	0

3.9. Upravni sporovi

Prema Zakonu, odluke Agencije su konačne i protiv istih se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH.

3.9.1. Odluke Suda BiH

U izvještajnom periodu okončano je 15 upravnih sporova pred Sudom BiH protiv konačnih rješenja Agencije, koja su pokrenuta u 2012. i 2013. godini. U 11 sporova tužbe su odbijene i potvrđena su konačna rješenja Agencije, dok su u 3 spora donesena rješenja o odbacivanju tužbe. U jednom slučaju tužba je uvažena i predmet vraćen na ponovno rješavanje.

Sud BiH je u postupku po tužbama protiv rješenja Agencije donio sljedeće odluke:

1. Presudu kojom je odbijena tužba Centralne izborne komisije BiH u vezi sa obradom ličnih podataka prilikom promjene biračke opcije. Presudom je potvrđeno rješenje Agencije kojim je Centralnoj izbornoj komisiji BiH naloženo da vrši provjeru autentičnosti ličnih podataka prilikom postupanja po zahtjevima za promjenu biračke opcije - glasanje izvan Bosne i Hercegovine, te da osigura mogućnost revizijskog postupanja.
2. Presudu kojom je odbijena tužba Agencije za državnu službu Federacije BiH u vezi sa zabranom objavljivanja ličnih podataka kandidata u izbornom postupku po javnom konkursu i ličnih

podataka državnih službenika u postupku provođenja obuke i stručnog usavršavanja, na službenoj Internet stranici Agencije za državnu službu Federacije BiH.

3. Presudu kojom je odbijena tužba Federalnog ministarstva pravde u vezi sa nezakonitim prikupljanjem uvjerenja o nekažnjavanju od kandidata koji su se javili na poziv za imenovanje vještaka na području Federacije BiH.
4. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo u vezi sa objavljivanjem ličnih podataka podnosioca zahtjeva za ostvarivanje prava po Zakonu o dopunskim pravima na službenoj Internet stranici Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo.
5. Četiri presude kojima su odbijene tužbe Općinskog suda u Travniku, Okružnog privrednog suda u Banja Luci, Okružnog privrednog suda u Doboju i Okružnog privrednog suda u Trebinju, protiv rješenja Agencije kojim je ovim sudovima zabranila da u rješenjima o registraciji poslovnih subjekata, osim imena i prezimena ovlaštenog lica za zastupanje, obrađuju druge lične podatke i to: jedinstveni matični broj i adresu ovlaštenog lica za zastupanje poslovnog subjekta, odnosno broj lične karte ili putne isprave i takva rješenja objavljuju na službenoj Internet stranici „Službenog lista FBiH“ ili „Službenog glasnika RS“.
6. Presudu kojom je odbijena tužba Općine Maglaj u vezi sa rješenjem kojim je djelimično usvojen prigovor podnesen protiv Općine Maglaj. Potvrđenim rješenjem Agencija je usvojila prigovor zbog dostavljanja informacije i pripadajuće dokumentacije podnosioca prigovora kao korisnika naknada po osnovu RVI, boračkih naknada, pomoći Općine Maglaj ili drugih naknada za koje je nadležna Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, opću upravu i društvene djelatnosti Općine Maglaj, advokatskoj kancelariji Dževada Hrnjića kao punomoćniku „DKM Gradnja“ d.o.o. Maglaj. Istim rješenjem je zabranjeno Općini Maglaj da obrađuje lične podatke podnosioca prigovora na opisani način.
7. Presudu kojom je odbijena tužba fizičkog lica, protiv rješenja Agencije. Potvrđenim rješenjem Agencija je odbila kao neosnovan prigovor podnesen protiv MH „ERS“ – ZP „Elektro-krajina“ a.d. Banja Luka, kao poslodavca koji je neovlašteno tražio, te JZU Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske i JZU Dom zdravlja Banja Luka, koji su neovlašteno saopćili lične podatke koji se odnose na zdravstveno stanje podnosioca prigovora.
8. Presudu kojom je odbijena tužba podnosioca prigovora protiv rješenja Agencije. Potvrđenim rješenjem Agencija je odbila kao neosnovan prigovor podnesen protiv Ministarstva zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona zbog zahtijevanja izvoda iz matične knjige rođenih u oglasnoj proceduri za izbor i imenovanje članova upravnog odbora Zavoda za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona i upravnog odbora Zavoda za javno zdravstvo Srednjobosanskog kantona.
9. Presudu kojom je uvažena tužba podnosioca prigovora protiv rješenja Agencije, te se osporeno rješenje vraća na ponovno odlučivanje. Osporenim rješenjem Agencija je odbila kao neosnovan prigovor podnesen protiv Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Travnik i Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona, zbog obrade podataka o posebnom stažu bez njegove saglasnosti.
10. Rješenje kojim se kao neblagovremena odbacuje tužba Općine Stari Grad Sarajevo, protiv rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor i kojim je naloženo Službi za opću upravu Općine

da po službenoj dužnosti donese rješenje i izvrši ispravku netačnog podatka u matičnoj knjizi rođenih i u matični registar unese tačan podatak koji se odnosi na lično ime podnosioca prigovora.

11. Rješenje kojim se kao neblagovremena odbacuje tužba Ministarstva sigurnosti BiH, protiv rješenja Agencije. Potvrđenim rješenjem Agencija je usvojila kao osnovan prigovor policijskog službenika koji se odnosi na dostavljanje uvjerenja da se protiv njega ne vodi krivični postupak i uvjerenja o nekažnjavanju u konkursnoj proceduri za zamjenu policijskih službenika raspoređenih u mirovnoj misiji na Kipru. Istim rješenjem je zabranjeno Ministarstvu da u postupku provođenja konkursne procedure za upućivanje i zamjenu policijskih službenika koji učestvuju u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu, traži dostavljanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka i uvjerenja o nekažnjavanju.
12. Rješenje kojim se kao neblagovremena odbacuje tužba podnosioca prigovora protiv zaključka Agencije. Potvrđenim zaključkom Agencija je zbog nenadležnosti za rješavanje odbacila prigovor podnesen protiv grupe fizičkih lica.

- Donošenje zakona kojima se unaprijed izbjegava dejstvo presude Suda BiH

Presuda po tužbi Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo, protiv rješenja Agencije u vezi sa objavljivanjem ličnih podataka podnosilaca zahtjeva za ostvarivanje prava po Zakonu o dopunskim pravima, iako potvrđuje rješenje Agencije, ipak neće uticati na zaštitu ličnih podataka u toj oblasti.

Podsjećamo, Agencija je donijela rješenje kojim je Ministarstvu zabranila da za korisnike prava objavljuju matični broj, adresu stanovanja, kategoriju invalidnosti i druge podatke, na oglasnim pločama, dnevnim novinama, info punktu Ministarstva, sjedištima kantonalnih boračkih udruženja i sl. u svrhu „transparentnosti rada i ostvarivanja demokratskog procesa“.

Umjesto da se sačekala odluka Suda BiH u ovoj pravnoj stvari, Skupština Kantona Sarajevo je u aprilu 2012. godine donijela Zakon o dopuni Zakona o dopunskim pravima boraca-branilaca BiH, u namjeri da stvori pravni osnov za ovu obradu ličnih podataka, čime je obesmisllila postupak pred Sudom BiH.

Agencija je ukazala Skupštini Kantona Sarajevo na neodrživost ovog rješenja i pozvala da se predmetni zakon vrati u stanje prije donošenja ovih dopuna koje su suprotne sa Ustavom BiH i sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ovakvim postupanjem, donošenjem dopuna Zakona, sistemski se krše ustavom zagarantovana ljudska prava i osnovne slobode. Agencija neće tolerisati praksu koja se pokušava uvesti, te će pokrenuti adekvatan postupak da se ovaj Zakon vrati u stanje prije dopuna, na koji način će rješenje Agencije i Presuda suda BiH imati pravno dejstvo.

- Presude po tužbama sudova

Presude kojima su odbijene tužbe Općinskog suda u Travniku, Okružnog privrednog suda u Banja Luci, Okružnog privrednog suda u Doboju i Okružnog privrednog suda u Trebinju, vrlo su značajne zbog činjenice da su se sudovi u tužbama pozivali na svoju nezavisnost, obrazlažući to argumentima da je „neosnovano da se sudu zabranjuje postupanje, jer time Agencija prekoračuje svoja zakonska ovlaštenja iz razloga što izvršni organ vlasti ne može nešto zabranjivati i nalogati sudu.“

Agencija ne ulazi u nezavisnost suda na način da utiče na donošenje njihovih odluka u meritumu, ali može donositi odluke u pogledu zakonitosti obrade ličnih podataka, kao što je to bilo u predmetnim slučajevima.

3.9.2. Pokrenuti upravni sporovi

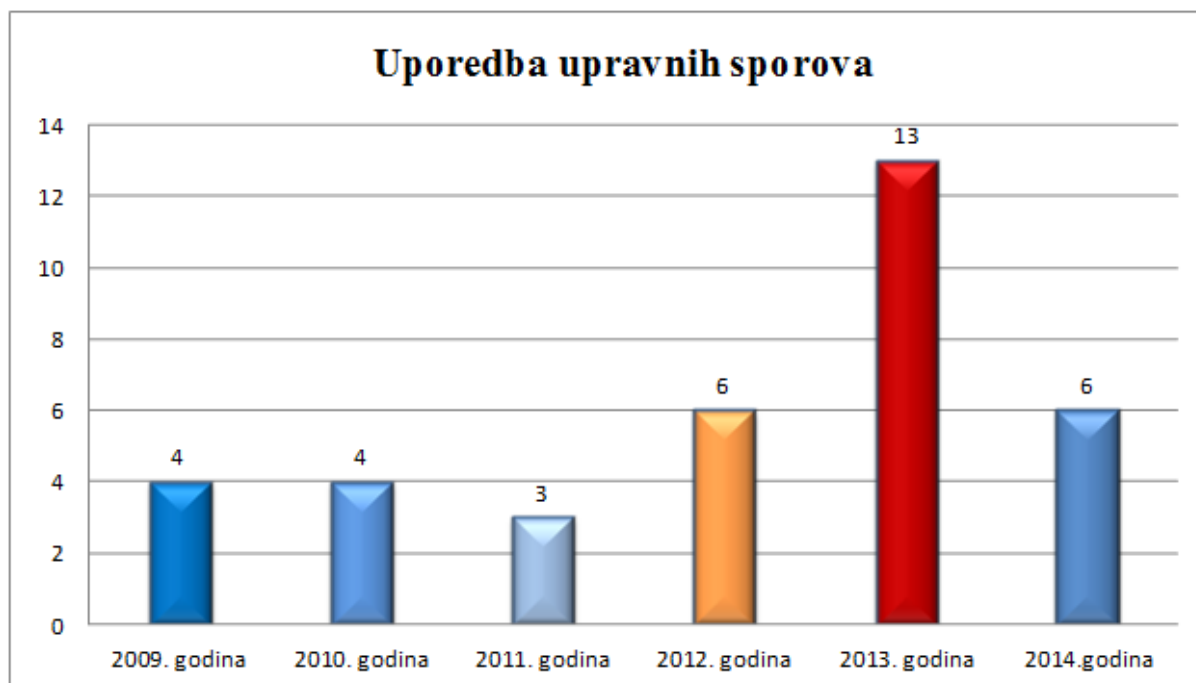
Protiv konačnih rješenja Agencije pokrenuto je 6 upravnih sporova pred Sudom BiH. Od ukupnog broja pokrenutih upravnih sporova, 4 su pokrenuta tužbom od strane javnih organa, 1 spor je pokrenut tužbom pravnog lica, a 1 spor je tužbom pokrenuo podnositelj prigovora.

Tužbe kojima je pokrenut upravni spor protiv rješenja Agencije su:

1. Odjel za obrazovanje Vlade Brčko distrikta BiH podnijelo je tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je Odjeljenju za obrazovanje naloženo da se uzdrži od obrade ličnih podataka studenata Evropskog Univerziteta Brčko distrikta BiH, na način da zahtjeva dostavu cjelokupnih personalnih dosijea studenata, matičnih knjiga studenata i Registara izdatih diploma, u originalu ili kopije istih.
2. Agencija za državnu službu Federacije BiH je podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je Agenciji za državnu službu Federacije BiH naloženo da vrati prijavnu dokumentaciju neizabranim učesnicima javnih konkursa za popunjavanje radnih mjesta državnih službenika, nakon okončanja postupka izbora državnog službenika, žalbenog postupka, odnosno sudskog postupka, u zavisnosti od korištenja pravnog lijeka svakog pojedinog učesnika javnog konkursa.
3. Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona podnijelo je tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je naloženo Federalnom zavodu za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalnoj administrativnoj službi Travnik i Ministarstvu unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona da isprave činjenično stanje prouzrokovano nezakonitom obradom ličnih podataka o posebnom stažu podnosioca prigovora.
4. Grad Prijedor je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je naloženo Gradskoj upravi Grada Prijedora da ispravi činjenično stanje prouzrokovano odbacivanjem kao nepotpune prijave kandidata na „Javnom Konkursu za popunu upražnjenih radnih mjesta“, zbog nedostavljanja uvjerenja o nekažnjavanju.
5. Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka podnijele su tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je zabranjeno da prikuplja i obrađuje jedinstveni matični broj korisnika telekomunikacionih usluga u svrhu provjere ranijih dugovanja i u svrhu vođenja parničnog i izvršnog postupka, te je naloženo da izbriše i uništi prikupljene jedinstvene matične brojeve korisnika telekomunikacionih usluga.
6. Podnosilac prigovora je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog upravnog akta Agencije, zaključka kojim se njen prigovor za poništenje sudske odluke, odbacuje zbog nenadležnosti za rješavanje.

3.9.3. Uporedni podaci za 2009 – 2014

UPRAVNI SPOROVI						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ukupno upravnih sporova	4	3	2	6	13	6
Riješeno	4	3	2	6	9	0
Riješeno u korist Agencije	4	2	2	6	8	0
Riješeno protiv Agencije	0	1	0	0	1	0
Neriješeno	0	0	0	0	4	0

3.10. Mišljenja

Davanje stručnih mišljenja po zahtjevima kontrolora i nosilaca ličnih podataka je u porastu. Iako je Zakon općeg karaktera i primjenjuje se na sve kontrolore koji nisu izuzeti zakonom, u postupku davanja mišljenja neophodno je poznavati i materijalni propis iz oblasti na koju se mišljenje odnosi, što govori o zahtjevnosti ovog postupka.

3.10.1. Stručna mišljenja Agencije

U izvještajnom periodu data su 282 mišljenja po zahtjevima različitih kontrolora i nosilaca ličnih podataka. Javnim organima dato je 80 stručnih mišljenja, pravnim licima 18, a fizičkim licima 184 stručna mišljenja.

Najveći broj mišljenja, Agencija je dala u vezi sa sljedećim pitanjima obrade ličnih podataka:

1. Video nadzor u stambenoj zgradi, službenim prostorijama i u školama,
2. Prekogranični prenos podataka,
3. Davanje ličnih podataka po osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama,
4. Dostavljanje kopije ugovora o djelu,
5. Otisak prsta, skeniranje rožnjače i fotografisanje zaposlenika u svrhu kontrole prisustva na poslu,
6. Legitimisanje građana od strane revizora u javnom gradskom saobraćaju,
7. Obrada podataka o posebnom stažu,
8. Objavljivanje spiska dužnika od strane upravitelja i predstavnika etažnih vlasnika na oglasnoj ploči u zgradi,
9. Dostavljanje kopije zdravstvenog kartona i podataka o zdravstvenom stanju u različite svrhe,
10. Obrada jedinstvenog matičnog broja i kopiranje lične karte od strane banaka prilikom plaćanja računa za komunalne usluge i slično,
11. Obrada podataka umrlog lica,
12. Prikupljanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka i o nekažnjavanju, ljekarskog uvjerenja, kopije lične karte i vozačke dozvole u konkursnoj proceduri,
13. Obrada ličnih podataka od strane Obavještajno-sigurnosne agencije BiH u svrhu izdavanja sigurnosne dozvole za pristup tajnim podacima,
14. Kontrola bolovanja od strane poslodavca,
15. Davanje i objavljivanje podataka o platama, naknadama za rad u komisijama i slično.

- Upisivanje šifre i dijagnoze bolesti u izvještaju o privremenoj spriječenosti za rad u svrhu ostvarivanja prava na naknadu plate zaposlenika

Upisivanje šifre i dijagnoze ili samo šifre bolesti u Izvještaje o privremenoj spriječenosti za rad u svrhu ostvarivanja prava na naknadu plate zaposlenika, suprotno je pravilima o zaštiti ličnih podataka i predstavlja povredu prava na privatni život u pogledu obrade medicinskih podataka koji se na njega odnose.

Zakon propisuje zabranu obrade posebne kategorije ličnih podataka, u koje spadaju i zdravstveni podaci, osim u izuzetnim slučajevima. Jedan od tih propisanih slučajeva je da je obrada posebne kategorije ličnih podataka dozvoljena „*ako je obrada podataka potrebna za izvršavanje obaveze ili posebnih prava kontrolora iz oblasti radnog prava u onoj mjeri u kojoj je ovlašten zakonom*“. Nijedan od zakona koji regulišu oblast radno pravnih odnosa u Bosni i Hercegovini, kao ni zakoni iz oblasti zdravstva ne propisuju upis šifre i dijagnoze bolesti zaposlenika u Izvještaj ili doznaku u svrhu ostvarivanja prava na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad, niti je šifra i dijagnoza potrebna za izvršavanje prava i obaveza iz radnog odnosa.

Potrebno je naglasiti da je obrada posebne kategorije podataka dozvoljena samo kada je neophodna. Neophodnost podrazumijeva nužnu društvenu potrebu i primijenjena u ovom slučaju bi značila da se ne može utvrditi naknada plate zbog privremene spriječenosti za rad zbog bolesti ako poslodavac nema informaciju o šifri odnosno dijagnozi bolesti ili je dovoljno za poslodavca da posjeduje

informacije o uzrocima privremene spriječenosti za rad od kojih je jedan i bolest, profesionalna bolest, povreda na radu i drugi uzroci bolovanja i dužini trajanja privremene spriječenosti za rad.

S druge strane, Zakoni o pravima pacijenata i Zakoni o zdravstvenoj zaštiti štite prava korisnika zdravstvenih usluga na privatnost i povjerljivost ličnih podataka koji se odnose na stanje njihovog zdravlja. Podaci iz medicinske dokumentacije predstavljaju službenu tajnu i zabranjeno je da nadležni doktor, bez pismenog pristanka pacijenta, saopći drugim licima lične podatke o pacijentu, izuzev kada je na to obavezan posebnim zakonom.

Shodno navedenim razlozima, Federalnom ministarstvu zdravstva, Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske i Vladi Brčko distrikta BiH - Odjeljenju za zdravstvo i druge usluge, upućen je akt u kojem je iznesen sljedeći stav:

- Upisivanje šifre bolesti i dijagnoze ili samo šifre bolesti nije propisano zakonom i nije neophodno da bi se utvrdilo pravo na naknadu plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad, od strane poslodavaca ili nadležnog fonda zdravstvenog osiguranja,
- Radi se o obradi ličnih podataka o zaposleniku, koji se koriste u svrhu ostvarivanja prava na platu zbog privremene spriječenosti za rad, te isto ne bi trebalo biti predmet podzakonskih akata iz oblasti zdravstva,
- Obzirom na svrhu obrade ličnih podataka o zaposleniku adekvatnije rješenje bi bilo propisati osnov u zakonu o radu za donošenje podzakonskog akta, kojim bi se propisala vrsta i obim ličnih podataka, koji trebaju biti sadržani u Izvještaju o privremenoj spriječenosti, odnosno nesposobnosti za rad. Svakako, takav Izvještaj ne treba sadržavati podatak o šifri bolesti i dijagnozi ili samo šifri bolesti.

Na kraju, nadležnim entitetskim organima je predloženo da zbog važnosti rješavanja pitanja upisivanja šifre bolesti i dijagnoze ili šifre u Izvještaj o privremenoj spriječenosti za rad potrebno je najprije u okviru postojećeg Izvještaja ukloniti rubriku šifra bolesti i dijagnoza ili šifra bolesti, a nakon toga ovo pitanje regulisati u okviru relevantnog zakona o radu.

- Kontrola bolovanja od strane poslodavca

Agencija je mišljenja da bi zdravstvena ustanova kao poslodavac, formiranjem komisije za kontrolu bolovanja, te vršenjem uvida u zdravstveni karton i medicinsku dokumentaciju svojih zaposlenih, prekršila odredbe o obradi posebne kategorije ličnih podataka i princip pravičnosti i zakonitosti.

Iz relevantnih propisa proizlazi da pristup zdravstvenom kartonu i drugoj medicinskoj dokumentaciji trebaju imati isključivo ovlašteni zdravstveni radnici. Podaci iz zdravstvenog kartona ili druge medicinske dokumentacije se mogu dostavljati samo u zakonom propisanim slučajevima, ali i tada se ne dostavlja kompletan zdravstveni karton i medicinska dokumentacija, nego određeni podaci koji su relevantni za konkretan postupak.

Kada je u pitanju zdravstvena ustanova kao poslodavac, situacija je bitno ozbiljnija utoliko što ista posjeduje zdravstvene kartone svojih zaposlenih. Shodno Zakonu, podaci o zdravstvenom stanju spadaju u kategoriju posebnih podataka, koji se još nazivaju i osjetljivi podaci. Načelno, zabranjena je obrada posebne kategorije ličnih podataka, osim u izuzetnim slučajevima propisanim Zakonom. Između ostalog, propisano je da se obrada ličnih podataka posebne kategorije može vršiti ako „*je obrada podataka potrebna za izvršavanje obaveze ili posebnih prava kontrolora iz oblasti radnog prava u onoj mjeri u kojoj je ovlašten zakonom*“.

Nijedan propis u oblasti radnog prava ne daje ovlaštenje poslodavcu da vrši uvid u zdravstveni karton ili medicinsku dokumentaciju svog zaposlenog, bez obzira na djelatnost koju obavlja i svrhu zbog koje bi vršio uvid. Dakle, uvid u zdravstveni karton zaposlenih, poslodavac ne može vršiti, čak ni u svrhu kontrole bolovanja, odnosno privremene spriječenosti za rad. Kontrolu bolovanja i uvid u medicinsku dokumentaciju u tu svrhu, u skladu sa zakonima o zdravstvenom osiguranju, vrši izabrani doktor medicine i nadležna ljekarska komisija. Nesporno je da poslodavac može vršiti kontrolu bolovanja, ali ne uvidom u zdravstveni karton svog zaposlenika, nego se njegovo ovlaštenje za kontrolom bolovanja ograničava na podnošenje zahtjeva nadležnom organu, odnosno sudu, u slučaju pokretanja sudskog spora.

Formiranje komisije za kontrolu bolovanja zaposlenih koja bi u tu svrhu vršila uvid u zdravstveni karton i medicinsku dokumentaciju, predstavlja grubo zadiranje poslodavca u privatnost svojih zaposlenih. S druge strane, ovakvo postupanje, kada su u pitanju zdravstvene ustanove, predstavlja i zloupotrebu ovlaštenja s obzirom da je riječ o zdravstvenoj ustanovi koja posjeduje zdravstvene kartone svojih zaposlenih.

- Radari na putevima

Uvođenje i primjena novih metoda i sredstva za obradu ličnih podataka u svim sferama života je rezultat svakodnevnog razvoja, napretka, primjene savremenih tehničkih i tehnoloških mogućnosti i dostignuća savremenog društva. Svakako da nije moguće zanemariti pozitivne efekte takvog razvoja, ali se ne može zanemariti ni pravo pojedinca na privatnost i zaštitu podataka koji se na njega odnose.

Jedan od novih metoda obrade ličnih podataka je i putem stacioniranih radara za mjerenje i evidentiranje brzine (prekoračenja brzine). U ovom slučaju se ne radi o „ilegalnom snimanju“ učesnika u saobraćaju, čak i u slučaju kada postavljanje tih radara nije označeno na putu, niti se radi o video nadzoru u smislu člana 21a. Zakon.

Stacionarnim radarima se ne vrši kontinuirano snimanje svih učesnika u saobraćaju i pohranjivanje tih snimaka, nego se u slučaju prekoračenja brzine, izvrši fotografisanje registarske tablice samo onog učesnika u saobraćaju koji je prekoračio dozvoljenu brzinu, a koja je vidno istaknuta na saobraćajnom znaku. Ovakav način obrade ličnih podataka je propisan u Zakonu o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini.

Međutim, ova karakteristika radara za mjerenje brzine generalno ne isključuje primjenu Zakona i poštovanje principa zakonite obrade ličnih podataka, kao što je npr. dostavljanje snimaka, njihovo čuvanje i sl.

- GPS uređaji za praćenje zaposlenih

Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka je nabavilo 250 GPS uređaja, kojima je zadužilo poštare da ih nose prilikom svakodnevnog rada na dostavnom rejonu. Primjenom GPS uređaja, putem web aplikacije pristup podacima imaju neposredni rukovodioci i radnici zaduženi za organizaciju rada poštunoša, a memorišu se podaci kao što su pregled istorije kretanja/stajanja, vrijeme provedeno na dostavnom rejonu, itd. Uređaj ima mogućnost prikaza puta i objekata, a ne i mogućnost prikaza lica i snimanja razgovora poštunoše prilikom rada na dostavnom rejonu.

Obrada ličnih podataka koja se odnosi na radno-pravni status zaposlenog je ograničena na podatke koji su potrebni da bi se ostvarila određena prava i izvršile određene obaveze. Zakonom o radu nije izričito dato ovlaštenje za obradu ličnih podataka putem GPS sistema, ali je takvu obradu moguće vršiti ukoliko je neophodna za ostvarivanje zakonitih prava i interesa poslodavca uz poštovanje privatnosti i ličnog života pojedinca.

Uzimajući u obzir princip obrade ličnih podataka u mjeri i obimu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe, obaveza ovog Preduzeća je da izvrši procjenu da li je uvođenje GPS sistema praćenja poštunoša, prikladna i nužna mjera i da li je teret koji se nameće pojedincu pretežak u odnosu na cilj koji se tom mjerom želi postići. S druge strane, zaposleni moraju biti pojedinačno upoznati u kojem obimu poslodavac prati njegovo kretanje i šta tom prilikom može „nadzirati“. Takođe, važna je spoznaja koja je to „*razumno očekivana privatnost na radnom mjestu i gdje ona prestaje*“. Neophodno je da zaposleni znaju kada i pod kojim uslovima ih poslodavac može nadzirati, koje njihove lične podatke i na koji način će prikupljati i dalje obrađivati.

U ovom slučaju GPS uređaji se zadužuju u svrhu praćenja moguće reorganizacije rejona, ujednačavanja radnih učinaka svih poštunoša, realnog obračuna paušala, odnosno, naknada za pređeni put ukoliko koristi moped, utvrđivanja produktivnosti na osnovu pređenih kilometara, utvrđivanja stvarnog vremena potrebnog za rad poštunoša na dostavnom rejonu, te iznalaženja najboljeg rješenja za organizaciju i kreiranje dostavnih rejona.

Dakle, obrada ličnih podataka općenito, pa i putem GPS sistema, mora se vršiti na način na koji se neće ugroziti i ograničiti privatnost i dostojanstvo nosioca podataka, osim u onoj mjeri koja je neophodna u demokratskom društvu u jednu od zakonitih svrha.

- *Zaštita ličnih podataka u postupku odlučivanja po zahtjevu za slobodan pristup informacijama*

Zaprimljen je znatan broj zahtjeva za davanje mišljenja u vezi sa ličnim podacima u postupcima rješavanja zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Zahtjeve su uputili Republička komisija za utvrđivanje sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske, Regulatorna agencija za komunikacije BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Agencija za statistiku BiH, Ured za razmatranje žalbi, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Fond za povratak BiH, Općina Visoko, JZU Dom zdravlja Gračanica, JU Dom zdravlja Olovo, pojedini poslanici u zakonodavnim organima i drugi. Radi se o zahtjevima za slobodan pristup informacijama, koji su upućeni ovim kontrolorima, a odnose se na spisak zaposlenika sa radnim mjestima i visinom primanja, podaci o visini primanja za izabrane i imenovane kantonalne direktore raznih uprava, ustanova, zavoda i sl., evidencije prisutnih na poslu, visina naknada za članove i predsjednika raznih komisija, dostavljanje kopija ugovora o djelu za određeni period, informacije o gradonačelnicima i načelnicima općina itd.

Kako se radi o javnim organima, onda zaposleni u tim organima u bilo kojem svojstvu ne podliježu zaštiti ličnih podataka u onoj mjeri u kojoj se ta zaštita Zakonom osigurava fizičkom licu u privatnom sektoru ili u nekim drugim „običnim“ životnim situacijama. Ime i prezime lica i visina primanja ne podliježu ograničenjima, osim što se iz iznosa novčanog primanja ne bi trebali vidjeti podaci koji imaju lične karakteristike kao što su krediti, alimentacije i dr. Neupitan je javni interes da se učine dostupnim informacije o trošenju budžetskih sredstava.

3.10.2. Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte

Agencija je dala mišljenja na Nacrte ili Prijedloge sljedećih propisa:

1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima BiH,
2. Zakona o elektronskim komunikacijama,
3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima BiH,
4. Zakona o ličnom imenu, dostavljeno Federalnom Ministarstvu unutrašnjih poslova,
5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama, dostavljeno Parlamentu Federacije BiH,
6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima.

- Nacrt Zakona o policijskim službenicima BiH

Ministarstvu sigurnosti BiH je dato mišljenje na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima, koji je već upućen u parlamentarnu proceduru.

- Nacrt Zakona o elektronskim komunikacijama

Ministarstvu komunikacija i transporta BiH dato je mišljenje na Nacrt Zakona o elektronskim komunikacijama.

Ovaj zakon u pravni sistem Bosne i Hercegovine uvodi Direktivu EU 2006/24/EC o elektronskim komunikacijama. Pristup zadržanim podacima i mogućnost presretanja komunikacije predstavlja poseban i invazivan prodor u privatni život korisnika telekomunikacionih usluga sa jedne strane a sa druge strane to predstavlja i neophodnost za sprječavanje i otkrivanje krivičnih djela i u drugim slučajevima kada za to postoje legitimni ciljevi. Da bi se ostvarila ravnoteža između ova dva krajnja zahtjeva, neophodno je postojanje pravila i procedura, prije svega na zakonskom nivou, koja će to i osigurati.

Primjedbe koje je Agencija dala na Nacrt Zakona o elektronskim komunikacijama odnose se na zadržane podatke i na zakonito presretanje komunikacija tzv. prisluškivanje. U odnosu na predložena zakonska rješenja o direktnom i zaštićenom pristupu zadržanim podacima, od strane ovlaštenih organa za otkrivanje krivičnih djela, dato je mišljenje da ne bi trebalo biti direktnog pristupa od strane ovlaštenih organa jer mjerodavna Direktiva ne poznaje „direktan i zaštićen pristup“ ovlaštenih organa. Član 4. Direktive propisuje da se trebaju osigurati mjere da se zadržani podaci daju samo nadležnim organima u posebnim slučajevima, te u skladu sa nacionalnim pravom. Prema tumačenju Evropskog suda za ljudska prava, svaka država članica određuje postupak koji treba provesti, te uslove koji se moraju ispuniti, kako bi se ostvario pristup zadržanim podacima u skladu sa zahtjevima neophodnosti i srazmjernosti.

Dakle, ako postoji direktan pristup onda se isključuje provođenje postupka, postavljanje uslova i zahtijevanje neophodnosti i srazmjernosti. Član 8. Direktive obavezuje države članice da osiguraju da se zadržani podaci mogu na zahtjev dostaviti nadležnim organima bez nepotrebnog odlaganja. I ova odredba predviđa postojanje zahtjeva, što nije moguće ukoliko postoji direktan pristup podacima od strane nadležnih organa.

Agencija je dala primjedbe na predložena zakonska rješenja *da se podzakonskim aktom propišu bliže odredbe o obaveznom zadržavanju podataka i pristupu zadržanim podacima*. Ovim se stvara mogućnost da se u oblasti zadržanih podataka propiše i nešto više od onoga što je propisano zakonom,

što ne bi trebalo biti predmet podzakonskog akta, jer zadiranje u ljudska prava može vršiti zakonodavna, a ne izvršna vlast.

Dakle, regulativa u vezi sa zadržanim podacima i presretanjem komunikacija, treba biti na zakonskom nivou, a podzakonskim aktom ostaviti mogućnost propisivanja samo tehničkih pitanja.

Aktuelni Zakon o komunikacijama kojim je do sada uređena ova oblast u Bosni i Hercegovini, samo je kroz izmjene iz 2006. godine, u članu 4. stav (3) i (4) propisao obavezu telekom operatera da osiguraju provođenje zakonitog presretanja ovlaštenim agencijama. Ovom odredbom utvrđuje se nadležnost Vijeća ministara BiH da svojom odlukom propiše posebne obaveze za osiguranje kapaciteta za vršenje zakonitog presretanja i čuvanja telekomunikacionih podataka.

Dosadašnje stanje je takvo da je u jednom dijelu ova oblast normirana odlukom Vijeća ministara BiH bez jasnog i konkretnog zakonskog osnova. Tako je Vijeće ministara BiH u dosadašnjoj praksi svojom odlukom propisivalo osnov za donošenje druge odluke, što je konkretno bio slučaj prilikom donošenja Odluke o sastavu zajedničkog upravnog odbora za zakonito presretanje telekomunikacija i načinu izvršavanja aktivnosti. O ovom problemu potpunije smo izvještavali u Izvještaju za 2013. godinu.

Nacrt Zakona o komunikacijama predstavlja dobru osnovu da se učini značajan iskorak ka implementaciji evropskih standarda u ovoj oblasti, što je ohrabrujuće imajući u vidu dosadašnja loša zakonska rješenja na koja je Agencija konstantno ukazivala u prethodnom periodu.

- Nacrt Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima BiH

Na Nacrt Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima BiH Agencija nije imala primjedbi, jer je utvrđeno da se izmjene i dopune ne odnose na obradu ličnih podataka.

- Nacrt Zakona o ličnom imenu i Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama

Agencija je dala mišljenje na Nacrt Zakona o ličnom imenu i Nacrt Zakona o matičnim knjigama predloženim od strane Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, što smo detaljno opisali u tački 2.3. ovog Izvještaja.

- Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima

Ministarstvu unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona dostavljeno je mišljenje na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima, a u vezi sa članovima 1., 2. i 3. Prijedloga.

- Na sljedeće Prednacrt zakona Agencija je dostavila odgovor da neće davati primjedbe, prijedloge ili sugestije, već će to učiniti nakon razmatranja Nacrta u skladu sa članom 31. Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH:

1. Zakona o uređenju saobraćaja u mirovanju u Kantonu Sarajevo, dostavljeno Ministarstvu saobraćaja Kantona Sarajevo,
2. Nacrt Zakona o strancima, dostavljeno Ministarstvu sigurnosti BiH.

- Drugi pravni akti koji su dostavljeni Agenciji na mišljenje su:
 1. Prijedlog Pravilnika o registrovanju biometrijskih karakteristika stranaca, dostavljeno Ministarstvu sigurnosti BiH,
 2. Nacrt Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vijeća ministara Republike Albanije o uzajamnom priznavanju vozačkih dozvola, dostavljeno Ministarstvu komunikacija i prometa BiH.

- Mišljenje na prijedlog Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH

Agencija je dala mišljenje Ministarstvu pravde BiH na izmjene Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH. Izmjenama Poslovnika predviđeno je obavezno pribavljanje mišljenja Agencije na prijedloge propisa kojima se reguliše obrada ličnih podataka. Predložena izmjena je u skladu sa zaključkom Parlamentarne skupštine BiH iz 2011. godine. Agencija mora biti uključena u donošenje zakona kojima se reguliše zaštita ličnih podataka. U cilju sistemskog rješenja, Agencija je u Izvještaju za 2011. godinu predložila da Parlamentarna skupština BiH usvoji zaključak kojim obavezuje Vijeće ministara BiH da izmijeni Poslovnik o radu Vijeća ministara BiH, tako da se prijedlozi propisa kojima se reguliše obrada ličnih podataka dostavljaju na mišljenje Agenciji, prije nego što se upute na sjednicu Vijeća ministara BiH.

- Prijedlog za izmjenу Pravilnika o obliku i sadržaju legitimacije inspektora organa uprave BiH i sadržaju i načinu vođenja evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima

Agencija je samoinicijativno Ministarstvu pravde BiH uputila Prijedlog za izmjenу Pravilnika o obliku i sadržaju legitimacije inspektora organa uprave BiH i sadržaju i načinu vođenja evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima. Predloženo je brisanje jedinstvenog matičnog broja sa obrasca legitimacije inspektora.

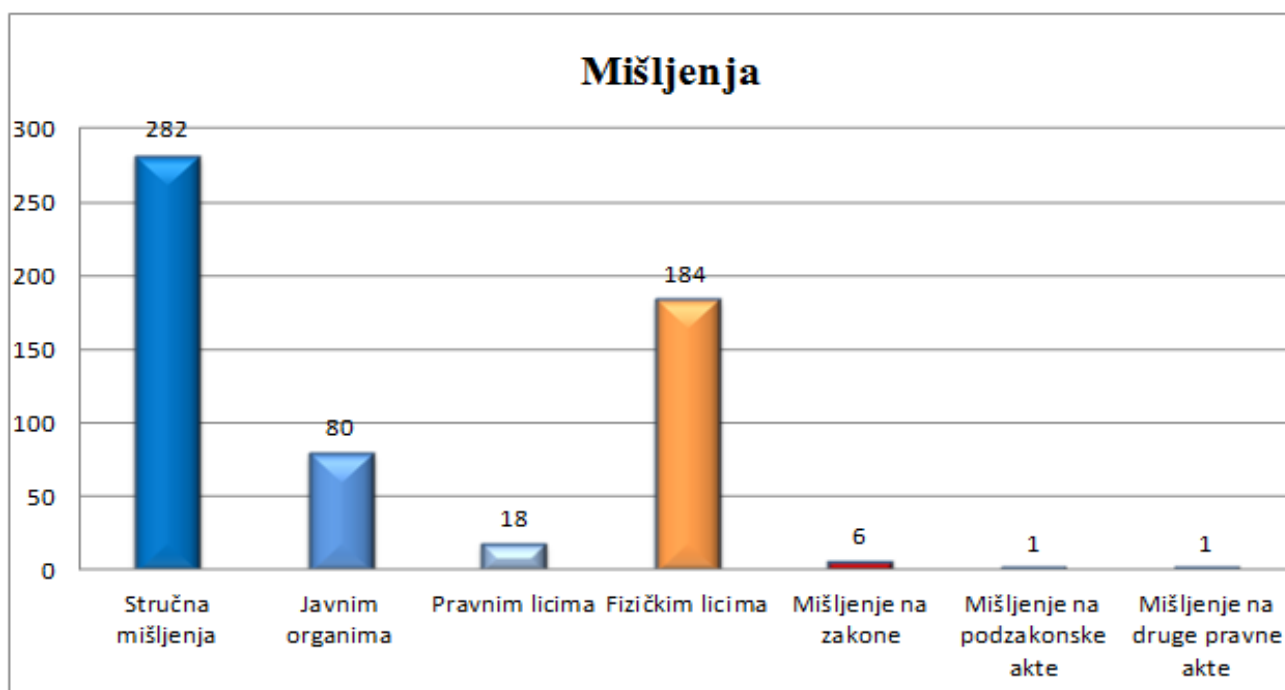
- Poslovnici domova Parlamentarne skupštine BiH

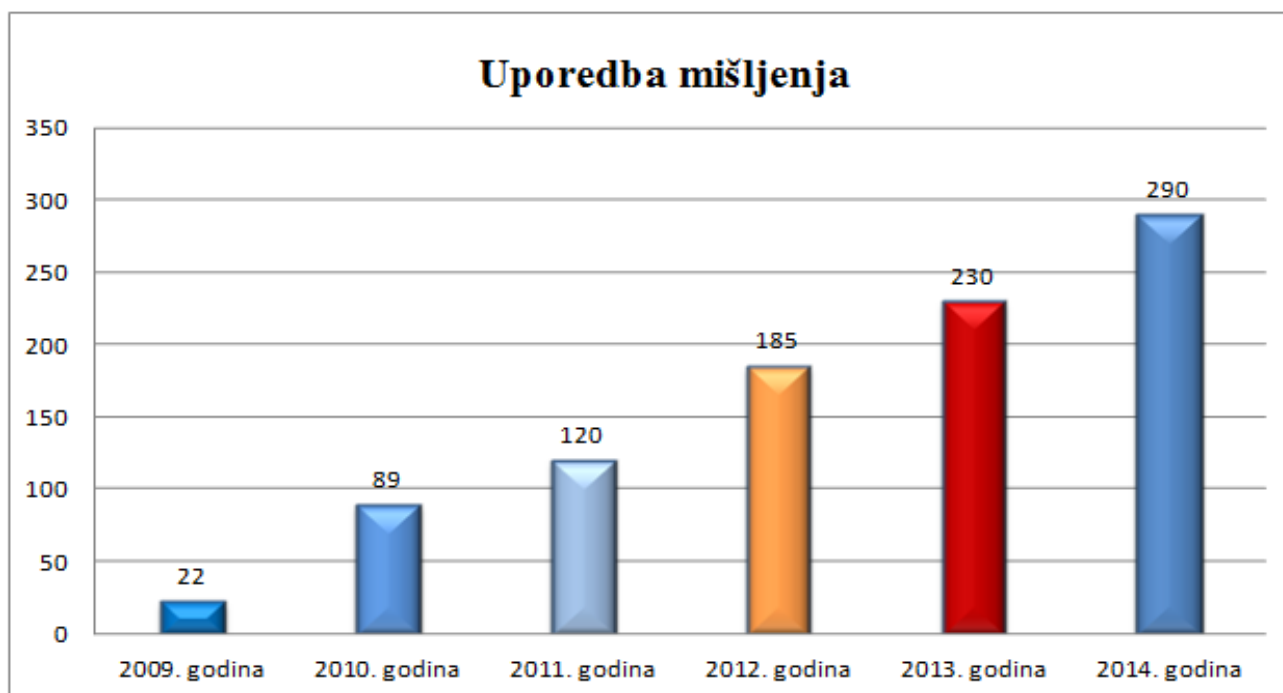
Agencija je dala amandman na prijedloge Poslovnika oba doma Parlamentarne skupštine BiH. U odgovarajućim odredbama Poslovnika, koje regulišu nadležnosti Zajedničke komisije za ljudska prava, uvrštena je i zaštita ličnih podataka i saradnja sa Agencijom kao pitanja koja razmatraju ove Komisije. Jasno pozicioniranje prava na zaštitu ličnih podataka i Agencije, kao resursa Parlamentarne skupštine BiH, adekvatno je i dobro rješenje. Ovim će se, između ostalog, onemogućiti usvajanje zakona koji bi imali za cilj izbjegavanje primjene mišljenja i rješenja Agencije.

Jedna od nadležnosti Agencije je da samoinicijativno predlaže zakone, pa se nameće logično pitanje na koji način i u kojoj proceduri, imajući u vidu činjenicu da je Agencija odgovorna Parlamentarnoj skupštini BiH. S obzirom na nezavisan status Agencije i njene nadležnosti i ovlaštenja, nije realno očekivati od subjekata koji su predmet njene kontrole, pa i kažnjavanja, da budu nepristrasni prema prijedlozima Agencije. Upravo je zbog toga neophodna veća i sadržajnija saradnja Parlamentarne skupštine BiH i Agencije.

3.10.3. Uporedni podaci za 2009 – 2014

MIŠLJENJA						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ukupno	22	89	120	185	230	290
Stručna mišljenja	22	89	117	181	215	282
Javnim organima	14	47	44	56	94	80
Pravnim licima	6	14	19	41	23	18
Fizičkim licima	2	28	51	84	98	184
Mišljenje na zakona	0	0	3	3	9	6
Mišljenje na podzakonske akte	0	0	0	0	5	1
Mišljenje na druge pravne akte	0	0	0	1	1	1

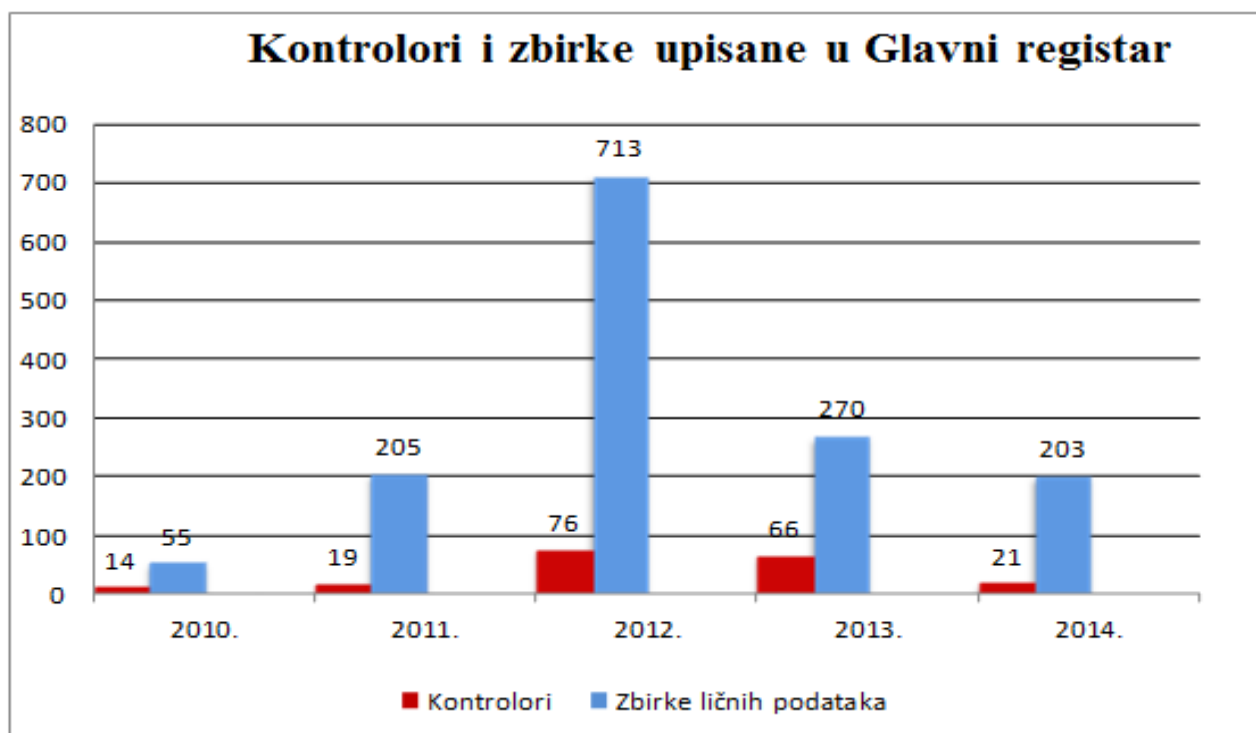
3.10. Glavni registar

Glavni registar je elektronska evidencija osnovnih podataka o zbirkama ličnih podataka koje vode kontrolori, a ima za cilj da nosioce podataka informiše koje lične podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Glavni registar. Glavni registar pruža mogućnost Agenciji za sagledavanje i analizu koje vrste podataka su sadržane u zbirkama ličnih podataka kontrolora u određenoj oblasti.

Registracija kontrolora je obaveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke ličnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka sa informacijama o zbirci ličnih podataka propisanim članom 13. Zakona. Način ispunjavanja ove obaveze propisan je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 52/09).

U sljedećoj tabeli je prikazan broj kontrolora i zbirke upisanih u Glavni registar za svaku godinu. Isto je predstavljeno i grafički.

Kontrolori i zbirke upisane u Glavni registar						
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Ukupno
Kontrolori	14	19	76	66	21	196
Zbirke ličnih pod.	55	205	713	270	203	1446

Od osnivanja do kraja 2014. godine, u Glavni registar je upisano 196 kontrolora i 1446 zbirke ličnih podataka.

3.11. Informacioni sistem

Izmjene u informacionom sistemu u toku 2014. godine, odnosile su se na instaliranje računara za novozaposlene, te na instaliranje određenih programa i to u prvom redu, nadogradnju operativnog sistema i nadogradnju Microsoft Office-a.

Od raspoloživih servisa koje nudi sistem „e-vlade“, Agencija je i u toku 2014. nastavila da koristi Internet pristup. Imenovani administratori ispred Agencije su obavljali administratorske poslove u lokalnoj računarskoj mreži, te koordinirali aktivnosti sa administratorima sistema „e-vlade“.

U toku 2014. godine nabavljena su dva desktop računara i dva laptopa, kao i odgovarajući operativni sistemi. U skladu sa Odlukom o standardizaciji korisničkog softvera u institucijama Vijeća ministara BiH i Odlukom o upravljanju softverskom imovinom u upotrebi u institucijama Vijeća ministara BiH, Agencija je potrebne licence Microsoft Office-a preuzela od Ministarstva komunikacija i prometa BiH. U cilju nadogradnje softvera od Ministarstva je preuzeto 10 licenci za Windows 8.1 Ent i 16 licenci za Microsoft Office 2013. Planirana nadogradnja nije u potpunosti završena i biće nastavljena u toku 2015. godine. Instaliranje antivirusne zaštite je osigurano kroz sistem „e-vlade“.

U cilju održavanja informacionog sistema Agencije obavljane su, između ostalog, sljedeće aktivnosti: pružanje podrške zaposlenima u Agenciji, servisiranje računara i druge opreme, detekcija kvarova na desktop računarima, laptop računarima, serveru, mrežnim uređajima i UPS uređajima, priprema zahtjeva za nabavku dijelova za zamjenu te ugradnja istih, administracija sistema Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije, što podrazumijeva unos podataka o uplati novčanih kazni, pripremu

različitih izvještaja u skladu sa zahtjevima, te ažuriranje podataka o korisnicima. Takođe, izvršene su i druge redovne aktivnosti kao što su: administracija i praćenje funkcionisanja file servera, Interne baze, web stranice Agencije, antivirusnog softvera, sistema Pretrage IDDEEA, te periodično kreiranje kopija podataka sa servera na prenosivi medij (CD/DVD medij) i na hard disk (HDD) na za to predviđenom računaru, redovan fizički pregled server sobe i prostorije u kojoj se nalazi telefonska centrala, kao i druga aktivna i pasivna mrežna oprema i slično.

Interna baza je puštena u funkciju 01.03.2012. i sadrži module: Inspekcija, Prigovori i Mišljenja. Svi službenici su dužni da u Internu bazu unesu podatke o poslovima koji su vezani za inspekcije, prigovore i mišljenja. Upisivanjem ovih podataka u bazu isti postaju dostupni i drugim službenicima zaposlenim u Agenciji, a koji imaju pravo pristupa u skladu sa internim pravilima.

Interna baza omogućuje izvršavanje statističkih pregleda kao što su: zbirni pregled po službenicima i datumu, te pregledi po predmetu inspekcije, vrsti nadzora, predmetu prigovora, podnosiocu prigovora, pokrenutom upravnom sporu, predmetu mišljenja i slično.

Agencija za zaštitu ličnih/osobnih podataka u Bosni i Hercegovini
Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини

Početna Admin Menadžment Zbirka Inspekcija Prigovori Mišljenja Pomoć

Informacije o radu inspektora

Opcije za pretraživanje

Vrsta korisnika: Inspektori
Uposlenik: Svi korisnici
Datumski filter:
Traži

Red. br.	Uposlenik	Ukupno inspekcija	Ukupno mišljenja	Ukupno prigovora
		Ukupno: 344	Ukupno: 783	Ukupno: 377

U Internu bazu su do kraja 2014. godine upisani podaci za 344 inspekcije, 783 mišljenja i 377 prigovora.

U toku 2014. godine započete su aktivnosti na realizaciji Projekta izgradnje sistema upravljanja informacionom sigurnošću prema standardu ISO 27001 (Projekat ISMS). Projekat ISMS je pokrenut sa ciljem da se u Agenciji uspostavi sistem sigurnosti informacija koji će biti u skladu sa standardom ISO 27001. ISO 27001 je međunarodni standard objavljen od strane Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) koji opisuje kako upravljati informacionom sigurnošću. Ovaj standard se može primijeniti u organizaciji bilo kojeg tipa i predstavlja skup najboljih svjetskih praksi pri upravljanju informacionom sigurnošću.

U prvom koraku, a u skladu sa uputama i u saradnji sa kompanijom koja je izabrana u proceduri javne nabavke, Agencija je pripremila informacije o trenutnom stanju po pitanju sigurnosti informacija. Pripremljeni su dijagrami toka za postojeće procese, te su započete aktivnosti na izradi procedura

koje opisuju procese u Agenciji. Održane su četiri obuke za sve zaposlene u Agenciji. Aktivnosti na projektu nisu završene i biće nastavljene u toku 2015. godine.

3.12. Javnost rada i saradnja sa medijima

Širenje znanja o zaštiti ličnih podataka i privatnosti u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od osnovnih instrumenata koji omogućavaju djelotvornost rada svakog nadzornog organa koje se bavi zaštitom ličnih podataka. Agencija je nastavila i tokom 2014. godine da blagovremeno informiše javnost o preduzetim aktivnostima, aktuelnim predmetima i pitanjima, mišljenjima u vezi sa primjenom Zakona, te je nastavila razvijati uspostavljenu saradnju sa štampanim i elektronskim medijima u Bosni i Hercegovini. Predstavnici Agencije organizovali su edukativne obuke o zaštiti ličnih podataka, redovno su se odazivali na pozive i upite predstavnika medija da daju izjave, intervjuue i da učestvuju u emisijama. Medijima su redovno dostavljana saopćenja za javnost, obavijesti za medije povodom važnih događaja, odgovori na upite, te smo putem web stranice Agencije informisali javnost o radu i aktivnostima Agencije. Potrebno je nastaviti ulagati napore u kvalitetan odnos s medijima i javnošću u realizaciji aktivnosti promocije prava koja proizlaze iz zaštite ličnih podataka i privatnosti.

Agencija je petu godinu zaredom obilježila 28. januar, evropski Dan zaštite podataka. Obilježavanje Dana zaštite podataka prilika je da se promovira zaštita ličnih podataka i privatnosti. Ovaj događaj ujedno predstavlja i godišnjicu Konvencije 108. Dan zaštite podataka se obilježava i globalno, a van Evrope naziva se „Dan privatnosti“. Kao i svake godine do sada, Agencija je organizovala press konferenciju 28. januara u Parlamentarnoj skupštini BiH i tom prilikom uputila medijima saopćenje za javnost.

Agencija se redovno odaziva pozivima medija, te je u izvještajnom periodu bilo:

- 13 izjava za medije, uključujući i televizijske snimke i učešća u emisijama,
- 13 pismenih odgovora medijima.

U sredstvima javnog informisanja i na Internetu objavljena su 63 članka vezana za aktivnosti Agencije i zaštitu ličnih podataka.

U skladu sa Poslovníkom o radu Web redakcije i Uputstvom o administriranju web stranice Agencije, Web redakcija prikuplja i obrađuje sadržaje za objavu, dok službenici Odsjeka za Glavni registar i informatiku tehnički uređuju web stranicu Agencije. U toku 2014. godine na web stranici Agencije objavljeni su sljedeći sadržaji: sedam rješenja, sedam mišljenja, 18 sadržaja vezanih za sudsku praksu, devet saopćenja, 11 informacija o aktivnostima Agencije, osam informacija o aktuelnostima, šest propisa, dva dokumenta o organizaciji Agencije, šest informacija o tenderima i oglasima i jednu publikaciju.

Na web stranici Agencije je u toku 2014. godine izvršeno ukupno 75 objava, što dovoljno govori o opredijeljenosti Agencije za transparentan rad. Ukupan broj obrađenih dokumenata je znatno veći, jer se većina sadržaja objavljuje na tri službena jezika, dva pisma i engleskom jeziku. Ukupan broj dokumenta koji su dodati na web strancu iznosi 251.

Za praćenje posjeta web stranici Agencije, u skladu sa pravilima sistema „e-vlade“, koristi se program Google Analytics. Ovaj program daje niz statističkih podataka o posjetama stranici. Broj posjetilaca koji su posjetili web stranicu Agencije i koji su prilikom te posjete aktivno pregledali sadržaj u toku

2014. godine je 1473. Ukupan broj pregleda, uključujući i ponovljene preglede pojedinačnih stranica, iznosi 6928.

- Pristup informacijama

Agencija je u prošloj godini zaprimila 10 zahtjeva za slobodan pristup informacijama na koje je, u zakonski propisanim rokovima, dostavila tražene informacije. Od toga Agencija je putem Rješenja u 8 slučajeva u cijelosti udovoljila traženim zahtjevima, u jednom djelimično, a jedan zahtjev odbila u cijelosti.

Nakon provedenih postupaka Agencija je u potpunosti udovoljila sljedećim zahtjevima za pristup informacijama u 2014. godini:

- Zahtjev fizičkog lica vezano za sigurnosne provjere kandidata koji su primljeni u radni odnos u Agenciji;
- Zahtjev novinara Centra za istraživačko novinarstvo vezano za: ime i prezime te poziciju imenovanih lica ili nosilaca dužnosti u Agenciji, koji su od januara 2008. godine do dana prijema zahtjeva koristili pravo na naknadu za vrijeme produženog radnopravnog statusa imenovanih lica, iznose mjesečnih naknada koje su dobijali i tačan period vršenja dužnosti na osnovu koje su imenovani ili izabrani koristili pravo na naknadu;
- Zahtjev „Transparency International-a“ vezano za dostavljanje broja ugovora o djelu zaključenih u Agenciji u 2012. i 2013. godini;
- Zahtjev fizičkog lica vezano za literaturu potrebnu za polaganje stručnog upravnog ispita;
- Zahtjev firme „Net Consulting“, vezano za provođenje postupaka javnih nabavki u Agenciji;
- Zahtjev Centra za odgovornu demokratiju „Luna“, vezano za implementaciju Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH;
- Zahtjev Udruženja za borbu protiv korupcije, kriminala i diskriminacije u institucijama i javnim ustanovama BiH, vezano za osnov preduzeća „Šumaprojekt“, u kome je smještena Agencija, snimanja video nadzorom;
- Zahtjev fizičkog lica da mu se dostave podaci iz zapisnika o izvršenoj kontroli po njegovom prigovoru iz kaznene evidencije Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona.

Zahtjev kojem je djelimično udovoljeno :

- Zahtjev fizičkog lica kojem je odobren pristup informacijama u dijelu kojim se traži dostavljanje izjašnjenja Fonda za povratak BiH, a koje je u posjedu i pod kontrolom ove Agencije, a odbijen je pristup informacijama u dijelu kojim se zahtijeva dostavljanje informacije ko je ovlašteno lice za obradu ličnih podataka kod ovog kontrolora, zato što ta informacija nije u posjedu Agencije.

Zahtjev koji je odbijen u cijelosti:

- Zahtjev Udruženja za jednakost i promociju dobre vladavine „IDEM IUS“ iz Mostara da im se odobri uvid slanjem svih akata koje je ova Agencija donijela u vezi sa predmetima koji su na bilo koji način povezani sa Udruženjem i postupanjem Ministarstva privrede HNK u postupcima po zahtjevima za pristup informacijama.

3.13. Help desk

Osnova svrha uspostavljanja HELP DESK-a je da fizička lica i zainteresovani pravni subjekti mogu putem kontakt telefona postaviti konkretna pitanja iz oblasti zaštite ličnih podataka. Informacija o uspostavi HELP DESK-a je objavljena na službenoj Internet stranici.

Putem kontakt telefona zaprimljeno je 612 upita od strane fizičkih i pravnih lica i svima je dat savjet.

Najveći broj upita se odnosio na način podnošenja i sadržaj godišnjeg izvještaja o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka, registraciju kontrolora, prenos ličnih podataka korisnika usluga i zaposlenika u inostranstvo, pravo na pristup podacima nosilaca ličnih podataka, primjenu Zakona, uspostavu zbirke ličnih podataka uz ispunjavanje obaveza propisanih Zakonom, pravo na pristup podacima zaposlenika o njihovom zdravstvenom stanju, obavezi kontrolora da u okviru primjene sigurnosnih mjera prijavi uočene sigurnosne incidente Agenciji.

3.14. Međunarodna saradnja

Po prirodi svog posla Agencija je upućena na međunarodnu saradnju. Jedan od mnogobrojnih zadataka i obaveza Agencije odnosi se na učestvovanje na različitim radionicama, obukama, seminarima, naročito međunarodnim konferencijama i radnim grupama kao aktivni član ili posmatrač. Shodno mogućnostima, Agencija nastoji redovno i aktivno učestvovati na međunarodnoj sceni i na taj način doprinositi kontinuiranom razvoju rada, pronalaženju boljih rješenja, usklađivanju zakonodavstva Bosne i Hercegovine u području zaštite ličnih podataka s evropskim i svjetskim normama i standardima, te ispunjavati obaveze koje proizlaze iz međunarodnih konvencija koje je Bosna i Hercegovina potpisala i ratifikovala. Ostvarena je konkretna saradnja sa relevantnim međunarodnim organima i organizacijama, kao i organima iz regiona.

Predstavnici Agencije učestvovali su na 16. Konferenciji organa za zaštitu podataka Centralne i Istočne Evrope (CEEDPA), koja se održala 02. i 03. aprila 2014. u Skoplju u organizaciji makedonske Direkcije za zaštitu ličnih podataka. Glavne teme dvodnevne Konferencije bile su usmjerene na modernizaciju legislative za zaštitu ličnih podataka, suočavanje sa izazovima u pogledu zaštite velikih podataka, video nadzor na privatnom posjedu, zaštitu ličnih podataka u izbornom procesu, te objavu sudskih odluka putem Interneta.

Ad hoc Odbor za zaštitu podataka (CAHDATA) ustanovljen je 2013. godine od strane Odbora ministara po članu 17. Statuta Vijeća Evrope. Odbor je okupio predstavnike država članica Vijeća Evrope, predstavnike ostalih potpisnica Konvencije 108, kao i drugih neevropskih zemalja. U toku 2014. održana su dva sastanka u Strazburu na kojima je učestvovao član Odbora ispred Agencije. Odboru je bio povjeren zadatak finalizovanja prijedloga modernizacije Konvencije 108 i revidiranja obrazloženja uz Konvenciju, što je okončano na posljednjem sastanku u decembru. Kroz diskusiju je naglašeno da se opća i tehnološki neutralna priroda odredbi Konvencije mora zadržati, kao i to da se mora očuvati koherentnost i kompatibilnost sa drugim pravnim okvirima, posebno sa okvirom zaštite podataka Evropske Unije. Takođe je naglašeno da se mora potvrditi i otvoreni karakter Konvencije koji joj daje jedinstveni potencijal univerzalnog standarda, pošto je Konvencija Vijeća Evrope jedini međunarodni pravno obavezujući instrument u ovoj oblasti širom svijeta. S povećanim tokovima različitih podataka i pravnih nesigurnosti u vezi sa važećim zakonom, izražena je potreba da se osigura funkcionalnost osnovnih zajedničkih principa, u što je moguće više zemalja širom svijeta, kako bi se garantovao odgovarajući nivo zaštite pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka.

Savjetodavni odbor Konvencije 108 (T-PD), ustanovljen članom 18. Konvencije, održao je svoju 31. plenarnu sjednicu od 02. do 04. juna 2014. u Vijeću Evrope u Strazburu na kojoj je učestvovao predstavnik Agencije. Na 31. sjednici T-PD je dopunio i izmijenio član 10. svog Pravilnika, te u skladu s tim održao izbore za predsjednika i potpredsjednika Odbora i članove T-PD Biroa. Odobren je revidirani nacrt Preporuke o zaštiti ličnih podataka koji se koristi za svrhe zapošljavanja i isti proslijeđen Nadzornom odboru za medije i informaciono društvo (CDMSI) s ciljem njegovog podnošenja Odboru ministara na usvajanje.

Evropska konferencija organa za zaštitu podataka (ECDPA) tzv. Proljetna konferencija, održala se 05. juna 2014. u Vijeću Evrope u Strazburu, u organizaciji Vijeća Evrope i francuske Državne komisije za slobodu informacija. Događaj je bio fokusiran na temu saradnje između organa za zaštitu podataka, a okupio je više od 90 eksperata iz 30 zemalja. Prema ustaljenoj proceduri Konferencije, predstavnik Agencije prezentirao je Izvještaj sa 25. Radionice upravljanja slučajem, koja se u organizaciji Agencije održala u oktobru 2013. u Sarajevu.

Predstavnici Agencije učestvovali su na 26. Radionici upravljanja slučajem održanoj 06. i 07. oktobra 2014. u Skoplju u organizaciji makedonske Direkcije za zaštitu ličnih podataka. Prema ustaljenoj praksi, Radionica reflektira najbitnija pitanja vezana za obradu slučajeva i prigovora iz polja zaštite podataka.

Predstavnik Agencije učestvovao je na 5. godišnjoj Međunarodnoj konferenciji pod nazivom „Rad državnih i međunarodnih nadležnih organa u zaštiti ličnih podataka“ održanoj 05. novembra 2014. u Moskvi u organizaciji Federalne službe za nadzor komunikacija, informacione tehnologije i masovne medije Ruske Federacije. Cilj ove redovne Konferencije bila je razmjena informacija, stručnog iskustva i mišljenja u vezi sa pitanjima zaštite podataka.

Predstavnik Agencije učestvovao je na Radionici o zaštiti podataka u području istrage i prevencije korporativnih prevara, koja je održana 07. novembra 2014. u Pragu u organizaciji Ureda za zaštitu ličnih podataka Republike Češke u cilju okupljanja zvaničnika evropskih organa za zaštitu podataka i pravnih kompanija iz privatnog sektora. U sklopu Radionice učesnici su predstavili upravljanje rizicima od prevare i zaštitu ličnih podataka.

Predstavnik Agencije učestvovao je na Regionalnoj konferenciji organa za zaštitu podataka Zapadnog Balkana, koja se održala 12. i 13. novembra 2014. u Skoplju, u organizaciji makedonske Direkcije za zaštitu ličnih podataka. Glavna tema Konferencije bili su društveni mediji, te „cloud computing“ u odnosu na zaštitu privatnosti.

U cilju inauguriranja ciklusa aktivnosti koje se preduzimaju u okviru inicijative pod nazivom Evropski forum upravljanja podacima, francuska Državna komisija za slobodu informacija organizovala je Konferenciju „Privatnost, inovacije, nadzor: koji je etički okvir za Evropu?“, koja se održala 08. decembra 2014. u prostorijama UNESCO-a u Parizu. Na Konferenciji koja je okupila vrhunske predstavnike i stručnjake iz nacionalnih, evropskih i međunarodnih institucija, industrije, nevladinih organizacija i civilnog društva, učestvovao je i predstavnik Agencije. Kroz četiri sesije, predstavnici su iznijeli svoja stajališta o aktuelnim izazovima digitalnog nadzora, te načine rješavanja navedenih izazova u demokratskom društvu.

Završna Konferencija PHAEDRA projekta pod nazivom „Provođenje privatnosti: lekcije iz tekućih implementacija i perspektive za budućnost“ održana je 12. decembra 2014. u Krakovu. Domaćin Konferencije bio je Glavni inspektorat za zaštitu ličnih podataka Poljske. Završna Konferencija PHAEDRA projekta, na kojoj je učestvovao i predstavnik Agencije, održala se u tri sesije: Evropska

i međunarodna saradnja u provođenju privatnosti, Provođenje privatnosti u praksi - Međunarodna iskustva u obradi slučajeva u „stvarnom životu“ i Evropska i međunarodna saradnja u provođenju privatnosti - očekivanja i rješenja za pojačanu saradnju. Predstavljani su finalni rezultati dvogodišnjeg projekta kroz prezentacije i diskusiju učesnika.

Radni sastanak „Akciono planiranje: Naredni koraci nakon pristupanja Bosne i Hercegovine Partnerstvu za otvorenu vlast“ održan je 17. novembra 2014. u Sarajevu. Organizator sastanka bio je Centar za društvena istraživanja Analitika, u saradnji sa Transparency International-om BiH, Fondacijom CPI i Centrom za istraživačko novinarstvo. Učesnici sastanka bili su predstavnici državnih i entitetskih institucija, te predstavnici civilnog društva.

Udruženje banaka BiH u saradnji sa Agencijom za transfer finansijske tehnologije (ATTF) iz Luksemburga organizovalo je dvodnevni seminar pod nazivom „FATCA - od teorije do prakse“ koji se odnosio na američki Zakon FATCA (The Foreign Account Tax Compliance Act – Zakon o usaglašenosti poreza na inostrane račune), te primjenu istog od strane finansijskih institucija u Bosni i Hercegovini. Seminar je održan 27. i 28. novembra u Sarajevu i bio je prvenstveno namijenjen finansijskim institucijama koje djeluju u Bosni i Hercegovini, te organima uprave koje dotiče navedeno pitanje.

U saradnji sa TAIEX-om, Agencija je organizovala Radionicu o nadzoru u telekomunikacionom sektoru od strane policijskih i obavještajnih organa, koja se održala 23. i 24. aprila 2014. u Sarajevu. Radionicu je vodio tim stručnjaka iz organa za zaštitu podataka i policijskih organa iz Češke, Italije, Njemačke i Španije. Cilj Radionice bio je da se kroz iskustva stručnjaka iz evropskih zemalja analiziraju evropski standardi i prakse u vezi sa kontrolom zakonitosti prisluškivanja i dobijanja zadržanih poziva, koje vrše policijski i obavještajni organi preko telekomunikacijskih operatera. Pored predstavnika Agencije, učesnici Radionice bili su predstavnici Ministarstva sigurnosti BiH, policijskih organa u BiH i predstavnik Zajedničkog upravnog odbora za zakonito presretanje telekomunikacija.

Službenici Agencije učestvovali su na TAIEX Radionici o reviziji zaštite podataka s posebnim osvrtom na pečate zaštite podataka, kao što je Evropski Pečat Privatnosti, koja je održana 13. i 14. februara 2014. u Skoplju.

Saradnja sa Direkcijom za evropske integracije BiH ostvarena je u 2014. u vezi sa koordinacijom sa TAIEX instrumentom pomoći, u vezi sa dostavom informacija za Prilog institucija BiH za redovan godišnji Izvještaj o napretku Bosne i Hercegovine u procesu evropskih integracija, te u vezi sa dostavom informacija o nacrtu Strateškog dokumenta za IPA II za BiH 2014-2017 i Višedržavnog strateškog dokumenta za IPA II (2014-2020) u okviru višekorisničke IPA-e II, kojom se utvrđuju prioriteti za horizontalnu i regionalnu finansijsku pomoć EU za period 2014-2020 usvojenog od strane Evropske komisije.

Agencija nije bila u mogućnosti da iz finansijskih razloga, kao i zbog nedovoljnog broja zaposlenih, odgovori učešćem svojih predstavnika na sve dobijene pozive u vezi sa značajnim međunarodnim dešavanjima na polja zaštite podataka i privatnosti.

- Mišljenja u vezi sa prenosom ličnih podataka u inostranstvo

Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima davala i mišljenja u vezi sa prenosom ličnih podataka u inostranstvo. U 2014. godini Agencija je dala 14 mišljenja, i to:

- Grčkom organu za reviziju, vezano za žalbu od strane grčkog Sindikata zbog povrede privatnosti zaposlenih u velikom maloprodajnom lancu,
- Dva mišljenja advokatskom uredu sa globalnom praksom, vezano za privatnost i sigurnost podataka iz Brisela u vezi sa EU modelima klauzula u svrhu prenosa ličnih podataka iz svoje grupe u zemlje koje ne osiguravaju adekvatan nivo zaštite podataka,
- Fizičkom licu koje živi u Njemačkoj, vezano za prenos ličnih podataka umrlog lica u inostranstvo,
- Ministarstvu komunikacija i prometa BiH na upit Ministarstva vanjskih poslova BiH, odnosno na notu Ureda Visokog komesara za ljudska prava UN, vezano za rezoluciju Generalne skupštine UN-a 67/167 „Pravo na privatnost u digitalnoj eri“,
- Sberbank BH d.d vezano za prenos ličnih podataka njihovih klijenata u inostranstvo, u sklopu izmještanja Core Banking sistema u Sberbank Rusija,
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH vezano za dostavljanje ličnih podataka u inostranstvo, mogućnost dostave informacije o adresi prebivališta/boravišta lica iz BiH, koje je porezni obaveznik u Republici Hrvatskoj, a s kojim hrvatske vlasti ne mogu stupiti u kontakt,
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH vezano za tumačenje zahtjeva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, koji se odnosi na pribavljanje ličnih podataka lica koje živi u inostranstvu;
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH vezano za zahtjev za pribavljanje i dostavu adrese prebivališta/boravišta lica iz BiH u Republiku Hrvatsku, kojoj je Ministarstvo branitelja Republike Hrvatske dužno dostaviti Rješenje nakon završenog upravnog postupka,
- Ministarstvu pravde BiH vezano za dostavljanje ličnih podataka o srodnicima umrlih, nasljednicima, uzroku smrti, ljekaru koji je konstatovao smrt, uključujući i adrese istih stranim bankama, posredstvom Ministarstva vanjskih poslova BiH, odnosno diplomatsko konzularnih predstavništava BiH,
- Sberbank d.d. Banja Luka vezano za prenos podataka u Sberbank Rusija,
- Udruženju Roma i Sinta u BiH vezano za prenos ličnih podataka u treće zemlje,
- Advokatskom uredu iz Sarajeva vezano za zakonske mogućnosti pohranjivanja ličnih podataka na inostranom serveru, te sklapanje ugovora sa inostranim obrađivačima,
- Komercijalnoj Banci a.d Banja Luka vezano za dostavljanje informacija o prenosu ličnih podataka u inostranstvo (Republiku Srbiju), te uslovima koji treba da se ispune da bi navedeni prenos bio zakonit.

3.15. Saradnja sa kontrolorima

U cilju podizanja svijesti o zaštiti ličnih podataka održani su sljedeći sastanci:

1. sa predstavnicima Gender centra, centra za socijalni rad, MUP KS i OSCE-a, u vezi sa uspostavom baze podataka o nasilju u porodici,
2. sa predstavnicima UNDP-a i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH u vezi sa izradom baze podataka dijaspore,
3. sa predstavnicima Ureda delegacije EU u Bosni i Hercegovini, u vezi sa prijedlogom za propisivanje policijskih evidencija, sačinjenog u okviru projekta „EU podrška provedbi zakona“,
4. sa predstavnicima Eurojust-a u vezi sa zaštitom ličnih podataka u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini,
5. sa predstavnicima Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova u vezi sa Nacrtom Zakona o ličnom imenu i nacrtom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama,
6. sa predstavnicima Delegacije Evropske unije u BiH u vezi sa istragom protiv Direktora Agencije od strane Tužilaštava BiH i onemogućavanja vršenja inspeksijskog nadzora,
7. sa izvršnim direktorom Union banke d.d. Sarajevo u vezi sa predmetom po prigovoru protiv banke,

8. sa predstavnicima Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH u vezi sa pojašnjenjem obaveza propisanih Zakonom - 2 sastanka,
9. sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske u vezi sa obavezama propisanim Zakonom,
10. sa predstavnikom Ministarstva civilnih poslova BiH u vezi sa popunjavanjem obrazaca evidencije o zbirkama ličnih podataka,
11. sa direktorom i sekretarom JU Dom zdravlja Olovo u vezi sa izvršenjem upravnih mjera naloženih Rješenjem inspektora Agencije,
12. sa predsjednikom Komore magistara farmacije Federacije BiH u vezi sa prijavom evidencija i izradi propisa u skladu sa Zakonom,
13. sa predstavnicima Suda BiH u vezi sa prijavom evidencija i izradi propisa u skladu sa Zakonom,
14. sa predstavnicima JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar u vezi sa predmetom inspekcijskog nadzora kod istih,
15. sa predstavnicima Općine Ilidža u vezi sa izvršenjem upravnih mjera naloženih Rješenjem po inspekcijskom nadzoru,
16. sa Komisijom za zaštitu ljudskih prava i sloboda Zastupničkog doma Federacije BiH,
17. prisustvo na prijemu organizovanom od strane Pravnog fakulteta za sve saradnike Fakulteta.

• Obuke za kontrolore

U organizaciji organa za državnu službu u BiH predstavnik Agencije je održao po dvije obuke iz oblasti zaštite ličnih podataka na državnom i entitetskim nivoima vlasti za državne službenike, kako slijedi:

1. U organizaciji Agencije za državnu službu BiH, za državne službenike zaposlene u institucijama BiH, održane su dvije obuke u Sarajevu. Obukama je prisustvovalo ukupno 48 državnih službenika,
2. U organizaciji Agencije za državnu službu Federacije BiH, za državne službenike zaposlene u institucijama Federacije BiH, održane su dvije obuke, i to u Sarajevu i u Tuzli. Obukama je prisustvovalo ukupno 58 državnih službenika,
3. U organizaciji Agencije za državnu upravu Republike Srpske, za državne službenike zaposlene u institucijama Republike Srpske, održane su dvije obuke u Banja Luci. Obukama je prisustvovalo 38 državnih službenika,
4. U organizaciji Vlade Brčko Distrikta BiH, Odjeljenje/Odjel za stručne i administrativne poslove- Pod-odjel za ljudske resurse, održane su dvije obuke za državne službenike u organima Vlade Brčko Distrikta BiH u Brčkom. Obuci je prisustvovalo ukupno 55 državnih službenika.

Praćenjem izvršenja rješenja kojim je kontrolorima između ostalog, naloženo da uspostave i vode evidencije o zbirkama ličnih podataka, te dostavljanje iste Agenciji radi objedinjavanja u Glavni registar, uočeno je postojanje poteškoća u izvršavanju ove upravne mjere. Stoga je Agencija organizovala tri jednodnevne obuke o sačinjavanju evidencije o zbirkama ličnih podataka, za sljedeće kontrolore:

1. Dana 15.12.2014. - zdravstvene ustanove. Obuci su prisustvovali predstavnici iz 28 ustanova.
2. Dana 16.12.2014. – notari i općine. Obuci je prisustvovalo 5 notara, te predstavnici iz 11 općina.
3. Dana 17.12.2014. – ustanove za zapošljavanje, socijalni rad i komunalna društva. Obuci su prisustvovali predstavnici tri centra za socijalni rad, predstavnici tri službe za zapošljavanje, te predstavnici 10 komunalnih preduzeća.

Osim navedenih obuka za državne službenike, održane su i druge obuke na temu zaštite ličnih podataka, i to:

1. Na edukaciji „Unaprjeđenje identifikacije žrtava trgovine ljudima stranaca kroz operacionalizaciju državnog referalnog mehanizma i izgradnju kapaciteta nadležnih službenika“ u organizaciji Ministarstva sigurnosti i BiH nevladine organizacije NVO „Forum solidarnosti - EMAUS“ održano je predavanje na temu zaštite ličnih podataka žrtava trgovine ljudima,
2. U okviru TAIEX Radionice o EU propisima za zaštitu ličnih podataka u policijskom sektoru, održana je prezentacija na temu „Zaštita ličnih podataka – Policijski sektor u BiH“ u Brčkom,
3. U okviru TAIEX Radionice „Zaštita podataka u odnosu na policijske i obavještajno-sigurnosne agencije“, održana je prezentacija na temu „Pravni okvir za kontrolu zakonitosti obrade ličnih podataka u oblasti elektronskih komunikacija sa aspekta zaštite prava na privatnost“ u Sarajevu.

3.16. Normativni dio

U 2014. godini sačinjena su 2 pravilnika, 21 odluka, 51 rješenje.

3.17. Budžet – javne nabavke

U skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2014. godinu odobrena su sredstva iz Budžeta institucija BiH za potrebe rada Agencije za 2014. godinu u visini od 1.293.000 KM. Ukupno odobrena sredstva su se odnosila na tekuće izdatke u iznosu od 1.278.000KM i kapitalne izdatke u iznosu od 15.000 KM.

Agencija je u skladu sa zahtjevom za postupanje po Zaključku Vijeća ministara BiH sačinila tabelu prijedloga smanjenja vlastitih budžetskih sredstava u Agenciji u visini od minimalno 1% vlastitog budžeta (13.000KM). Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH izmijenjena je visina ukupno odobrenih sredstava koja čine budžet Agencije od 1.280.000 KM, i to za tekuće izdatke 1.265.000KM, a za kapitalne izdatke 15.000 KM.

Prema podacima na dan sačinjavanja izvještaja, stanje izvršenja Budžeta od 01.01.2014. - 31.12.2014. prikazano je u sljedećoj tabeli.

Red. broj	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobreno za period januar - decembar	Utrošeno za izvještajni period januar – decembar	Procenat izvršenja %
	I. TEKUĆI IZDACI		1.265.000	1.070.7474	84,56
1	bruto plate i naknade	6111	913.000	785.175	85,99
2	naknade troškova zaposlenih	6112	101.500	72.454	71,38
3	putni troškovi	6131	29.000	17.040	58,76
4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	22.000	18.806	82,92
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0

6	nabavke materijala	6134	11.500	8.958	77,89
7	izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	14.000	10.564	75,46
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	115.670	115.624	99,96
9	izdaci za tekuće održavanje	6137	15.950	12.249	74,92
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	3.000	2.391	79,70
11	ugovorene usluge	6139	39.380	27.214	69,35
	II. KAPITALNI IZDACI	8213	15.000	14.948	99,76
	UKUPNO		1.280.000	1.085.422	84,74

Sa 31.12.2014. utrošena sredstva Agencije iznose 1.085.422 KM. Procenat izvršenja budžeta za period 01.01.2014. – 31.12. 2014. iznosi 84,74%.

- Aktivnosti vezane za poslove koji se odnose na budžet obuhvataju:

Sačinjen je i dostavljen Dokument okvirnog budžeta Agencije za period 2015. do 2017. godine po programima, koji je dostavljen Ministarstvu finansija i trezora BiH.

Sačinjeno je i dostavljeno – Izvršenje budžeta po programima za 2013. godinu. U skladu sa zahtjevom MFiT za kandidovanje i ažuriranje podataka o projektima u sistemu za upravljanje javnim investicijama (PIMIS), sačinjen je i dostavljen Ažurirani nacrt Programa javnih investicija BiH za period 2015. – 2017. godine, za projekat pod nazivom „Izgradnja upravne zgrade“.

Sačinjen je zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2015. godinu, na osnovu Instrukcije za budžetske korisnike br. 2 i dostavljen Ministarstvu finansija i trezora BiH.

Sačinjen je i dostavljen Ministarstvu finansija i trezora BiH, korigovani zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2015. godinu na osnovu odredaba Službene zabilješke o obavljenoj analizi zahtjeva za dodjelu sredstava iz budžeta za 2015. godinu, te u skladu sa dogovorom sa predstavnicima Ministarstva finansija i trezora i Agencije.

Sačinjen je i dostavljen Finansijski izvještaj o izvršenju budžeta Agencije koji obuhvata godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2013. godinu, te izrada kvartalnih i polugodišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta Agencije za 2014. godinu.

U skladu sa Instrukcijom sačinjen je i godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2013. godinu i dostavljen Agenciji za statistiku BiH.

U skladu sa Obavijesti - Instrukcijom o načinu izrade operativnog plana za izvršenje Budžeta institucija BiH za 2014. god. i načinu praćenja programa posebnih namjena sačinjen je operativni plan dinamike rashoda za 2014. godinu.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH i Instrukcijom o načinu izrade operativnog plana za izvršavanje budžeta, sačinjen je i dostavljen prijedlog operativnog budžeta za period januar-decembar do iznosa iz usvojenog Zakona.

U skladu sa Instrukcijom o usklađivanju odobrenih sredstava po Budžetu institucija BiH za 2014. godinu u okviru ekonomskih kategorija nakon tehničkih izmjena u kontnom planu, sačinjena je

konačna verzija ukupno odobrenog budžeta po ekonomskim kategorijama i rasporedu po mjestu potrošnje, te dinamika potrošnje po mjesecima za usklađena sredstva Budžeta Agencije.

Sačinjen je Plan javnih nabavki Agencije za 2014. godinu, kao i dvije dopune Plana javnih nabavki. Sačinjen je Izvještaj o popisu imovine i obaveza Agencije za 2013. godinu. Izvršen je redovan popis imovine i obaveza Agencije na dan 31.12.2014.

Obavljani su i drugi neophodni poslovi vezani za materijalno – finansijsko poslovanje koji obuhvataju: vođenje pomoćnih evidencija (utroška goriva, reprezentacije, mobilnih i fiksnih telefona, organizovanje putovanja u inostranstvo za zaposlenike Agencije, praćenje realizacije potpisanih ugovora), praćenje utroška sredstava za tekuće izdatke, odgovori na IOS-e, arhiviranje arhivske građe nastale u 2013. godini.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i raspoloživim stanjem budžeta sačinjen je Plan javnih nabavki za 2014. godinu. Formirana je Komisija za javne nabavke koja je provodila postupke javnih nabavki u Agenciji. Tokom 2014. godine pokrenuti su i provedeni sljedeći postupci javnih nabavki:

1. Konkurentski postupci

a) Nabavka roba putem konkurentskog postupka iznosila je	59.396,57 KM
b) Nabavka usluga putem konkurentskog postupka iznosila je	22.781,89 KM
Ukupne nabavke putem konkurentskog postupka	<u>82.178,46 KM</u>

2. Direktni postupci

a) Nabavka roba putem direktnog postupka iznosila je	1.507,90 KM
b) Nabavka usluga putem direktnog postupka iznosila je	5.219,91 KM
Ukupne nabavke putem direktnog postupka	<u>6.727,81 KM</u>

3. Pregovarački postupak bez objave obavještenja

a) Nabavka roba iznosila je	0,00 KM
b) Nabavka usluga iznosila je	796,33 KM
Ukupne nabavke putem direktnog postupka	<u>796,33 KM</u>

UKUPNO NABAVKE 89.702,60 KM

Sve prispjele fakture su unesene u KUF. Izvršeno je njihovo evidentiranje u odgovarajuće obrasce i dostavljene su Sektoru za trezorsko poslovanje na unos u ISFU sistem.

U izvještajnom periodu Agencija je raspolagala sa tri službena vozila i to: Pasat 2.0 TDI, Škoda Octavia 1.9TDI i Škoda Fabia 1.2HTP. Vozila su u ispravnom stanju i bez vidljivih nedostataka. Broj vozila ne odgovara potrebama Agencije a dodatni problem predstavlja i rješenje koje proizlazi iz Pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH koje je usvojilo Vijeće ministara BiH. Naime, Pravilnikom je predviđeno da Agencija može raspolagati samo sa već postojećim brojem i kategorijom vozila, te da pravo korištenja imaju direktor, zamjenik direktora i u svrhe kurirsko-administrativnih poslova. Ovakvo rješenje dovodi u pitanje obavljanje osnovne djelatnosti Agencije, imajući u vidu činjenicu da inspektori Agencije vrše inspekcijske poslove na teritoriji čitave BiH, postupke pred sudovima za prekršaje, obuke, razne sastanke i skupove na kojima je neophodno učešće predstavnika Agencije i sl. O ovom smo upoznali Ministarstvo finansija i trezora BiH i zatražili dopunu Pravilnika, međutim nismo naišli na razumijevanje istih što je neprihvatljivo, pogotovo što se problem mogao riješiti sa preraspodjelom vozila iza institucija koje su imale višak vozila.

• Izvještaj revizije

Kancelarija za reviziju institucija BiH izvršila je završnu reviziju finansijskih izvještaja i usaglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima za 2013. godinu. Prema mišljenju Kancelarije, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda na dan 31.12.2013. i izvršenje budžeta za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja. Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Agencije u toku 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usaglašene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Dakle, Agencija je finansijsko poslovanje u 2013. godini završila sa „pozitivnim mišljenjem“. Agencija je preduzela sve aktivnosti u cilju boljeg i kvalitetnijeg upravljanja ljudskim resursima, kao i na realizaciji Plana integriteta, kako je to definisano u Akcionom planu za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, a u cilju identifikovanja tačaka koje su najpodložnije korupciji. Aktivnosti koje se odnose na najavu prethodne revizije za 2014. godinu obuhvataju pripremu dokumentacije za izvršenje prethodne revizije i sam rad sa revizijom.

U izvještajnom periodu obavljani su razgovori sa revizorima na temu „Revizije učinka iz oblasti energetske efikasnosti“.

- Administrativne aktivnosti

U okviru administrativnog dijela obavljane su sljedeće redovne aktivnosti: prijem, kompletiranje, razvrstavanje i otprema pošte za Agenciju, vođenje evidencija u skladu sa Uputstvom o kancelarijskom poslovanju, klasifikovanje primljenih predmeta dostavljenih u Agenciju, dostava primljenih akata u organizacione jedinice unutar Agencije, izvršeno je arhiviranje okončanih predmeta kao i uređivanje arhive, drugi poslovi iz nadležnosti Sektora po naređenju neposrednog rukovodioca.

U periodu 01.01. – 31.12.2014., prikazano statistički, urađeno je sljedeće:

- primljeno je i formirano 1267 novih predmeta,
- protokolirano je 6295 akata (dolazni, otpremljeni i vlastiti),
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima zadužen je 3201 akt,
- primljeno je i protokolirano 263 računa,
- primljeno je i protokolirano 125 službenih glasnika i 11 stručnih časopisa,
- Putem kurira, PTT-a i e-maila iz Agencije otpremljeno je 2035 akata (kurirom 312, putem e-maila 816 i putem PTT-a 907),
- arhivirano je 1074 predmeta, u upisnik UP1 upisano je 184 rješenja, u upisnik UP2 upisana su 2 rješenja.

3.18. Kadrovska pitanja

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji je sistematizovano 45 radnih mjesta. Trenutno je u Agenciji zaposleno 26 službenika.

Agencija kao jedan od prioriteta podržava i osposobljavanje svojih službenika kako bi isti mogli na profesionalan način izvršavati svoje obaveze. Službenici Agencije su prisustvovali na 33 konferencije, obuke, seminara i radionice.

IV. ZAKLJUČCI

Prema aktivnostima Agencije koje su provedene u 2014. godini stanje zaštite ličnih podataka bi se moglo opisati kao zadovoljavajuće. Statistički pokazatelji u svim segmentima, osim inspekcijskih nadzora i registracije kontrolora, kretali su se uzlaznom putanjom. U prilog tome govori broj podnesenih prigovora građana, kao dokaz povećane svijesti o važnosti ličnih podataka. O povećanju svijesti svih subjekata svjedoči i veliki broj zahtjeva za davanje mišljenja.

Značajno je istaknuti da su nalozi koje je Agencija izdala kontrolorima izvršeni u zadatim rokovima.

Zaštitu ličnih podataka su obilježile i negativne tendencije pojedinih javnih organa kao što su Tužilaštvo BiH, čija je reakcija, u najmanju ruku, zabrinjavajuća, jer ne samo da nije dozvolilo rad Agenciji, nego je zbog preduzetih aktivnosti pokrenulo istragu protiv direktora za krivično djelo zloupotrebe službenog položaja. Međutim, taj negativni postupak u konačnom bi trebao učvrstiti pozicije Agencije i pokazati da nerazumijevanje i neznanje pojedinih segmenata ili nosilaca javnog sektora ne mogu preovladati u shvatanju evropskih standarda i načina njihove primjene u nacionalnom pravu.

Potrebno je ponoviti da se države u demokratskom svjetlu najbolje legitimišu upravo odnosom prema ljudskim pravima što podrazumijeva i odnos i prema institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava gdje značajno mjesto ima Agencija.

Takođe, čvrsto vjerujemo da će aktivnosti Agencije na zakonodavnom polju, nezavisno od toga što nisu rezultirale pozitivnim ishodom, u postupku usvajanja Izmjena i dopuna Zakona o matičnim knjigama FBiH, u narednom periodu dati bolje rezultate i biti primjer loše prakse, koja se ne bi trebala ponoviti od strane nijednog zakonodavnog organa u Bosni i Hercegovini.

D I R E K T O R

Petar Kovačević

S A D R Ź A J

I. U V O D.....	2
II. SEKTORSKA ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA.....	4
2.1. <i>Zaštita ličnih podataka u Tužilaštvu BiH</i>	4
2.2. <i>Zakon o ličnom imenu i Zakon o matičnim knjigama</i>	7
2.3. <i>Izborni zakon</i>	10
2.4. <i>Zakon o slobodi pristupa informacijama</i>	11
III. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI	13
3.1. <i>Nadležnosti</i>	13
3.2. <i>Ovlaštenja</i>	13
3.3. <i>Nezavisnost Agencije</i>	13
3.4. <i>Inspekcijski nadzori</i>	15
3.4.1. <i>Redovni inspekcijski nadzori</i>	15
3.4.2. <i>Revizijski inspekcijski nadzori</i>	17
3.4.3. <i>Vanredni inspekcijski nadzori</i>	17
3.4.4. <i>Žalbe kontrolora</i>	17
3.4.5. <i>Uporedni podaci za 2009 – 2014</i>	18
3.5. <i>Prigovori</i>	20
3.5.1. <i>Rješavanje po prigovorima</i>	20
3.5.4. <i>Izveštaji o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka</i>	32
3.5.5. <i>Uporedni podaci za 2009 – 2014</i>	32
3.6. <i>Postupci po službenoj dužnosti</i>	34
3.7. <i>Uporedni podaci za 2009 – 2014</i>	36
3.8. <i>Kažnjavanje – prekršajni nalozi</i>	37
3.9. <i>Upravni sporovi</i>	39
3.9.1. <i>Odluke Suda BiH</i>	39
3.9.2. <i>Pokrenuti upravni sporovi</i>	42
3.9.3. <i>Uporedni podaci za 2009 – 2014</i>	43
3.10. <i>Mišljenja</i>	43
3.10.1. <i>Stručna mišljenja Agencije</i>	44
3.10.2. <i>Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte</i>	48
3.10.3. <i>Uporedni podaci za 2009 – 2014</i>	51
3.10. <i>Glavni registar</i>	52
3.11. <i>Informacioni sistem</i>	53
3.12. <i>Javnost rada i saradnja sa medijima</i>	55
3.13. <i>Help desk</i>	57
3.14. <i>Međunarodna saradnja</i>	57
3.15. <i>Saradnja sa kontrolorima</i>	60
3.16. <i>Normativni dio</i>	62
3.17. <i>Budžet – javne nabavke</i>	62
3.18. <i>Kadrovska pitanja</i>	65
IV. ZAKLJUČCI	66
S A D R Ź A J	67